DOSYA

GÜLŞEN-İ ENVÂR

Türkoloji Bölümü

Uğur Öztaş

512

Kabul Edilmiştir
Dr. Nihad Çetin

TAŞLICALI YAHYA BEY'İN GÜLŞEN-İ ENVARI'NIN ÜÇ NÜSHA ÜZERİNDE EDİSYON KRİTİĞİ

EDEBİYET FAKÜLTESİ TÜRKOLOJİ BÖLÜMÜ
UĞUR ÖZTAŞ
NU: 512

MEZUNİYET TEZİ
1970

Ö N S Ö Z

Taşlıcalı Yahya Bey'in Gülşen-i Envar Mesnevisinin Edisyon kritiği muhterem hocamız Ali Nihat Tarlan tarafından arkadaşım Hüseyin Süzenle bana verilmişti. Eserin tamamı 2718 beyittir. İlk 1559 beyit arkadaşım tarafından geriye kalan 1359 beyitin edisyon kritiği tarafımızdan yapılmıştır.

Millet Ktp. Ali Emiri, Manzum Eserler Böl. Nu: 986/2 esas alınmış; Süleymaniye Ktp. Esat Efendi Böl, Nu: 1636 ve Millet Ktp. Ali Emiri Manzum eserler Bölümü Nu: 992 ile karşılaştırılmıştır.

Esas Nüsha A, ikinci nüsha B ve üçüncü nüshada C. harfleriyle işaret edilmiştir.

Eserin hazırlanmasında karşılaştığımız müşkülatı muhterem hocamız Ali Nihat Tarlan her zaman bize hüsnü muamele ederek hallettiler, sağolsunlar.

Bu arada tezimi daktilo etmek lütfunda bulunan kardeşim Durmuş Göktekin'e de teşekkür ederim.

GİRİŞ

ESERİN MUHTEVİYATI VE KANA'AT FASLI

Taşlıcalı Yahya Bey Gülşeni Envârı dört fasla ayırmıştır. Birinci fasılda Sülûk-i mülûk (Fasl-ı evvel sülûk-ı mülûk beyânındadır.) İkinci fasılda gafillerin terbiyesi (Fasl-ı Sâni terbiyet-ül-gafilin vü mev'izet-ül- cahilindür), Üçüncü fasılda dünya muhabbeti (Fasl-Sâlis muhabbet-i dünya bais-i meşakkat-ı ukba olduğın bildürür). Dördüncü fasılda da kanâat (Fasl-ı râbi haslet-i kanâat ciheti selâhiyyete kuvvet olduğın hikâyet ider) bahislerini hikayelerle ~~etmiştir~~. Eserde üç besmele manzumesi üç tevhid, üç münacaat, iki naat, bir miraciye, bir Kanuni Sultan Süleyman methiye si ve sebeb-i telif gelir. İlk üç faslın edisyon kritiğini kıymetli arkadaşım Hüseyin Süzen yapmıştır. (Tez.Nu. 908)

Kanâat bahsi ise tezimizin mevzuunu ve Gülşeni Envarın da ikinci kısmını teşkil eder.

İslâmiyet kanâata büyük bir ehemmiyet vermiştir. Kur'an-ı kerimin muhtelif ayetlerinde kanâat övülmüştür. (1) Bunun neticesi olarak tasavvufta da kanaatin baştacı edildiğini görürüz.

Kanâat : Kısmete razı olmak, yemek, içmek, gibi hususlarda iktisat,itidal dairesinde hareket etmektir. Mukabili, israftır, tebzirdir, tama' ile adi bir hırstan ibarettir.

Kanâati yanlış anlamamalıdır. Kanâat mutlaka az ile iktifa edip atalet içinde yaşamak değildir. Belki harisane hareketlerden kaçınmak, başkalarının nimetlerine göz dikmeyip hakkına razı olmak, bir gönül huzuru ile yaşamaktır. Bir çok hırsızlıklar, cinayetler kanaatsizliğin neticesidir. Bir Hadis-i Şerifte : (Kanaat tükenmez bir hazinedir.) buyurulmuştur.

Filhakika kanaatli bir kimse işine yoluna kor, başkalarından müstağni olur, hazinelere malikmiş gibi müreffeh, şerefli bir hayat yaşar. Diğer bir Hadis-i Şerifte : (Kanaat eden aziz, tamakar olan zelil olur.) mealindedir.

Herhangi bir hususta maruf miktarı geçmek bir israftır. Bir şeyi beyhude yere dağıtmak, layık olmıyan yerlerde sarfetmek tebzirdir. Bir şeyin husulünü hissetle, hasasetle karışık bir tarzda isteyip durmakta tama dır ki bunlar mutlaka kötü hasletlerdir.

Hırsa gelince bu da birşey hakkında gösterilen ziyade bir rağbet ve meyalandan ibaretdir ki iki türlü olur. Biri adi şeyler hakkında ki hırsdır ki mezmumdur, kalbin fakrından zaafından ileri gelir. Diğeri ise yüksek müstahsen şeyler hakkındaki hırsdır ki memduhdur. Ruhun himmetine ulviyetine delalet eder.(2)

Eserde kanaat faslı çok güzel ifade edilmiştir. Şair bilhassa ilk 57 beyiti kanaatla ilgili fikirlerine ayırmıştır. Daha ilk beyitte kanaatin fena bulmıyan bir hazine olduğu zikredilir. Ona ilk talip olanlar ise evliyalar, yani Allahı sevenlerdir.

Genci kanāat ki yoķ aña fenā
Evvel aña sālik olur evliyā

Müellif kanaata büyük bir önem verir ve müminlerin cennete ancak kanaat kanatı ile uçabileceğini söyler.

Uçmak içün cennete ehli ṣalāt
Aynı ile oldı ķanāat ķanāt

Onuncu ve onbirinci beyitlerde deniz karşımıza kanaatkar bir dev olarak çıkmaktadır.

Bahre naẓar eyle ināda gider
Bunca boğaziyle ķanāat eder

Cenabı Hak yarattığı herşeyin rızkını vermiştir. Rızkı temin için hırs ve tamadan uzak bir çalışma kafidir. Filhakika Allah, ilmi çok çalışana zenginliği ise istediğine verir. İşte şairin kanaatkar bir deve benzettiği deniz buharlaşmaya rağmen azalmıyor. Çünkü Allah onun rızkını yağmur ve akar sularla temin etmiştir.

Bāri Taālā buna sırdır aceb
Bahre akan ṣuyu ġıda etti hop

Diğer tarafından iktisat ve itidal dairesinde hareket etmeyip nefsine çok düşkün müsrif şu beyitlerle yeriliyor.

Tabl-u nekkāre ki ķarın çaldılar
Başına ķavgayı ṣatun aldılar
Şağlığı cānına belāyı cihān
Meyyiti yārānına bāri girān

---

(1) En'am: 38, Hicr :88, İsra: 24, Taaha: 22, Şuaraa: 215, Kasas: 32, Faatır: 1 (Kur'an-ı Hakim ve meal-i Kerim. Hasan Basri Cantay 1377-1957 Birinci cilt ikinci baskı)

(2) Büyük İslam, İlmmihali, Omer Nasuhi Bilmen, sahife 646-647

Ayrıca Yahya Bey yemek ve içmek gibi hususlarda da çok hassas davranmış, çok yiyenin ve çok içenin büyük bir zararda olduklarını beyan eylemiştir.

Şem'a belā cümleden artuk olur
Yağ yemeg ile bedeni yog olur
Şuyu çok içenler olur nātüvān
Kesret-i bārān eve eyler ziyān

Bunun yanında kamil insan olabilmek ve tasavvufa süluk edebilmek için insanın vaktını mutlaka savmile ve açlıkla geçirmesi lazım geldiği tezini savunmuştur. Ten can bülbülünün mekanıdır. O yurdun kirlenmemesi lazımdır.

Kūt-ı kanāatla geçin şāim ol
İşledügin masiyete nādim ol
Hazreti İsāya sebep oldu cū
Devlet ile aslına itdi rücū

Riyazet tasavvuf erinin en büyük gıdasıdır. Ayrıca kanaat velilerin sıfatıdır. Bu yüzden kanaat ehlinin sözlerine rıza göstermek lazımdır.

Fakrına rāzı olan ehl-i Hudā
Buldı riyāzetde riyāzı bekā
Elh-i kanā'at sözine kāil ol
Eyle veliler sıfatını kabūl

Hülasa iyi bir insan olabilmek ve ebedi saadete kavuşabilmek için kanaatkar olmak her türlü hırs ve tamadan uzak sakin bir hayat ~~sürmü~~ yaşamak lazımdır. İnsan doğru yola tasavvufa süluk etmekle ulaşabilir. Müsrif ve hırslı insanlar ancak kendilerine zarar verirler. Şu husus çok mühimdir ve dikkatimizi çekmektedir. Eski cemiyetimizde kanaatkar olmıyan hırslı insanlar ancak kendilerine zararlı oluyorlardı. Fakat sonraları kanaatı tenbellik zanneden bazı kimseler ve zümreler tembelliklerini gizlemek için kanaatkar olduklarını iddia etmişlerdir. Ferdi aşan ve cemiyeti tehdit eden bu hal tembelliği umumişletirmiş ve iktisadi bünyemizide sarsmıştır. Kanaatin bu türlüsünü beğenmeyip yeren şimdikilerde vaziyet daha başka şekilde tezahür etmiş, kabuğuna çekilme yerine zengin olabilmek için her türlü haram ve yasak kazanç ~~müba~~ ~~addedilmiştir~~ maddi ve egoist bir düşünce ile mübah addedilmiştir.

Bu da sefahati sefaleti ve anarşiyi doğurmuştur.

Kanaat mevzuundaki bu ifrat ve tefritin fazilet noktası kanaatı İslamiyetin vazettiği şekilde anlayıp tatbik etmektir.

Tasavvufa yönelen insanın birinci vazifesi kanaatkar olmaktır. Bunun yanında katlanacağı hususlar ve geçireceği merhaleler vardır. Eserde bunlar sırası ile zikredilir. Keza insan olana evliya kıssalar tarikat yolunda kılavuzdur.

Âdem olana kısas-ı evliyâ
Râhı tarîkatde olur rehnümâ

Salik evvela derd ü belaya katlanacaktır. Başta Peygamberimiz olmak üzere Hazreti İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa, Hz. Nuh, Hz. Eyyup, Hz. Zekeriya, Hz. Yahya ve ehl-i beyt çeşitli belalara maruz kaldılar.

Eyle ehibbâ-i Hudâya nazar
Eylediler râh-ı belâdan sefer
Derdü belâ yollarına gittiler
Salike vuslat yolun öğrettiler

Sonra müridin marifete talip olması lazımdır. Namaz ve cemaat terkedilmemesi icabeden bir husustur. Niyaz ehli namazını bırakmaz. Namaz Hakkın vuslatına vasıtadır.

Mü'min olan hûşe-i hurma misâl
Müttefik olmağıle bulur kemal

İyi rüya abide ve zâhide keramotin mükaddemesidir. Şu

Sâlih olanlar iyi düşler görür
Gökdeki seyyârelerile yürür

Çâr-yâr, dört büyük dost (Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali) nin her biri çar-anasırı (hava, ateş, su toprak) temsil ederler. Fakat Çar-yârin serçeşmesi Fahr-i Kâinattır.

Sanki bu dört ırmağa deryâdur ol
~~Zat-ı resule varur eyler karar~~
Fahr-i cihân mürşid-i Mevlâdur ol

Daha sonra da şair evliya mertebelerini yedi dereceye ayırmış ve herbirini hikayelerle süslemiştir.

Birinci mertebenin hususiyeti şudur:

Keşf-i kulûb âna müyesser olur
Aşkı gönülden gönüller yol bulur

İlm-i hafiyyatı mürettob bilür
Zahirüni batınunı hep bilur

Mertebe-i sani:

Mertebe-i saniye irse mürid
Keşf-i kuburiyle olur müstefid

Kabir ehlinin kimisi kabrini cennet eylemiş, kimisi ise zahmette ve çeşitli işkencelere maruzb Bu hali gören evliya Allaha yönelir.

Çün bu temaşayı görür evliya
Mail olur canib-i Hakdan yana

Bu arada mal, mülk ve altına aşırı sevgi ve tama yerilmektedir.

Mertebe-i salis:

Mertebe-i salise irse kişi
İşni Hüda ile olur her işi

Bu mertebenin en belirli hususu aşkdır. Bilhassa Hazreti Peygambere olan aşkın ehemmiyeti anlatılır. Uhud muharebesinde Saad İbni Ebi Vakkas'ın biraderi olan Utbe, Hazreti Peygamberin dudağını yardı ve bir dişini kırdı. Bu haber, Veysel Karani Hazretlerine ulaşınca bütün dişlerini kırdı.

Böyle ider ademi halatı aşk
Böyle olur ademe isbatı aşk

Ayrıca çok uyumanın zararlarından bahsedilmektedir.

Kim ki gözü habile memlu ider
Hane-i kalbini karanu ider

Mertebe-i hamis:

Mertebe-i hamise irse mürid
Havfi olur ta'ati denlü mezid

Allah korkusu ve takva bu mertebenin en belirli hususiyetidir.

Merdi veli hafvdan olmaz emin
Korhu çeker gahe olanlar yakin

Mertebe-i sadis:

Mihr gibi tayy-ı mekan eyler ol
Bad gibi seyr-i cihan eyler ol

Fakat bazan :

Ariyeti kudretine aldanur
Bende iken kendüyi Mevla sanur

Not: Mertebe-i hamiste mekr-i evliya vuku' bulur. Mürid kendisini fazl u kemalde Allah ile bir görür. Kerameti elinden gider ve kalbi kararır. Bazısı pişmanlık ve tevbe ile bu halden kurtulabilir.

Ama şair biraz aşağıda şöyle söyler:

ʿAşkına mağlūb olanın ʿözrü var
Mest ider anı ʿademi iḫtiyār
Eyleyemez rāz-ı derduni nihān
Ḫandesi esrārını eyler ʿayān

Daha sonra sır saklamanın ehemmiyetinden bahsedilir. Ayrıca bu mertebede olan mürid nebatatın zikrini işitir ve bilir.

Mertebe -i sābiʿ: Bu berteboye erişen veli Hz. Süleymanın yüzüğü gibi namlı olur

Mertebe-i ~~xxxx~~ sābiʿi iden maḳām
Mühr-i Süleymān gibi olur benām

Talibi dünya ile ülfeti yoktur. Hak yoluna herşeyini feda eder, meşgalesi Allah iledir. Gönlünün gözü Vahid-i Mutlaktadır.

Ḳayd-ı cihānile değül müttehem
Şuġl-ı Ḫudā olur āna hemehem

Nihayet hatimet-ül-kitab: Şair artık ihtiyarladığını, elinin titrediğini ve dişlerinin döküldüğünü anlatır? Evlat sahibi olduğunu ifade eder ve eserini methederek bitirir.

YAHYA BEY'İN HAYATI VE ESERLERİ

Yahya Bey Taşlıcalıdır. Kaynaklara göre küçük yaşta devşirme olarak acemi oğlanlar kışlasına alınmış ve sonrada yeniçeri olmuştur. Hemen bütün kaynaklarda kılıç ve kalem sahibi olduğundan ve ahlakının düzgünlüğünden bahsedilir. Gibb("B.E. Of. Ot. P.C: 3.Sah.111 " 137 numaralı tez sah. 5) Yahya Bey'in ailesi ve nesebi hakkında şu bilgiyi verir :

"Bu Dukagin ailesi Arnavud tarihinde meşhur bir ailedir. Haçlı seferleri zamanında Normanlardan Dük Jan isminde biri tarafından kurulmu ve kendisi evvela sentary mıntıkasında yerleşmiştir. Sonra etraftan birç arazi satın almıştır. Onun neslinden gelenler sonraları arnavudlaşmışlar dır. Duka Jan- Dukagi aile ismini almışlardır. Türk istilasından sonra müslüman olmuşlar ve Osmanlı Devletinde mühim bir mevki işgal etmişlerdi.

Buna benzer malumata İsmail Hami Danişmend'in İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisinde de rastlamaktayız. "Bu aile aslen Norman, Fransız yahut Almandır: "Jean" isminndeki büyük dedesi İşkodrada bir dukalık kurmuş ve "Dukagin" şeklindeki soyadı işte bu ismin tahrifinden çıkmıştı. Onun için Düka-Gin ailesi hakikatte Arnavud değil arnavudlaşmış bir aile Osmanlı istilasında bu ailenin bir kısmı İtalyaya kaçmıştır. Bu aileden Birinci Selim devrinde Duka-Gin oğlu Ahmet Paşa sadrazam olmuştur.

Yahya Bey Gülşen-i Envar'ın birinci kısmında 649 ncu beyitten 726 ncı beyite kadar kendisi ve ailesi hakkında malumat vermektedir. Biz burada bu malumatı zikretmekle yetineceğiz.

649.Arnavudun başları ve yeğleri
Nesli kadimim Duka-Gin beyleri

650.Mülk-i arabdan ki firar ettiler
Taşlu vilayette karar ittiler

650 nci beyit gayet sarih olarak şairin neslinin Normanlardan değil arabistan'dan gelmiş olduğunu beyan ediyor.

~~yeniçeri olmuştur.~~

651 ve 652 nci beyitlerde Taşlu vilayetinin dağlarına kaplanlar misali dağıldıklarını ve oraların mü'minlerin tarlası haline geldiğini anlatıyor. Şâir orada karar kıldığını ve gaza ehlinin kendisini oradan çıkardığını söylüyor. 656 ncı beyitte Cenab-ı Hakkın kendisini Osmanlıların düşkün bir bendesi kıldığını, 657 de ise olgunluk denizine talip olduğunu anlatıyor. 660 Allahın kendisine iki hüner verdiğini ilave ediyor. Şecaat ve fazl u kemal. 662 de kendisini Sipahi yaptıklarını söylüyor. Şairin yaya başı ve Sipahilerin bölük başı rütbesine kadar yükseldiğini biliyoruz, hatta üzerinde yayabaşı börkü olduğu halde Şeyh-ül-İslam İbn-i Kemal'in huzurunda hakkında yazdığı kasideyi okumuştur. Daha sonra padişahın kendisine tevliyet verdiğini ve kendisinininde adaletle etrafa Nil ve Fırat nehirleri misali hayat verdiğini söylüyor. Kanuninin Bağdat seferinde Hayali ile birlikte Irak'a gittiğini ve Fuzuli ile görüştüğünü kaynaklar belirtiyor. Bir aralık genç yaşında Şam'ı Filistini ve Mısır taraflarını dolaştı ve Hicaza gidip-döndü. Yakup ve Yusuf Peygamberlerin diyarını gördü. 674 ncü beyit mühimdir ve Şehzade Mustafa meselesini ima etmektedir.

Gerçi elim yufka idi nanmeveş
Ellere baş eğmez idüm hâmeveş

Rüstem Paşa önceleri Hayali'ye karşı Yahya Beyi tutmuş ve korumuştu. Fakat Paşa, karısı Mihramah Sultan'la Kaynanası Hürrem Sultan'ın ~~xxxxx~~ saltanat veraseti meselesindeki entrikalarına alet olarak Şehzadeye ihanet isnat eden sahte mektuplarla Kanuniyi ~~iğ~~ iğfal etmiş, ve Şehzade Mustafanın Konya Ereğlisi civarında boğdurulmasına sebep olmuştur. Osmanlı tarihinde ilk defa rüşved yiyen bu paşadır. Yahya Bey bu hadise karşısında ebced hesabı ile hicretin 960 tarihini gösteren Mekri Rüstem tarihini düşürmüştür. Ayrıca 42 beyitlik uzun ve hazîn mersiyeyi de yazmıştır. Yahya Bey'in bu hazîn mersiyesi elden ele dolaşmış ve yazılmış ve orduyu galeyana getirmiştir. Galeyanı yatıştırmak için Rüstem Paşa azledilmiştir. Fakat Paşanın ikinci sadaretinde (1555) Kanuniye Yahya Bey'in ~~S~~ "nizam-ı âlem için" idamını arzetmişsede Kanuni : -Bu makulelere kulak dutma ve intikam kasdın itme diyerek müsaade etmemiştir. Fakat Rüstem Paşa Yahya Beyi huzuruna getirdip tekdir etmiş ve kendisinide Sultan Bayezid Evkafı

mütevelliliğinden azletmiştir.

Şâir ~~yumuşak huylu olması a rağmen~~ bu müthiş haksızlığa tahammül edememiş böylesine êlim bir hadise karşısında gayet cesurca hakikatleri haykırmış hayatı pahasına da olsa Padişahı tenkit ettiği gibi : "Bunun gibi işi kim gördü kim işitdi acep   Ki oglına kıya bir server-i Öemer-meşrep" Rüstem Paşanında mutlaka idam edilmesini istemiştir. "O cān-ı ādemiyān oldı ḥāk ile yeksān   Diri kala ne revādur fesād iden şeyṭān" ~~şâir bu huliyle bize Akif'i hatırlatıyor.~~

Yahya Bey 1555 ten sonra kendisini tamamen tasavvufa vermitir.

Cānib-i Ḥakdan baña oldı naẓar
Zāviye-i ʿuzlete itdüm güzer

~~Şair~~ Yahya Bey bize şyhini şöyle tanıtıyor:

699.Ẓāhiri virāne vü mihnet-zede
Bāṭını maʿmûr Muḥammed dede

Şeyhle tanışması şöyle oluyor: Yahya Bey rüyasında beş tane arabça beyit söylüyor. Uyandıktan sonra hatırına gelmiyor ve hazin oluyor. Şeyh şehirlerine gelince kendi tabiriyle O'na hızır gibi sataşıyor. Şeyh O'na bu beyitleri bir bir okuyor ve unuttuğunu hatırlatıyor. Ayrıca sağ elini göğsüne sokuyor ve rumuz ile O'na inayet kılıyor. Hamse içinde icazet veriyor.

710.Ḳıldı rumūz ile ʿināyet baña
Ḫamse içün virdi ʿicazet baña

Muhammed Dede himmetini yahya Beyden hiçbir zaman esirgemiyor.

715.Vuṣlatı oldı sebeb-i ʿizzetüm
Ḥimmetü arturdu selāḥiyyetüm

716.ʿĀlemi maʿnide gelüp dāimā
Bilmedigüm bildirür oldı baña

Hayatının sonunu nasıl geçirdiğini Aşık Çelebiden dinleyelim: ..... Hālā Timeşvar ḳaleminde zeamette uç ġazileriyle gāh ġazā vü gāh ġarāmettedir. Sinni daḥi şeyḫūhetdedür. Oġlı adın ~~Ahmet~~ Ādem vermişdir. Ol sebepten gerçi oġlı Ādem kendi atadur ama yanında Ādemata zamanındanberi kabiliyette bunun oġlu gibi oġul oldı dimek ḫaṭadur. ~~AÇ~~ A.Ç. 120

Bosna'da Lozniça'da İzvornik sancağında senede 27 bin akçe getiren malikanesinde ömrünün sonuna kadar kalmıştır. 1582 de

vefat etmiştir.

Gerçekten Yahya Bey askerliği, kahramanlığı, şairliği ve veliliği nefsinde cem' etmiş bir şahsiyet olarak karşımıza çıkmaktadır. İhtiyar halinde uç gazileriyle gaza etmesi, tasavvufla uğraşması ve mükemmel bir evlat yetiştirmesi onun müstesna bir şahsiyet olduğunu bize gösteriyor? Edisyon kritiğini yaptığımız ve Gülşeni Envârın da dördüncü faslını teşkil eden kısımlar tetkik edildiği zaman görülür ki Yahya Bey tasavvufu bizzat yaşamıştır. Yıksa onun ~~lügatından~~ ıstılahatından istifade etmemiştir.

E S E R L E R İ :

Yahya Bey Hamse sahibidir. Hamsesini meyadana getiren eserler şunlardır. Gencine-i Raz (yazılış tarihi 1540-41), Kitab-ı Usul veya Usul-name, Şah u Geda, Yusuf Ile Zeliha ve Gülşeni Envar (yazıldığı tarih 1551)

Yahya Beyin mürettep divanı vardır. Divan-ı 110 yapraktır. Kaside, Terci-i bend, Terkibi Bend, Murabba, Muhammes, Naat, Süleymaniye Şeyh-ül-İslam Ebu Suud Efendi ve Rüstem Paşalarla Şehzade Mustafaya ait yazılmış bir kaside mevcuttur. 275 adet gazel vardır.

BİBLİYOGRAFYA

Latifi Tezkiresi, sahife 371

Sehi Tezkiresi, sahife 136

Hasan Çelebi , Sahife 349, Ünüversite Ktp. Nu: 2579

Aşık Çelebi , sahife 119, " " " 2406

Bağdatlı İsmail Paşa, Esma'ül-Müellifin, sahife 521

M. Tahir, Osmanlı müellifleri, C 2 sahife 497

Mehmet Süreyya, Sicilli Osmani Ct.4 sahife 634

Faik Reşat, Tarihi Edebiyatı Osmaniye Ct. 1 sahife 336,337,338

Şemsettin Sami, Kamus ul-alam, ct.4 sahife 4793

Muallim Naci, Esami, sahife 344,345

Tezler, numaraları 137,205 ve 908, Türkiyat Enstitüsü

İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi ct. 2 sahife 424

Ahmet Kabaklı, Türk Edebiyatı, ct. 2 sahife 268

Hamseler Kataloğu, Süleymaniye Ktp. Nu: 820 sahife 42-80

GÜLŞENİ ENVARIN NÜSHALARI

A nüshası: Ali Emiri Ef. Manzum eserler (Millet Ktb.) 986/2
52-80 Yk.

Baş: بسم الله الرحمن الرحيم قافلهٔ علم عليم و حكيم

Son: مر محبت حق اوله اول صالح روحم ايچون اوقيه بر فاتحه

İst. Th. : Rebiyülevvel 958-MART 1551

İst. Kd. : تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب كتب في شهر ربيع الاول سنه ٩٥٨

Md. Ta. : 29 yk. 264x193-221x158 öç, nesih yz. iki sütun üzerine 27 st.lı, alikorna kt, kırmızı szb, kırmızı cl, arkası ve kenarları meşin, üstü ebri kağıt kaplı ve miklepli ct

Başta Ali Emiri Ef. nin vakıf mühriyle kütphanenin resmi mührü ve Hadim-i aşk-ı celil abdühü Derviş Halil ibaresi yazılı bir mühür basılı ve iki temellük kaydı yazılıdır.

Bu eser, içinde bulunduğu mecmuanın 52. yaprağından başlar. 162 yapraktan müteşekkil olan bu mecmuanın 1-51 nci yapraklarında Yahya Beyin Yusuf u Züleyha'sı 81-100 üncü yapraklarında Yahya Bey'in Şah u Gedası, 101-131 nci yapraklarında Yahya Bey'in Kitâb-ı usûl'ü, 132-162 nci yapraklarında Gencîne-i râz'ı yazılıdır.

B nüshası: ES'AD EF. (Süleymaniye Ktb.) 1636

Baş: بسم الله الرحمن الرحيم قافلهٔ علم عليم و حكيم

Son: مر محبت حق اوله اول صالح روحم ايچون اوقيه بر فاتحه

Yzn.: Yahya Sinan

İst. th. : Zilhicce 978- Nisan 1571

İst. kd. : تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب في يوم چهارشنبه عن اوائل ذالحجه سنه ثمان و سبعين و تسعمايه من الهجرت المصطفى صلى الله عليه و سلم من تحرير يحيى سنان في مقام [illegible]

Md. ta. : 89 yk, 202x130-130x74 öç, şikeste yz., 17 st., kalın alikorna kt, kırmızı szb, siyah ve kırmızı cl ve kısmen cetvelsiz açık kahverengi meşin, soğuk kabartma şemseli, köşebentli, miklepli ct

Baş tarafında Esad Ef'nin vakıf mührü ve sonunda talib-i ravza-i cinan el fakir Yahya b. Sinan ibaresi yazılı bir mührü vardır.

C nüshası : Ali Emiri Efendi Manzum eserler. (Millet Ktb.) 992

Baş : بسم الله الرحمن الرحيم قافلۀ عليم على العظم
Son : مرحمت حق اول اول صالحه روحم ايچون اوقيه بر فاتحه

İst.th. : Şevval 993- Eylül /Ekim 1585
İst.kd. : تمت كتاب گلشن انوار بعون الله الملك الغفار
في شهر شوال المعظم سنه ٩٩٣ والله اعلم بالصواب

Md. ta. : 101 yk, 154x102 üç, nesih yz., 15 st. aharlı avrupa kt. kırmızı ssb, arkası boş, üstü kağıt kaplı ct.

Başta Ali Emiri Efendinin vâkıf mührüyle kütüphanenin resmi mühür ve damgası basılı ve Abdullah namına bir temellük kaydı ile arapça bir-iki manzume ve sonunda bir manzume yazılıdır.

NOT : Esas nüsha A. olarak, ikinci nüsha B, üçüncü nüsha da C. olarak gösterilmiştir

A nüshası 1358 beyittir
B nüshası 1352 beyittir.
C nüshası 1283 beyittir.

Faṣl-ı rābiʿ ḥaslet-i Ḳanāʿat cihetü ṣalāḥiyyete
ḳuvvet olduġın ḥikāyet ider

1. Uçmaġ içün cennete ehl-i ṣalāt
ʿAyni ile oldı ḳanāʿat ḳanāt

2. Faḳrına rāżı olan ehl-i Ḫudā
Buldı riyāżetde riyāż-ı beḳā

3. Gör bu riyāżetde olan ʿālemi
Ḳābil ider ince ider ādemi

4. Çoḳ yemeden çoḳ yemeden ḳaça gör
Gözlerüñi açlıġıla aça gör

5. Varmaġ ise Ḥaḳḳa muraduñ eger
Tūşe-i dünyāyı öñürdi keder

x.

6. Tūşe-i dünyāyı gidermek saña
Olur imiş tūşe-i rāh-ı beḳa

7. Ḥażret-i ʿİsāya sebeb oldı cūʿ
Devletile aşlına itdi rücūʿ

8. Ḳor giresi boġazuna her zamān
Uyma deve ḳuşı gibi ey civān

Başlık. Ḥikāyet ider: bildirur B.

1. B ve C nüshalarının ilk beyiti. Bu beyit A'da ~~yok~~da mevcuttur.

Sehven atlanmıştır. A'nında ilk beytidir

Gencė-i ḳanāʿat ki yoş añı fena
Evvel aña sālik olur evliyā

2. Ehl-i Ḫudā: ehl-i fenā B, C.

6. Tūşe-i dünyāyı: küşe-i dünyāyı B.

8. Ḳor: ḳoyma C.

9. Dāneñi cemʿ eyleme ḥarman gibi
Ḳalma boġazuña degirmen gibi

10. Bāri Taʿālā bu ne sırdur ʿaceb
Baḥre aḳan ṣuyı ġıdā itdi hep

11. Baḥre naẓar eyle ʿinādı gider
Bunca boġaziyle ḳanāʿat ider

12. Aḫşama dek ṣavmile aġzuñı yum
Tāki naṣībüñ gele mānend-i būm

13. Çoḳ yemegile kişi bed-kār olur
Ġaflet-i cānına ḫarīdār olur

14. Çoḳ yiyenüñ ḳarnı olur her zamān
Keşti-i cismine dolu bādbān

15. Bād-ı belādan irişür bir zevāl
Dengilür ol dīde-i aḥvel miṣāl

16. Ṭablu neḳḳāre ki ḳarın çaldılar
Başına ġavġayı ṣatun aldılar

17. Gökde melekler gibi ṣubḥu mesā
Ẕikrüñi tesbīḥüñi eyle ġıdā

18. Ādeme ḥayvana naẓar eyle sen
Çoḳ yaşamaz ḳatı semürse beden

---

9. Dāneñi: dāneyi B.
13. bed-kār: bī-kār B./Ġaflet-i cānına: ġaflet cānile C.

19.Gökde ki tenperver ola bedr-i tām
Zātına gele fi'l-cümle ihtişām

20.Yüz çevirür bu felek-i bī-karār
Kaddini lāmeyler anuñ rūzigār

21.Et yüki olan kişiler şūm olur
Ölüsi vü dirisi mezmūm olur

22.Sağlığı cānına belā-yı cihān
Meyyiti yārānına bār-ı girān

23.Kişi gerek muhteşemi ma'nevī
Böyle degil kim ola cismi kavī

24.Mu'teber olaydı eger her cisim
Kıymeti filüñ olur idi 'azīm

25.Zāhid-i murtāza imiş i'tibār
Etlü bulunsa doğan olmaz şikār

26.Çok yemegi 'ādet idinme gider
Saña ab-ül-mevti demü lahm ider

27.Ya'ni ki uykuyla bed-hū ider
Gafletile cismüñi memlū iderm

28.Şu sağrı gibi 'avām-ül-hevām
Karnı doyarsa gözi doymaz müdām

29.Şuyı çok içenler olur nā-tüvān
Kesret-i bārān eve eyler ziyān

30.Keşti-i cismüñ senüñ ey merd-i pāk
Çok şulanursa seni eyler helāk

25.Bu beyit O de yok

31.Yağluya içende gönül bağlama
Āyine-i ḫāṭıruñı yağlama

32.Şem'e belā cümleden artuġ olur
Yağ yemegile bedeni yağ olur

33.Hey ne revādur bu ki ide maḳām
Ma'rifetu'l-lah seyrini ṭa'ām

34.Ten ki olur bülbül-i cāna mekān
Cīfe ile ṭolmasun ol āşiyān

35.Içi boş olmasa neyüñ dāimā
Virmez idi illere dilkeşt-i ṣadā

36.Dīn-i Muḥammedde bu yoḳdurur ṣaña
Eyliyesin fikri ġıd-ı ġada

37.Ehl-i ḳanā'at sözine ḳāil ol
Eyle Velīler ~~ṣan'atını~~ ṣıfatını ḳabūl

H İ K Ā Y E T

38.Şehr-i Humāda var idi bir mürīd
Zühd-ü riyāzetde vaḥīd ü ferīd

39.Bahr-i dilin āyine-i gūn eylemiş
Nefsi nihengini zebūn eylemiş

40.Ḳayd-ı ṭa'ām ikide bir de aña
Olmaz idi māni'-i ẕikr-i Ḫudā

37.Ṣan'atını ḳabūl: ṣıfātını ḳabūl B.
38.Vāḥid ü ferīd: ferīd ü vaḥīd C.

41. Āteş-i faḳrına semender gibi
Ṭoġrı yolın mürşid-i mısṭar gibi

42. Ḳāf-i ḳanā‘atde mekīn idi ol
Kāf gibi gūşe-nişīn idi ol

43. Ayda meh-i nev gibi dāim aña
Bir dilim etmek olur idi ġıda

44. Etmeğe sedd-i ramaḳ-ı nefs-i şūm
Pāreler idi anı ṣankim nücūm

45. Günde birin yirdi tevekkül idüp
Açlıḳ acısına taḥammül idüp

46. Şeyḫine ḫalvetde meğer nāgehān
Haftada bir bādem imiş ḳut-ı cān

47. Şeyḫ mürīdine olur bī-ḥużūr
Eydür aña vāy bu şepel-i ----- ?

48. Ġayreti yoḳ diḳḳati yoḳ ṣabrı yoḳ
Nefsinüñ emmāresine cebri yoḳ

49. Cānib-i Ḥaḳdan ne‘e hazā bu er
Toḳla yatur keşf ü kerāmāt umar

50. Ṣūfiler olur ki iderse naẓar
Ḳurṣ-ı meh ü mihri gözi ile yir

---

44. Nefs-i şūm: nefs-i dūn C. 46. Meğer nāgehān: meğer kim hemān B.
48. Cebri yok: ‘āra yok B. 49. Umar: ider B.
50. İkinci mısra B de: ḳurṣ-ı mehi gökde gözi ile yir

51.Bir ulu ḥelvācına kim ola tūş
Ṭoyduġını duymaz bī-ʿaḳl u hūş

52.Şöyle ḥarīṣ olur ilüñ āşına
Dolsa geyer aş ḳazanın başına

53.Ḳalye pilav ḳullesine kim baḳar
Milʿaḳası laġm ider añı yaḳar

54.Baḳlava bürra ile maḳbūlidür
Levgīñ esīri boġazı ḳuludur

55.Çāk bu ḳadar nefsine maġlūb olan
Ṣūret-i ādemde baḳar der hemān

56.Saña getürdüm nice dürlü miṣāl
Olma sakın müsrif-i ṣūride ḥāl

57.Ḳūt-ı ḳanāʿatle geçin ṣāim ol
İşlediğüñ maʿṣiyete nādim ol

Ḥ İ K Ā Y E T

58.Rāġıb-ı gencine-i faḳr u fenā
Ṣāḥib-i tevfīḳ-ı ṭārīḳ-ı Ḫudā

59.Belḫ vilāyetlerinüñ revnaḳı
ʿĀşıḳ-ı ṣıddīḳ ~~şaḳīḳ-ı~~ Şuḳayḳ-ı Belḫī

60.Gün gibi bir gün sefer eyler meğer
Şāma gider ḳaṣd-ı seyāḥat ider

51.Ṭoyduġını duymaz: Ṭoyduġını duymaz o C.
57.Ḳūt-ı ḳanāʿatle: Ḳūt-ı ṭāʿatile B.
59.Revnaḳı : serveri B.

61. Gitdi ʿacemden ʿaraba ol faḳīr
Aṣıġı az bār-ı belāsı kes̱īr

62. Menzil uzaḳ cismi ise pāyimāl
Ḳudreti yoḳ aç ü ṣusuz bī-mecāl

63. Ḳafileye ḳarışur ol nā-tüvān
Ṣanki aḳar ṣulara berk-i ḫazān

64. Bir niçe dünyā gibi nā-pāyidār
Küymediler ḳalmadılar iʿtibār

[pey-i]
65. Ṣanki nişānıma ceb-i revān
Yolda ḳoyup gitdiler añı hemān

66. İleriye gelmedi ol pür-melāl
Arḳası yoḳ merdüm-i fāżıl mis̱āl

67. Aḫşama ḳaldı meh-i nev gibi ol
Encüm-i eşkile ḫazīn ü melūl

68. Yolda ʿarap uğraları [ṭ]ṭuydılar
Añı ecel gibi gelüp ṣoydılar

69. Seyl-i belā gibi aḳın ṣaldılar
Tā-serü-pā nemeliki aldılar

70. Oldı niye ḳādir ise hep hebā
Başı ḳaba yalıñ ayaḳ bī-ḳaba

---

61. Bār-ı belāsı : derd-i belāsı B/bāl-i belāsı C.
64. Ḳalmadılar: itmediler C.
67. Encüm-i eşkile : encüm-i eşkini C./ḫazīn ü melūl: merdüm-i kāmil
69. C de yoḳ

71.Ḳıldı bu ḥāliyle hemān irtiḥāl
Āḫirete meyyit-i fānī mis̱āl

72.Şehre yaḳın geldi ol āsārde cān
Anı delü sandı gören kūdekān

73.Taşlamaġa başladılar cā-be-cā
Ḫoş gelür idi aña seng-i belā

74.Üşdi o mürġān-ı belā başına
Geldi ḳażā üsre ḳażā başına

75.Gül gibi yer yer başını yardılar
Başına gūyā ki ḳızıl şardılar

76.Sīnesi üstündeki ḳara bere
Oldı benefşe gül-i ḥumrālara

77.Ḥālini eṭfāl anuñ bildiler
ʿGözleri yaşı gibi ṭaġıldılar

78.Evden eve gedi mis̱āl-i ṣabā
Virmedi dūnān-ı ʿarab nān aña

79.Göñli sınıḳ çeşm-i cihān bīn-i yaş
Şemʿ-i şebistān gibi baġrında baş

80.Uġradı bir mescide pür iżṭırāb
Göñli evi gibi yıḳılmış ḫarāb

76.Oldı: olmadı C.
79.Baġrında baş: Bunın baş.B.

Keyvān

81. Damlar idi ḳubbe-i ~~gīvān~~ gibi
Örtüsi yoḳ idi garībān gibi

82. Oldı o vīrānede genc-i nihān
Şanki ten-i ādeme rūḥ-ı revān

83. Çünki namāzını edā eyledi
Ḥaḳḳa niyāz itdi du'ā eyledi

84. Yüz yire ḳodı didi yā rabbenā
Ḫāneñe geldüm konuḳ oldum saña

85. Muḥtenem eyle beni iḥsānuña
Raḥmetüñe lüṭf-i firāvānuña

86. Oldı niyāde elem ü nāligüm
Zār u sebūnum saña ḳaldı içüm

87. Ṭūl u dirāz eyledi Ḥaḳḳa niyāz
Cümle ḳabūl oldı niyāz u namāz

88. İndi hemān māide-i bī-ḳıyās
Ḥażret-i Ḫıżır aña getürdi libās

89. Geldi ṭulū' eyledi ḥālet aña
Gün gibi keşf oldı velāyet aña

90. Şişe-i 'ırżı ṣımayınca kişi
Kesb-i kemāl idemez aňmaz işi

90,91. B de yer değiştirmiş

94.

91. Ġurbet olur rāfiʿ-i rey-i riyā
Ḫāl ider insānı bu nār-ı belā

92. Derdini bīmār bilür ṣıḥḥatüñ
Müflise sor lezzetini devletüñ

93. Derd ü belā muṣliḥ-i īmān olur
Cān u dile mürşid-i cānān olur

94. Nār-ı cefā puḫte ider ʿāşıḳı
Āḫir olur devletinüñ lāyıḳı

95. Ādem olana ḳaṣaṣ-ı evliyā
Rāh-ı ṭarīḳatde olur rehnümā

T E M S̱ Ī L

96. Eyle eḥibbā-i Ḫudāye naẓar
Eylediler rāh-ı belāden sefer

97. Derd ü belā yollarına gitdiler
Sālike vaṣlat yolın ögretdiler

98. Ḫoş dem idi ḥażret-i Ādem ezel
Ẕevḳine dünyā ġamı oldı bedel

99. Dīde gibi ḳaldı ṣu içinde Nūḥ
Rūḥuna irişdi ṣonunda fütūḥ

100. Ḥaḳḳa Ḫalīl itdi bu yolden ʿubūr
Āteşe aḳtıldı miṡāl-i buḫūr

~~90, 91. B de yer değiştirmiş~~
94. Puḫte: āhir B.
95. Bu beyitten önce B ve C nüshalarında aşağıdaki beyit var:
Mucib-i ṣādi olana ġam yime (dime C)
Ġam yemeyen ādeme ādem dime

101.Miḥnetile Yūnusı itdi nebīn
Noḳṭa gibi ḳaldı mekānını "nūn"

102.Çāh-ı ġamın Yūsufa ol Zü'l-celāl
Eyledi derbend-i ḫezā-yı viṣāl

103.Derdile Eyyūbı idüp imtiḥān
Ḥikmet-i pinhānını ḳıldı ʿıyān

104.Cümleden aʿlā idi źāt-ı Resūl
Cevr-i edāniden olur idi melūl

105.Seng-i belāsına Bilāl-i Ḥabeş
Başın aġardı şecer-i meyve-veş

106.Ala daḫı ḥādiṣe-i Kerbelā
Oldı tetimmāt-ı ḥayāt-ı Ḫudā

107.Zaḥmet-i reḥmiyle żaʿīfü'l-vücūd
Rifʿati eflākine eyler ṣuʿūd

108.Derd ü belā çekmekile dāimā
Açdı bize Ḥaḳ yolını evliyā

109.Çekdi erenler elem ü zaḥmeti
ʿAşıḳa gösterdi reh-i vuṣlatı

110.Var imiş ey ʿāşıḳ-ı perverdigār
Derd-i derūnunda der-i vaṣl-ı yār

109.Zaḥmeti: miḥneti C. /Reh-i vuṣlatı:rehi raḥmeti C.

111.Ka'besi yolında meşaḳḳat ḳodı
Rūḥ-ı ṣafāsında ṣu'ūbet ḳodı

112.Devletile öñce gelen evliyā
Uğradı cismi eleme evvelā

113.Ṣabrı olur ādem olan ādemüñ
Daṭlu gelür acıları 'ālemüñ

114.'Ālem-i bāṭında ider bī-ḥużūr
Ehl-i dili sırr-ı serāya sürür

115.Mürşid-i Kāmilde olur bu ṣıfāt
~~Çeşmeni-i~~ çāşnī-i derdile bulur ḥayāt

116.Ṭop ṭolıdur Ḥaşrile arż u felek
Görmege Ḥaşruñ yüzini göz gerek

117.Sırrını söyler saña gökden sürūş
Ṣūfide meftūḥ gerek 'aḳl u hūş ~~de ibret~~

TENBĪH C.de 'İBRET

118.Gözi açıklardan ol encüm gibi
Baḥr-i Kemālüñ ola gör ṭālibi
119.Baḳ bu ṭoḳuz āyineye 'ibret al
Gör nicedür rū-yı Celāl ü Cemāl

120.Eyle bu fānūs-ı ḫayāle naẓar
Anda masṭūr nice yüz bin ṣuver

114.İder: olur C.
116.Felek: semek C. ~~tenbīh: ibret C.~~
119.Āyineye: Dāireye C.

121. Ḥak̦ nicedür K̦ādir-i mut̤lak̦ nedür
Dīde gibi çarḫ-ı mut̤abbik̦ nedür

122. ʿArş hevā üzre muʿallak̦mıdur
Nūr-ı Ḫudā k̦aramıdur ak̦ıdur

123. Dāire-i ʿarşdan öte ne var
Var olanı gel yüri var gele var

124. K̦anda imiş Kaʿbe-i mak̦sūdı bil
Vāv-ı vücūdı aña maʿt̤ūf k̦ıl

125. Ādeme evvel niye oldı sücūd
Kaʿbe neden oldı bu beyt-i vücūd

126. Bu dem-i ādemde kerāmet nedür
Nūr-ı velāyetdeki ḥālet nedür

127. Biz neye geldük bu cihāna ʿaceb
Gelmege dünyāya ne oldı sebeb

128. Aṣlını bildür ki bu nevʿ-i beşer
ʿĀleme aġlar gelür aġlar gider

129. Bunca velilerki nebīler ki var
Fak̦rı ne ḫoş eylediler iḫtiyār

130. ʿÖmri bahārına irişse ḫazān
K̦anda gider bülbül-i ten-i āşiyān

---

128. aṣlını buldur ki: aṣlı nedür ki C.

131. Nāre bu nārenci libās-ı sürūr
Añlıyalum ḳandan idüpdür ẓuhūr

132. ʿİbretile āteşe eyle naẓar
Misk-i libāsın gicenüñ çok ider

133. ʿAynı nücūmuñ neden oldı münīr
Ḳavs-ı sipihre niye ṭoğruldı tīr

134. Ḥūt-ı semānuñ hareket-i füzūn
"Ḥūtı" zemīnüñ olur ehl-i sükūn

135. Döne döne bu felek-i pür-melāl
Bedr-i temāmı nice eyler melāl

136. Gün ṭolunup gitse ḳararsa cihān
Şevḳı yok insāna döner āsumān

137. Ḳanda gider tār-ı şeb-ü şavḳ-ı rūz
Neyle bilinür bu rümūzı günin

138. Ādeme ḫizmet ider iken melek
Menzili anuñ neden oldı felek

139. Yolda bu düzdān-ı vilāyet nedür
Nūr-ı vilāyetdeki ḥālet nedür

140. Fāre-i ebri naẓar et ~~yellere~~ ellere
Berk-i ḫazān gibi düşer ~~[illegible]~~ yere

---

132. Bu beyit C de ibretin sonunda
135. eyler melāl: ider hilāl C.
136. ṭolunup: ṭolanup B, C.
139. birinci misra: yaʿni şeyāṭīn-i ʿibādet nedür B, C.
140. Naẓar et ~~yellere~~ ellere: Çıkarur göklere C.

141.Şiddet-i bādiyle iderken şitāb
Yağmurı nice ṭutabilür seḥāb

142.Ādem olan ḳadrini ehli ḳılur
Ma'rifetüñ rif'atin ehller bilür

143.Bilmiyenüñ şüphesini def' ider
Ẓulmet-i cehlin ṭağıdur ref' ider

Ḥ İ K Ā Y E T

144.Ümmet-i Mūside kişi hemçü-lām
Olsa ṣalāḥ içre otuz yıl temām

145.Ol kişi olurdı muḳarrer veli
Dāmen-i maḳṣūda irerdi eli

146Vecdile ḥālāti virirdi sürūr
Keşf ü kerāmātı iderdi ẓuhūr

147.Artar idi vüs'ati deryā ṣıfat
Ṭurur idi anda dür-i ma'rifet

148.Göñli ḳarası gideridi hemān
Nitekim evḳat-ı seherde cihān

149.Baḥr-i vücūdı anuñ āyine-var
Olur idi maẓhar-ı dīdār-ı yār

150.Oldı otuz yıl birisi mu'tekif
Olmadı keşfi ṭarafı münkeşif

144.Ṣalāḥ: ṣalāḥiyle C.
147.dür-i ma'rifet: der-i ma'rifet C.

151. Ḳaldı belā ile żaʿīf ü naḥīf
İdemedi ḳalb-i keşīfin laṭīf

152. Olmadı esrār-ı Nebīden ḫaber
Bī-başar ü bī-naẓar ü bī-hüner

153. Pāye-i ednīde yeri pāyimāl
Menzil-i alçaḳda miŝāl-i helāk

154. Ḳadr-i bülend olmış aña naṣīb
Nūr ḳadar ḳudreti yoḳ bir ġarīb

155. ʿAḳlı ṭayıḳ göñli ṣınuḳ bağrı ḫūn
Leşker-i maġlūb gibi ser-nigūn

156. Ḥażret-i Mūsī göricek ḥālini
Ṣordı Ḫudādan anuñ aʿmālini

157. Didi eyā ʿĀlim-i esrār-ı ġayb
Bunda beyān eyle nedür gizlü ʿayb

158. Geçdi otuz yıl bu veli olmadı
Bilmedi kendüyi seni bulmadı

159. Mürġ-i dili münkesirü'l-bāl anuñ
Revnaḳı yoḳ ṭāʿatı bī-ḥāl anuñ

160. Virdi cevābını Ḫudā-i Kerīm
Didi anuñ aṣlı budur ey Kelīm

---

153. Ednīde: ednāda C.
157. ʿAyb: gene B/ ġayb C.
158. Geçdi: Çekdi C.
159. Ṭāʿati: ṭaḳatı
160. ikinci mısra: didi budur aṣlı anuñ ey Kelīm B, C.

161. Gerçi ʿibādetde idi bu kişi
Ġaflet idi maʿni yüzinde işi

162. ʿİbretimüñ ʿaynı ile gāh gāh
Gözlerime eylemez idi nigāh

163. Gelmedi efkār-ı celālüm aña
Ṭolmadı envār-ı cemālüm aña

164. Eylemedi ḳālini tebdīl-i ḥāl
Göñli degül āyine-i Zü'l-celāl

165. Didi bu aḥvāli o şahsa resūl
Pendini irşādını itdi ḳabūl

166. Cān gibi ḫalvete girdi hemān
Nūn gibi ḳāmetin itdi kemān

167. Vardı otuz yıl daḫi ḳaldı nemāz
Ağladı mevlāsına itdi niyāz

168. ʿİbretile nāẓır olup ʿāleme
Ṣaldı vücūd illerine zemzeme

169. Güldi yüzi oldı muḳarrer veli
Maḥzen-i esrār-ı Ḥaḳ oldı dili

170. Ṭoldı heyūlāsı anuñ "hū" yile
İrdi murādına bu ḫoş -hū- yile

---

163. Cemālüm: kemālüm C.
Başlık C de: tengīl-i ehl-i sünnet-ivel cemāʿat

171. Menḳabet-i ma'rifet-i ʿārifān
Rif'at-i insāna olur nerdübān

172. Kimdeki ola ṭaleb-i maʿrifet
Merd-i Ḫudā-perver olur ʿāḳıbet

TEMSĪL-İ EHL-İ SÜNNET-İ CEMĀʿAT

173. Ḫande ki cem'iyyet ide ʿābidīn
Dinle neñüñ gibidür ey şāh-ı dīn

174. Āyineler olsa bir evde eğer
Birine ḳevn-i pertevi itse eser

175. Ġayrine ʿaksi düşer nāgehān
Nūr-ı ṣafā ile ṭolar ol mekān

176. Cümlesin ol āyine eyler münīr
Anda güneş pertevi olur keṡīr

177. Ṣanki ol o kūşe-i gülzār olur
Cennet olur ʿālem-i envār olur

178. Mü'min olan mü'mine mirātdur
Revzen-i envār-ı kerāmātdur

179. Bir yire cemʿ olsa s̱üreyyā mis̱āl
Biribirinden ulaşur vecd ü ḥāl

180. Olsa biri āyine-i ẕāt-ı hū
Şevḳa o cümhūrı ider ṭopṭolu

---

173. ey şāhı dīn: ehl-i dīn B/ ey ehl-i yaḳīn C.
177. Ṣanki: anda C.
178. mirātdur: mirāt olur C.

181. Nūrına müstaġraḳ ider anları
Niteki ḫurşīd-i meh-i envārı

182. Ṭoġsa ẓuhūr eylese şems-i ḍuḥā
Ẓulmet olan yirlere virür żiyā

183. Şevḳa olan merdüm-i ʿāli naẓar
Göñli ḳarañuları pür-nur ider

184. ʿĀḳil isen añla bu temsīli bil
Żikr ü namāzı o cemāʿatle ḳıl

185. Ṣıdḳ u ṣalāḥıyle miṣāl-i melek
Kesretile ḫalḳa teveccüh gerek

186. Bāb-ı kerīme teveccüh ide
Kimse mi vardur ki eli boş gide

187. Mescide cemʿiyyetile varı gör
Çoklıġıla Tañrıya yalvarı gör

188. Kesret-i nāsile olan iltimās
Kaʿbe-i maḳṣūduna olur esās

189. Şāh-ı cihāndārı sarāyına ḳul
Ḥayret olur yaluñuz itse duḫūl

190. ʿĀşıḳa hemderdi olunca ḳarīn
Nāle vü feryādına olur muʿīn

---

186. kimse mi vardur: kimse varur mı C.

191. Añı ḳarīn ol yüri var ey dede
Kendüñi aġlamaġa taḥrīk ide

192. Sālik-i Ḥaḳ ʿaşḳ ile sindedür
Ẕevḳı yiri sūz u güdāzendedür

193. Mü`min olan ḫūşe-i ḫurma mis̱āl
Müttefiḳ olmaġıla bulur kemāl

194. Vaḳt-i namāz olsa daġıla ırāḳ
Lāzım olupdur saña bu ittifāḳ

195. Mekr-i şeyāṭīn ü laʿīn ü deni
Azdıramaz çokluḳ içinde seni

196. Üç tene ṭokunsa ṣadā-yı ezān
Ṭāʿate meşġūl ola gör baʿdezān

197. Sen ki misāfir gibisün fi`l-mes̱el
Mescide var menzil-i maḳṣūda gel

198. Mescid olur sālike beytü'l-ḥarām
Tañrı evinüñ ḳonuġı ol müdām

199. Ḳulını ol şāh-ı kerīm-ün niʿam
Niʿmet-i raḥmetle ider muḥteşem

200. Ẕevḳı şarābın içirür şāh olur
Mülk-i vücūdunda ulu şāh olur

---

191. kendüñi : ḥālüñi Ob
200. içirür : içer B.

201.Ayn-ı ʿayān gibi rükūʿunda ol
Ḫavf-i Ḫudā ile ḫuşūʿunda ol

202.Ḥażret-i Ḥaḳḳuñ yüri dīvānına
Secdidine gülşen-i iḥsānına

203.Varsa o dīvāna eger ʿaḳlu hūş
Kendüyi eyler edebile ḫamūş

204.Baḳma namāzuñda yabana ṣaḳın
Maʿni yüzinde naẓar-ı Ḥaḳdasın

205.Gün gibi secdeñ yirine ḳıl naẓar
Yeremez efkārı göñülden gider

206.Secde-i Ḥaḳḳa düşünenlerden ol
Ṭāʿatile eyle ṭapusına yol

207.Ṭāʿati deryāsına ġavvās olan
Dāl-ı sücūda döner imiş hemān

208.Secdede ol ṭaş gibi leyl ü nehār
Eyle bu ġavvāslıġı iḫtiyār

209.Gel berü şeytānlıġı ḳo ey civān
Emr-i sücūd oldı saña imtiḥān

210.Secde ʿinādı seni merdūd ider
Secde-i Ḥaḳ ādemi mesʿūd ider

201.ʿayān gibi: ʿayānında B.
Başlık C de: vāridāt-ı rüʾyā-yı ṣāliḥa-i muḳaddemāt olduġın rivāyet ider

211.Olsun o dervişe Ḥaḳḳuñ raḥmeti
Emr-i ʿibādetden ola leẕẕeti

212.Gün gibi āyine-i yezdān ola
Ẓāhir ü bāṭını yeksān ola

213.Niyyeti olmaya enāniyete
Māil ola ḥāl-i ṣalāḥiyyete

214.Eyleseler ḫān-ı ṣalāta ṣalā
Ẕāt-ı şerīfinde ḳopa iştihā

215.Şemʿa gibi mescide ṭoġru gide
Ẓulmetinüñ ġafletini terk ide

216.Dīn evine ḳāmeti ola sütūn
Anı zebūn eylemeye nefs-i dūn

217.Ṣūfī gibi gizliye aʿmālini
Ḳāl ile fāş eylemeye ḥālini

218.Çeşmi sevād gibi bi'l-ittifāḳ
Olmaya teşbīhi naẓardan ıraḳ

219.Kendüye teşbīhi ola fi'l-meẟel
Ḫūşe-i engūr-i cenānden güzel

220.Oldı ḥaḳīḳatde o tesbīḥ-i ḫūb
Ṣūfī-i ṣāfīlere ḳūtü'l-ḳulūb

221. Göñli hümāsına anuñ her zamān
Ḥalḳa-i tesbīḥi ola āşiyān

222. Cümle niyāz ehli namāzın ḳomaz
Vāsıṭa-i vuṣlat-ı ḥaḳdur namāz

223. Fātiḥa maʿnilerini eyle yād
Söyleşür Allahile gūyā iʿbād

224. Söyleşen ol ḥażretile dāimā
Ḫalḳ ile söyleşmeden eyler ibā

225. Nāşır iken ḥālüñe Rabb-ül-enām
Eyleme aġyārile fetḥ-i kelām

226. Ṣıdḳa bütün göñli ṣanuḳ ehl-i rāz
Dün yarısından ḳalur ekşer namāz

قول قم الليل قليلاً
227. .... saña
Oldı ḥaḳīḳatda beḳiş-ül-beḳā

228. Ḫoşdur o kim zühd ü teraḳḳī ḳıla
Bāṭıla farḳ eyleye ḥaḳḳa bula

229. Ḫāk-i vücūda ide alçaḳ naẓar
Himmeti ellere ola nöker

230. Dağ gibi her yerde büyüklenmeye
Kendüyi maḳbūl-i Ḫudā sanmaya

231.Gelmeye anuñ ceseddine ḥased
Kūh-ı ḥased olmaya yolında sed

232.Eyleye ṣāṭını nihān u ʿayān
Nefsi ġazāsında cihān pehlivān

233.Gözleri yaşı gibi ola cerī
Ḳurtara ʿālem eleminden seri

234.Ejder-i nefsine vire ẕilleti
Öldüre fevt eylemeye fırṣatı

235.Ṭālib-i dünyāy-ı miẟāl-i kilāb
İde sezāvār-ı ʿaṣā-yı itāb

236.Gülşen-i maʿniden iderse suʾāl
Ġonca gibi lāl ola aṣḥāb-ı ḳāl

237.Dil bāġını aça selāmī eli
Ḳadd-i nihālin ege raḥmet yeli

238.Göñli ġanī ola vücūdı faḳīr
Bir göriñe aña gedā vü emīr

239.Penbe gibi dökse eger ʿavān
Ellere olmaya ṣadāsı ʿayān

240.Acılara ḳatlana deryā miẟāl
Ḥūt gibi eylemeye ḳīl u ḳāl

241.Ṣabr ide cevre Zekeriyā gibi
Zinde-i bāḳī ola Yaḥyā gibi

242.Böyle olur merd-i müslümān olan
Ṭālib-i Ḥaḳ ṣāḥib-i īmān olan

242. T E M S̱ Ī L

243.Ḥanı Zelīḫa gibi bir pehlivān
ʿIşḳ odı ile ṭutuşa her zamān

244.Ṣarf ide maḳdūrunı dildārına
Ḳomaya hergiz bu güni yarına

245.Yūsufı almaḳda idüp ihtimām
Nā-melikin mālike virdi tamām

246.Oldı ṣatūn alduġı ḳula esīr
Derd-i teraḳḳīde belāsı kes̱īr

247.Ḫidmetin eyler dili dil ü cānile
ʿİzzetile luṭf-ı firāvānile

248.Her ne hedāyākı bula iʿtibār
Ḫāk-i derine ider idi nis̱ār

249.Gelmez idi Yūsufa andan sürūr
Minnete geçmezdi metā-ül-ġurūr

250.Ṣife-i dünyādan iderdi ibā
Mültefit olmazdı vücūdı aña

Temsil: C.de HİKÂYET

251.Ḳaldıġa iḳrām-ı temāmi müdām
Olmadı yāre sebeb-i iltiyām

252.Şundı bir āyine aña ʿakıbet
Didi eyā şāh-ı ḳamer menzilet

253.Bulamadım bunden eyü armaġan
Sen gül-i ḫandānı ider gādmān

254.Aldı ḳabūl eyledi baḳdı aña
Şevḳ-ı cemālinden irişdi ṣafā

255.Sevdüğine oldı bu rengin ḫayāl
Vasıṭa-i rābıṭa-i ʿarż-ı ḥāl

256.Sende daḫı var ise ʿışḳ-ı Ḫudā
Āyine-i ḫāṭırune vir cilā

257.Tāki hüveydā ola dīdār-ı -hū-
ʿĀlem-i -hū- pertev-i -hū- envār-ı -hū-

258.Tā ser ü pā āyine ol gün gibi
Baḥr-i muṣaffa gibi gerdūn gibi

259.Āyine şun ḥüsn ü cemāl ıssına
Salṭanat ıssına cemāl ıssına

260.Ṣāf dil ol āyine-veş dāimā
Ta olasın Ḥaḳ naẓarına sezā

261. Sendeki āyine-i iskenderī
Şevḳ-ı cemāl ile çıkar gel beri

262. Eyleme dünyā evine iʿtibār
Ḳalma göñül āyinesin pür-gubār

263. Ḥaḳ güneşi sende ẓuhūr eylesün
Āyineñi maṭlaʿ-ı nūr eylesün

264. Dāireden çıḳma miṣāl-i nücūm
Şevḳüñi göñlüñ evine eyle mum

VĀRİDĀT-I RÜ'YĀ-YI ṢĀLİḤA ʿĀBİDE
VÜ ZĀHİDE MUḲADDEMĀT-I KERĀMĀT
OLDIĞINUÑ RİVĀYĀTIDUR (1)

265. Ṣāliḥe Ḥaḳdan ki ola bir naẓar
Düşleri aḥvālini iṣlāḥ ider

266. ʿĀlem-i rüyāyile irşād olur
Ḥādise-i ġuṣṣadan āzād olur

267. Ḫā- gibi gözini açar zāhidüñ
ʿAynını pür-nūr ider ʿābidüñ

268. Ṣāliḥ olanlar eyü düşler görür
Gökdeki seyyārelerile yürür

269. ʿIzzetile niteki ḳandīl-i nūr
ʿArş-ı serīrinde olur pür-sürūr

270. Müşkilin ervāḥa ṣorar gāh olur
Rāz-ı nihānden dili āgāh olur

---

267. ider ʿābidüñ: ider ol ʿābidüñ C
269. pür-sürūr: bī ḥużūr C.
(1) vāridāt baş C.de: Vāridāt-ı rüyā-yı ṣāliḥā-ı muḳaddemat oldıgın rivāyet ider

271.Kanda velīye ki ide iʿtiḳād
Rūḥı ider rūḥı ile ittiḥād

272.Her ʿamel-i ṣāliḥi pür-nūr olur
Geh ḳamer olur geh olur ḥūr olur

273.Ḫulḳ-ı ḥasen sendeki iẓhār olur
Düşüne ṣiñer sana eẓhār olur

274.ʿĀṣī-yi ḳaṣīde olan bed ṣıfāt
ʿĀlem-i maʿnīde olur mühmelāt

275.Ehl-i hevā derdi ile iñleme
Yüzini görme sözini diñleme

276.Seyr-i ala siyretün aʿla olur
Seyr-i denī sāye-veş ednī olur

277.Ṣūfī ider değlerini imtiḥān
Şehr-i vücūdına olur pāsbān

278.Cānib-i envārı küşāde olur
Ṭāʿatinüñ şevḳı ziyāde olur

Ḥ İ K Ā Y E T

279.Meyve zamānında meger bir dilīr
Hilket-i pīrāne varur hemçü gīr

280.Saʿdī Gülistānına bī-iḫtiyār
Uğradı mānend-i nesīm-i bahār

272.geh: gāh B/her: hem C.
276.siyretüñ: seyrüñ C/ ednī: ednā C.
278.ikinci mısra: ṭāʿatinüñ semtini tenvir ider C.
279.bu beyit B de hem hikayet'den evvel hem de sonra tekrarlanmış

HİKĀYET: C. Ṣūret-i rūʾyā

281. Gördiki ol pādişeh-i ma'rifet
'Ālemi gün gibi ider terbiyet

282. Didi eya şeyh-i beliġü'l-beyān
Dün gece düşde görürin nāgehān

283. Kūh gibi bir şecer-i meyvedār
Meyvesini ḳıldı faḳīre nis̱ār

284. Rūz-ı ḳıyāmetde dönüp aḫtere
Meyveleri dökülür idi yere

285. Meyveti gūyā cebel-i ṭūr idi
Her s̱emer-i mu'teber-i nūr idi

286. Şeyḫ buyurdı didikim pādişāh *
Eyleyiser dersini bir ehl-i cāh

287. Menṣıb-ı 'āliden ola fāide
Beyler ağalar saña ta'yīn ide

288. Şāh-ı cihān ol kişiyi vāḳı'ā
Ḳıldı o günlerde emīrü'l-livā

289. Her yañadan aḳdı aña genc ü māl
Cum'a namāzına mis̱āl-i ricāl

---

283. meyvesini : meyvelerin C

29. İNTİḲĀL-İ TAʿBĪR

290. Heyyet-i şāhān şecer-i müntehā
Şahdurur beğler aġalar aña

291. Niʿmetile ol şecer-i meyvedār
Meyvesini ḳaldı faḳire nisār

292. Böyle dimekdür ki aña ʿanḳarīb
Menṣıb-ı ʿālī ḳalısar ḫalḳ naṣīb

293. Meyve zemānı anı işʿār ider
Kim veriser şāh-ı vücūdı semer

Ḥ İ K Ā Y E T

294. Geldi güz eyyāmı irüşdi ḫazān
Gülerini yumdı çiçekler hemān

295. Sendeređi ḫasta olup yāsemin
Kendüyi yirde bıraḳdı çemen

296. Baġa sovuḳ depinür oldı ṣabā
Bagladı bulmaġa şekūfe fenā

---

290. müntehā: meyvedar B./ ikinci mısra B de:
Şāh idi biñlerce aġalar ki var
bu beyit C de: Ṣūret-i şāhān şecer-i meyvedar
Ḳaldı tevāżuʿ cihetin āşikār
291. ikinci mısra B de: Ḳaldı tevāżuʿ ṭarīḳın āşikār
bu beyit C de yok
292. ikinci mısra B de: menṣıbı olur yüce yirden naṣīb
C de: menṣıbun olur yüce yirden naṣīb
293. vücūdı: murādı B
295. yirde: şehrede B
296. oldı: idi C

297. Şeyḫe bu demlerde meger bir kişi
 ʿAynı ile didi o geçmiş düşi

298. Didi ki seyrimde benüm bir şecer
 Dalın uzatdı baña virdi şemer

299. Meyvesi ḫoş kendüsi ġāyet bülend
 Atmış idi burc-ı sipihre kemend

300. Vāḳıʿa ʿassına didi şeyḫ o dem
 Ḫasta olursın bu yaḳında dedem

301. Ḫasta olup oldı vücūdı żaʿīf
 Sāye gibi yatdı nice gün ḥarīf

302. Beñzi ṣarı nite ki şems-i cihān
 Gezdi ʿaṣāsı ile ḫayli zamān

303. Eylemese olde ʿaṣāsın sütūn
 Durmaz idi ḫāne-i cismi zebūn

304. Oldı şeker dalı gibi ḳaddi-lām-
 Ḳaldı dili bülbül-i mā-lā-kelām

305. Dal gibi döşege düşdi teni
 Ṣoldı ṣarardı bedeni müzmini

306. İNTİḲĀL-İ TAʿBĪR

306. Faṣl-ı ḫazān żaʿīf bedenden nişān
 Meyvesi derd-i elem-i bī-emān

---

297. meger: gelür C./ o: bu B,C.
301. vücūdı żaʿīf: żaʿīf ü naḥīf B
305. müzmini: gülşeni B

307. Dalın uzatduğı deraḫt-ı bülend
Dest-i ḫazān ṣaldı dimekdür kemend

308. Berk-i ḫazān hem ṣararur hem düşer
Ḫastalığından virür anun ḫaber

ḤİKĀYET

309. Geldi şitā virdi cihāne taʿab
Ṣoydı ḥarāmī gibi eşcārı hep

310. Ṭondı cihān āyine-i rūzigār
Ḳaldı ṣovuḳ ṣūretini āşikār

311. Dūd gibi nār-ı kenarın ḳoyan
Gün gök olur idi ṣovuḳdan hemān

312. Şeyḫe bu demlerde meğer bir kişi
ʿAyn ile didi bu geçmiş düşi

313. Didi geçen gice düşümde hemān
Eyler iken gün gibi seyr-i cihān

314. Bir yemiş ağacına vardum yaḳīn
Sāye gibi oldum aña hem-nişīn

315. Himmet-i şāhān gibi ʿālī veli
Dāmenine irmez idi ḫalḳ eli

316. İki budağı nitekim ebruvān
Alnıma ṭokundı benüm nāgehān

317. ʿArṣatı fevt eylemek olmaz didim
Şevḳile aldım yemişini yidim

---

310. bu beyit B ve C nüshalarında yok
314. vardum: oldum B

318. Sözini bu vechile itdi temām
Didi anuñ yüzine şeyḫ-i benām

319. Mey gibi ṭuta seni ba῾ẓı ῾avān
Bildiriser ḥaddüñi ḳadı olan

320. Bir gice mestāne ṭutuldı ḥarīf
Ḍarb-ı ῾aṣādan teni oldı ẓa῾īf

321. Ḫaylice ta῾zīr-i beliġ itdiler
Zilletile ḥabse alup gitdiler

İNTİḲĀL-İ TA῾BĪR

322. Faṣl-ı şitā ma῾ni yüzinde meğer
Virdi bürūdet ṭarafından ḫaber

323. Bārid olur meyvesi her bāridüñ
Masḫaradur ḥādiṣe-i fāsidüñ

324. Ālet-i ta῾zīr ol iki budaḳ
Başına ṭoḳundı ῾ale'l-ittifāḳ

325. Şeyḫine ki ḫalḳuñ sözi taḳrīr olur
Mertebesine göre ta῾bīr olur

326. Sa῾di-yi Şīrāze hezār āferīn
Bildi bu rü'yāları ῾ayne'l-yaḳīn

327. Eyledi bir bir sebebini beyān
Ḳaldı bu esrār-ı nihānı ῾ayān

323b:

T E M S İ L

328. Herkim ola muḫtelit-i māsivā
Söyle bu temsīl-i ḥamīli aña

329. Ālem-i ma'nīde Ḫalīle Ḫudā
Didi ki var oġlunı eyle fedā

330. Emrine rām oldı dil ü cānile
Ṣıdḳıle iḫlāṣ-ı firāvānile

331. Mūnis olan cānib-i cānānına
Ḳalmaz imiş başına vü cānına

332. Bulmaḳ içün ṣıdḳ-ı Ḫalīl iştihār
Ḳıldı bu teklīfi aña Kirdigār

333. Oġlunı göz göre fedā ḳıl dimek
Heydiginiñ remzini bilmek gerek

334. Bilki bu söz böyle dimekdür aña
Olma ṣaḳın muḫtelit-i māsivā

335. Ḳalbi selīmile ferīd ol ferīd
Māl ü benūn ādeme olmaz müfīd

336. Fāriġ ol evlādile esbābdan
Vaz gel eṣdādile aḥbābdan

337. Oġlunı terk eyle belādan ṣaḳın
Māni'el işgāl-i Ḫudādan ṣaḳın

---

328. bu beyit C de Yok. onun yerine;
Oldı bu temsīlü Ḫalīl ü Cemīl
Ḳaldı siva'lḥaḳ żararına delīl

338. Ḳavmüñi ko ḫalḳ-ı cihāndan kesil
Ṣıdḳıla iḫlāṣı ḳarındaş ḳıl

339. Açma muḥabbet gözini ġayre
İki muḥabbet sıġamaz bir yire

340. Mīl-i muḥabbet ola iki şaḳ
Rāżı degüldür ḳabl-i ẕāt-ı Ḥaḳ

341. Ġayrileri eyleme kendüñe yār
Dīde-i ġayretde gerekmez ġubār

342. Ḳulzüm-i tevḥīde gel enhār-vār
ʿAyn-ı taʿalluḳdan ide gör firār

343. Fāidesiz cānibi terk eyle hep
Ġafletüñe ḳılma ʿayāli sebep

344. Ḫalḳa çeker ġūşe-i perverdesi
Kaʿbe-i maḳṣūduñ olur perdesi

345. Ülfet-i evlāda gider evvelā
Tā ki seña açıla rū-yı beḳā

346. Vaḳti olur insāna gelür ıżṭırāb
Kendü daḫı kendüye olur ḥicāb

Ḥ İ K Ā Y E T

347. Ḥikmetile Yūsuf-ı şehr-i cemāl
Ġurbete ṣalındı niçe māh ü sāl

348. Ẓulm-i Zelīḫa ile ol şemʿ-i cān
Ẓulmet-i zindāna ki ḳaldı mekān

349. Göñli ṣınıḳlarla olurdı bile
Firḳatile ḥasret-i Yaʿḳūbile

350. Cümleye ol nūr-ı çerāġ-ı Ḫalīl
Olmış idi gün gibi rūşen-i delīl

---

338. ḫalḳ-ı cihāndan: ḳayd-ı cihāndan C 341. Dīde-i....: dāmen-i....C
347. şehr-i cemāl: mihr-i cemāl B. 349. ṣınıḳlarla : ḫudāyile C.
Hikāyet C de: Hikāyet ṣūret-i rūʾyā

351.Āña murādınca mürīd oldılar
Göñli teselliilerini buldılar

352.Bende-i Sulṭān iki merd-i hüner
Haşmile maḥbūs idi anda meger

353.Ḫamr çıkar vāḳı'asında biri
Meyli ider ol maṣlaḥata ḫāṭırı

354.'Ālem-i ma'nīde 'ayān oldı mey
Meymene vü meyseresi ṭoldı mey

355.Biri götürür başı üstünde zmān
Nānın kuşlar yir anuñ nāgehān

356.Ḫavf ü ricā ile ol iki 'ibād
Düşleri ta'birini itdi murād

357.Ḫamr çıkana didikim 'anḳarīb
Manṣıb-ı ali saña olur naṣīb

358.Nānını ḳuşlar yiyene ol maḥal
Didi düşün oldı beşīr-i ecel

359.Zikr dunan vāḳı'alar vāḳı'ā
Birine derd olur birine devā

İNTİḲĀL-I TA'BİR

360.Ḫamra olur manṣıb-ı 'āli naṣīb
Meste döner manṣıbı ile ricāl

353.çıkar: satar B.

361. Ġuṣṣa vü endūh ferāmuş olur
Ḳanġı bilen kişi anuñ nūş olur

362. Mertebesi mey gibi meşhūr olur
Devlet-i dünyā ile maġrūr olur

363. Ḥamre eli irdügi ey nüktedān
Ḳanġıbun el irmege oldı nişān

364. Ol bir tek ruşḳına irdi fenā
Ruşḳına bālādan irügdi belā

365. Ruşḳı telef olduġı bī-iştibāh
ʿÖmri telef olduġa (maġa) oldı güvāh

366. Vāḳıʿadur remz-i Ḫudā-i muʿīn
Ḥikmetini ḥāl idene āferīn

367. Vāḳıʿa der āyine-i rū-yı cān
Her ne ise ḥālini eyler beyān

ḤİKĀYET

368. Adı velī kendü velī bir velīd
Şeyḫ-i Vefāya gelür olur mürīd

369. Vāḳıʿasında görinür Şeyḫ aña
Bu elini öper ol eyler duʿā

370. ʿAyn-ı duʿāya gözi manẓūr olur
Cānı sevinür dili mesrūr olur

---

362. C nüshasında mısralar yer değiştirmiş
363. .....eli irdügi: ......el virmege B
367. eyler: ider C

371. Gün gibi dünyāya ṭoġmaz kişi
Kibr ü ġurūr oldı kişinüñ işi

372. Ḥayretile ḫalvet-i şeyḫe gider
Ḥairetine düşini taḳrīr ider

373. Var idi şeyḫüñ ḳapusında meger
Bir ḫar ile bir baḳarı bī-hüner

374. Şeyḫ didi bu baḳar ü bu ḥımār
Bizi görür bizi baḳar āşikār

375. Eylese yüz şeyḫ yüzine naẓar
Ādem olur ṣanma ḥımāru baḳar

376. Bu baḳar ile bu ḥımār-ı denī
Görmedügi gördügi birdür beni

377. Her baḳarı her ḫar-ı lā-yefhemi
Ādemi görmek idemez ādemi

378. Bu sözi ẕikreyledi şeyḫ-i ferīd
Ola deyü def'-i ġurūr-ı mürīd

379. Maṣlaḥatı muṣlinüñ ıṣlāḥ olur
Ma'rifetüñ ḳuflına miftāḥ olur

AḲSĀM-I EVLİYĀDAN ḲISM-I EVVEL

380. Cümle velāyetde ne sırdur bu sır
Ḳısm-ı velī dörde olur munḥaṣır

---

380. bu sır: bu kim C/munḥaṣır: munḳasım C

381.Biri bilür kendi velî olduġın
 Anı velî bilmez eḥibbâ-i ehl dîn

382.ʿİlm-i ledünnî gibi ~~[illegible]~~ olur nihân
 Rûḥ gibi kendüyi itmez ʿayân

383.Bâd-ı ṣabâ gibi görünmez göze
 Nâr-ı dehânı gibi gülmez yüze

384.Ṣûfîlerüñ râzı gibi ṣaklanur
 ʿÂkil ü dânâlara aḥmaḳlanur

385.Uçmaz anuñ başına dîvâne-vâr
 Hazret-i eşḫâṣ ü ṣıġâr u kibâr

386.Âb-ı ṭahâret gibi ol pâk-i ẕât
 Olmaz ebed muḫteliṭ-ı mühmelât

387.Fâriġ olur benden aġadan ḳaçar
 Mâniʿ-i iġfâl-i Ḫudâdan ḳaçar

388.Minnet-i nâdânila yüklenmez ol
 Fil gibi ḫalḳa büyüklenmez ol

389.Beyt-i ʿavâniye miṡâl-i ḫalâ
 Varmaz ola ki żarûrî ola

390.Ṣoḥbet-i mîrândan ider içtinâb
 Ẓulmet-i ẓâlim aña olmaz ḥicâb

391. Gevher-i īmān gibi pinhān olur
Ṭabl u ʿalemsiz ulu sulṭān olur

392. Biri olur ḳulzüm-i tevḥīde ġarḳ
Eyleyemez kendü vücūdını farḳ

394. KISM-I S̱ĀNĪ

393. Kendüyi bilmez bilür anı ricāl
Ayaġı toprağı olur ehl-i ḥāl

394. Eller üşer başına itmez ḥużūr
Ṣanki geçer başına cumhūr-ı mūr

395. Ḳapusı ʿāşıklara ṭūr-ı niyāz
Kendüsi ḫōd maşraḳ-ı ḫurşīd-i rāz

396. Gerçi aḳar şu gibi söyler dili
Söyledügi sözini bilmez veli

397. Ẕātı olur maẓhar-ı envār-ı ġayb
Her sözi bir nükte-i esrār-ı ġayb

398. Baḥr-i ʿibādetde ṭalar ḳalur ol
Ṭāʿatinüñ lezzetini alur ol

399. Meşrebi anuñ buda lāya çıḳar
Kibrile ʿünvanı sarāyın yıkar

400. Meste döner her kişiden baḳı yok
Ẕātı çekilmiş ḳala atılmış ok

---

392. bu beyit B ve C nüshalarında: ḳısm-ı s̱ānī-yi evliyā başlığından sonra yer almıştır.

398. bu beyit B de yok

401.Ḳadre irer açılduġılı bulur
Ṭaprası vīrān içi ma'mūr olur

402.Cān u dili 'ālem-i ervāhda
Göñli gözi cānib-i fettāhda

403.Ḳābil-i irşāda ḳayırmaz veli
Eller elin öpmege degmez eli

ḲISM-I ŜĀLİS

404.Biri velī oldugını bī-gümān
Kendü bilür hem daḫi ḫalḳ-ı cihān

405.Şem'ine cem' olur anun evliyā
Ḫāṭıra āyine-i 'ibret nümā

406.Va'z ider iken dise 'aşḳıla -hū-
Kūh-ı cihān -hū-yıla olur ṭolu

407.Şanki açılmış şecer-i erguvān
Ḳanlu yaşı ṭanlar aḳar her zamān

408.Yüregini oynadur āh-ı 'ibād
Berḳ-i ḫasānı nitekim gerd-i bād

409.Cūşe gelür āh-ı muḥibbānıla
Baḥr gibi bād-ı firāvānıla

410.Ḳādir oleydı o cihān efdalı
Ḫalḳı bir uġurdan iderdi veli

403.Öpmege: almaġa

411. Gün gibi maḫlūḳa ziyāde müfīd
Ṣavma'ası mūcib-i şevḳ-ı cedīd

412. Nūr-ı naẓar gibi 'azīz-i cihān
Cān gibi muḥtāc anuñ ins ü cān

423. Evc-i ~~ma'ālide~~ mu'allāda sipihr-i Celāl
Eldeki tesbīḥi s̱üreyyā mis̱āl

424. Himmeti 'ālī nitekim kūh-ı ḳāf
Ḳāf gibi sevḳı yeri i'tikāf

KISM-I RĀBİ'

415. Biri daḫı gökde mis̱āl-i 'urūc
Ṭā'atile ġāyetile vaḳti ḫoş

416. Kendü veli olduġını ṭañlamaz
Kimse daḫı aña veli añlamaz

417. İrmez aña mihr gibi ḫalḳ eli
Nūr-ı basīṭ āḫir ü evveli

418. Encüm-i seyyāre gibi lā-mekān
'Arş gibi 'ayn-ı 'ayāndan nihān

419. Ṣaḳmaz anuñ gölgesine yād ayaḳ
Baḥr-i ma'ānide olur şeb çeraḳ

420. Girmemiş endāmına fikr-i günāh
Noḳtaca yoḳ levḥ-ı dilinde siyāh

---

415. ṭañlamaz: añlamaz C/ añlamaz: ṭañlamaz C
417. mihr: gün C/ āḫir ü evveli: evveli āḫiri

421.Zühdile şeyṭānını itmiş zebūn
Yumruġı altında anuñ nefs-i dūn

422.Şevḳ-ı dili mūcib-i şevḳ-ı cemāl
Refref-i ʿaşḳı sebeb-i ittiṣāl

423.ʿİzzeti var şanki ḥabāb-ı vücūd
Ẕāt-ı şerīfi berekāt-ı vücūd

424.Ol şeh-i ʿālem gibidür ġālibā
Taḥt-ı ḳıbābide olan evliyā

425.Ehl-i ḥaḳīḳat bize taḥḳīḳ ider
Cümlesini böylece tefrīḳ ider

426.Ḳalma bu ʿālilere dūn iḥtimāl
Eyle ḥesābını yüri ḥasb-i ḥāl

427.Ḥikmetile çār-ı ʿanāṣır ki var
Her birinüñ maẓharıdur çār-ı yār

NEVʿ-İ EVVEL

428.Birisi mānend-i nesīm-i seḥer
Bāġ-ı dil ü cānı ider tāze-ter

429.Yel gibidür maʿnide ol pehlivān
Ejder-i nefsini ḳılur bī-nişān

430.Ṣūfiler ol şeyḫi ki söylediler
Berḳ-i ḥasen gibi senāʿ itdiler

423.ḥabāb-ı vücūd: ḥayāt-ı vücūd B, ḥayāt-ı cihān C
berekāt-ı vücūd: berekāt-ı cihān C

425.tefrīḳ: taʿbīr B
427.maẓharıdur: mihridür B

431. Ṭay-ı mekān eylese mānend-i bād
Görmez anun tozunu ʿayn-ül ʿibād

432. Kim ki bu taʿbīre muvāfıḳ olur
Meşreb-i ṣıddīḳa muṭābıḳ olur

NEVʿ-İ SĀNĪ

433. ʿUnṣur-ı nāre biri oldı miṣāl
Hażret-i Mūsī gibi ehl-i celāl

434. Nār gibi himmeti bālāyedür
Nūr gibi niyyeti aʿlāyedür

435. ʿĀlem-i bālāya çeker ʿāşıḳı
ʿİzzeti irşāduñ olur lāyıḳı

436. Şeyh idinür anı bu resme nizāʿ
Zātı bu cemʿiyyete olur sirāc

437. Puḫte ider hem ṭabīʿatleri
Ṣūfileri pīr-i ṭarīḳatleri

438. Şevḳile ḳāl ḳāl gibi fikr-i deḳīḳ
Hażret-i Fārūḳa çıḳar bu ṭarīḳ

NEVʿ-İ SĀLİS

439. Biricidür maẓhar-ı mā-i muʿīn
Meşrebi ʿaynı gibi ḫūb-ı güzīn

440. Ṣāf olıcaḳ ṣūfi aḳar ṣu gibi
Olur o baḥre girmek ṭālibi

---

431. ʿayn-ül- ʿibād: ʿayn-ı ʿibād C
434. niyyeti: himmeti C
437. ider: ḳalur B
440. ṣūfi: ṣāfi C

441. Āb gibi pāk idici pākdur
Kāşif-i āyine-i idrākdur

442. Nokṭa-i āba varise nisbetüñ
Vuṣlatı olur sebeb-i rif'atüñ

443. Ḳadr-i mü'allāyile ol burc-ı āb
'Arş gibi oldı refi'-ül-cenāb

444. Her kime kim ḥāli muvāfıḳ ola
Anlara ser-çeşmedür ebr-i ḥayā

NEV'İ RĀBİ'

445. Biriñ daḫi bāb-ı kitāb-ül-'ulūm
Şāna yüce göñli tereb-ül-ḳudūm

446. 'Āşıḳı ṣādıḳlarına bu yeter
Ḫāk-i vücūdunda güli-ter biter

447. Eylemez ol perde-i nāmūsı çāk
'Aybları örticidür hem-çü ḫāk

448. Ḫāk-i deni 'unsuruñ 'ālāsıdur
Cümlenisüñ ṭūr-ı temennāsıdur

449. Meşrebi anuñ ki bu yola aḳar
Silsilesi pīr-i Ḫudāye çıḳar

450. 'Arşdan 'āladur eye kāmyāb
Mertebe-i 'āliye-i bu türāb

---

444. her kime kim: her kim ki D
447. hem-çü ḫāk: hem-çü āb D
448. aḳar: çıḳar C

ÇİHĀR-I ERKĀN-I İRŞĀDUÑ YAʿNİ ÇİHĀR-I YĀRUÑ SER ÇEŞMESİ ṬAVR-I ẔĀT-I FAḪRÎ KĀİNĀT OLDIĠIDUR

451. Çār ṭaraftan bu ṭarīḳ-i cihār
Ẕāt-ı resūle varur eyler ḳarar

452. Ṣanki bu dörd ırmaġa deryādur ol
Faḫr-i cihān mürşid-i Mevlādur ol

453. ʿĀlemi seyḳiyle o şems-i cihān
Terbiyet eylerdi yolından hemān

454. Ḫalḳ-ı cihānuñ o ṭabīb-i Ḫudā
Eyler idi derdine göre devā

455. Devlet o bīmāreki Rabb-ül-mücib
Ḳaldı anuñ gibi ḥabībi ṭabīb

456. Añā ki dermān ide ol ẕāt-ı pāk
Ṣaġlıġından ne ḫōş olmaz helāk

457. Aġlar ise aġlasun ol mübtelā
Yāresine ḳılmaya yāri devā

458. Menzil-i maḳṣūduna yol bulmaya
Rūḥ-ı Resūlile enīs olmaya

459. ʿĀlem-i maʿnide daḫi görmeye
Müşkilini ḥażretine ṣormaya

460. Ẕāri anuñ ravżasına varı gör
Nāle vü efġānile yalvarı gör

461. Olmaz imiş ʿāşıḳa Baġdād ıraḳ
Şehrini seyr eyle mesārına baḳ

462. Ḥācı olup Kaʿbeye yüzler süri
Gerçek erenler yoluna var yüri

463. Nitekim var ola ḥayāt-ı enām
Ravża-i pākine ṣalāt ü selām

MERTEBE-İ EVVEL-İ EVLİYĀ

464. Ḥalḳa irişince eyā baḥr-i cūd
Mertebei sālike olmaz ḥudūd

465. Ḳābil-i tafṣīl olana ehl-i sır
Ḳaldı yedi mertebeye munḥaṣır

466. Sālik olan kimseler olsa velī
Diñle nedür mertebe-i evveli

467. Keşf-i ḳulūb aña müyesser olur
ʿĀşıḳ gönülden gönüller yol bulur

468. Gönli olur āyine-i bī-naẓīr
ʿĀşıḳ gönüllerde sirāc-ül-münīr

469. Keşfi miṣāli mihek-i sīm üzer
Ḳalblerüñ ḳalbini ıṣlāḥ ider

470. Gelse dil-i ṣāfine bāṭıl ḫayāl
Fāş ider āyine-i ṣāfī miṣāl

---

464. bu beyit C de yok
465. bu beyit C de yok
468. ikinci mısra B ve C nüshalarında: (münʿakis olur aña nā-fiż-żamir)

471.Söylemedin sözleri ma'lūm olur
Ḫāṭırunuñ levḥine merḳūm olur

472.Gelse göñül baḥrine mevc-i kelām
Cümle bilür bildirür anı tamām

473.'İlm-i ḫafiyyāta mürettеb bilür
Ẓāhirüñi bāṭınuñı hep bilür

474.Ḳuluna bu ḥāleti Mevlā virür
Ḳadre irür ḳadr-i mu'allā virür

475.Ādemüñ olmaz bu ḳadar ḳudreti
'Āriyetidür cihet-i ḥāleti

476.Şevḳ ider beyt-i vücūda duḫūl
Şa'şa'a-i şems gibi olur ol

477.Cān ü dilinden ḫaberi var anuñ
Nice gör gizlü hüneri var anuñ

478.Vesveseden ḫāṭırı bī-ıżṭırāb
Olmaz anuñ göñli gözinde ḥicāb

479.Remz-i ilāhī gibi maḳbūl-i nās
Ṣūreti bir ma'ni yüzi bī-ḳayās

480.Irmaḳlu olsa aña gerd-i keder
Göñli gözi aña şehādet ider

471.ile 472 nci beyit arasında C de şu beyit yer alıyor:
Ṣūfilerüñ ḫāṭır-ı derbendine
Her ne gelürse görinür kendine
474.ḳuluna: kendüye C/ ḳadre irür: ḳudretile B,C.
475.bu beyit C de yok
476.477 nci beyitler C de yer değiştirmiş.
477.cān ü dilinden : ḥāl-i dilinden B,C./ nice gör: gör nice B,C.

481. Ṣarṣar ise anı bilā ṣarṣarı
Deprenür ünürdi ʿalāmetleri

482. Ḫāṭırı cennet gibi ġāyet vesīʿ
Mertebesi ʿarş-ı Ḫudādan refīʿ

483. Baḥr gibi ṣāfī vü ʿārī dili
Olmaz anuñ ḫāṭıranuñ hāyili

484. Günli evine ḳoyulur vāridāt
Niteki deryā-yı muḥīṭ-i fırāt

485. ʿİzzet-i Firdevs gibi mürtefiʿ
Maʿrifeti kevseri lā-yen ḳatiʿ

486. Ḫalḳa olur bülbül-i bāġ-ı beyān
Aʿcī dili dil diline tercümān

487. Kibr ü ġurūr eylemez aña mürūr x
ʿAyn-i meʿānisi olur cümle nūr

488. Şerʿe muḫālif işe itse gürūʿ
Eyler anuñ ṭāliʿ-i saʿdi rücūʿ

489. Gözleri nā-maḥreme baḳsa eger
Göz göre cānı gözini kör ider

490. Māl-i ḥarāmı yise olur mużır
ʿAynı olur ʿayn-ı avāmile bir

491. Eylese dünyāsı ile iftiḫār
Mertebesinden düşer iblīs-vār

492. Anı eger ṭāife-i aṣfiyā
Ṣanki gül-i tāzeyi bād-ı ṣabā

ḤİKĀYET

493. Mürşid-i Ḥaḳ ḥażret-i mollā-yı rūm
Şeyḫ-i cihān maḳṣad-ı aḳṣā-yı rūm

494. Ḫāme gibi nāḳil-i aḫbār idi
Nāme gibi ḥāmil-i esrār idi

495. Pençe-i ḫurşīd gibi bī-gümān
olmış idi taḥt-ı yezdinde cihān

496. Tā-serü-pā gün gibi pür-nūr idi
Ẓāhiri vü bāṭını maʿmūr idi

497. Mes̱nevisin yazdı kitāb eyledi
Ḫayra girüp ḳaṣd-ı s̱evāb eyledi

498. ʿİlmile terkīb-i ḥurūf eyledi
Güher-i maʿniye ṣurūf eyledi

499. Gerçi ẓuhūr eyledi bu bōstān
Her kişiden ṣaḳladı itdi nihān

500. Virmedi aḥbāb ü ḫarī_dārına
ʿĀşıḳına ṭālibine yārānına

---

498. terkīb-i....: tertīb-i.....C

501. Vardı mürīdüñ biri şeyḫe meger
Gördi ṣafā ile tilāvet ider

502. Beyt-i miyānında muʿammā gibi
Göñli gözi Ḥaḳda idi -hū- gibi

503. Meşnevisin gördi bu ehl-i meẕāḳ
Şeyḫ-i mübārek naẓarından ırāḳ

504. Çekdi anı cezbe-i ḥāl-i kitāb
Ḳaldı uġurlamaġa cānı şitāb

505. Keşf-i ḳulūbile ṭuyuldu bu rāz
Çekdi elin itdi hemen iḥtirāz

506. Döndi felek gibi didi şeyḫ aña
Yum ṭamaʿuñ ʿaynını ey bī-ḥayā

507. Ḳo el ile uġrulıġı olma ḫām
Gel dil ile uġrulıġ eyle müdām

508. Ehl-i dilüñ saʿyile öğren dilin
Gün gibi meşhūr-ı cihān ol bilin

509. Duzd-ı kitāb olmaġ ise niyyetüñ
Maʿnileri bendedür ol ṣūretüñ

510. Sende eger var ise ḥāl-i meẕāḳ
Ẓarf-ı murād eyleme maẓrūfa baḳ

---

502. Beyt-i miyānında: beyti içindeydi C
504. bu beyit C de 497 nci beyitten sonra geliyor
507. ilk mısra: ḳo el uġurlıġını añla olma ḫām B
508. dilin: yolın C

511. Nūr-ı velāyetle velī her zamān
Uğrı ile ṭoğruya eyler nişān

512. Hey ne şerefdür bu şeref ādeme
ʿĀlim ola hidige-i ʿāleme

513. Açıla göñül gözinüñ hāyili
Söyleye esrār-ı gözin dil xdili

ḤİKĀYET

514. Keşf-i ḥaḳīḳisi olan evliyā
Cinn ü şeyṭānı görür ẓāhirā

515. Bir kişi aṣḥābdan ey şehr-iyār
Ol ḳoca şeyṭānı görür āşikār

516. Mest-i mey-i maʿṣiyet ü nekbeti
Maʿṣiyetüñ ālet-i cemʿiyyeti

517. Laʿnet-i ʿaynı gibi bir ʿaynı var
Bir gözi yoḳ ṣanki ṣoğulmış pıñar

518. Dāl-ı ʿinādı gibi ḳaddi duta
Şekli velī ṣūrete girmiş riyā

519. Kellesi eyvān-ı fesād-ı cihān
İki burışmış yanağı nerdübān

520. Gözi ḳızıl ṣankiyanar nār-ı ġam
Kaşları üstünde duḫān-ı elem

---

511. nişān: ʿayān C
514. ẓāhirā: dāimā B
515. ey şehriyār : ey nüktedān C/āşikār: ʿayān C
516. bu beyit C de yok

521. Tā-serü-pā cüssesinüñ ḳalıbı
Egri idi rā-yı riyāsa gibi

522. Aldadı şeyṭānı o ḫayr-ül-ibād
Didi eyā pīr-i ṭarīḳ-i fesād

523. Sen bir ulu kimse idüñ ṣābıḳā
Ḫayli ziyān itdi ʿinādun saña

524. ʿĀlem-i fānide bir ehl-i şühūd
Sencileyin görmedi ḳābil vücūd

525. Her ne isen maʿrifetüñ kānısın
Divlerüñ cinnilerüñ cānısın

526. Görmege ister seni çoḫ gözüm *
Var senüñ ile nice gizlü sözüm

527. Ḳandesin ey maʿrifetüñ maʿdeni
İsteyicek nice bulayın seni

528. Söze gelüp didi bu ehl-i fesād
Baña bulaşmaġa idersen murād

529. Ḳarnunı ol gice ziyāde ṭoyur
Vaḳt-i seherde yatup eyle ḥuzūr

530. Böyle idersen gelürin ben saña
Her ne sözün var ise söyle baña

531.Didi eyā iki cihān ehteri
Terk idemem ʿādet-i peyġamberi

532.Az yaturın az uyurın az yerin
Faḫr-i cihān işledügin işlerin

533.Bildi neye uġraduġını laʿīn
Eyledi feryād ü fiġān ü enīn

534.Nice kişi kendüyi ʿaḳıl ṣanur
Aldamaġa isteriken aldanur

535.Kesb-i kemāl eyleyicek ehl-i ḥāl
Āl-ı şeyāṭīn idemez aña ḫal

536.Baḥre döner sālik-i pervirdigār
Bād-ı belādan aña gelmez ġubār

537.Ġafletile aḥmaḳ olur āşiyān
Aldanur eṭfāl gibi her zamān

538.Gün gibi ali ide görsen seni
Teki saña irmeye dest-i denī

539.Toḳla uyusa kişi itse huzūr
Keşf-i gözinde ḳomaz eser-i nūr

540.Ḫaṣmı olan vaḳtine ḥāżır gerek
Şīr-i Ḫudā gibi bahādır gerek

532.bu beyit [illegible] B de yok
534.aldamaġa : aldamaya C
535.kesb-i kemāl: keşf-i kemāl C
539.....uyusa kişi :...... kişi uyusa C/ komaz: gider C

541. Fısḳ u fücūr ehli ki bī-dīn olur
Cümlesi maġlūb-ı şeyāṭīn olur

542. Dōst olur ṣanma ʿadū-yı ʿatīḳ
Eyle bu tevfīḳı refīḳ-ı ṭarīḳ

5?3. MERTEBE-i ṢĀNĪ

543. Mertebe-i ṣāniye irse mürīd
Keşf-i ḳubūrıyle olur müstefīd

544. Gün gibi bir semte mürūr eylese
Tīr gibi ʿazm-i ḳubūr eylese

545. Kimini görürki ḥużūr eylemiş
Meşhedini gün gibi nūr eylemiş

546. Ḳabrine cennetden açılmış ṭarīḳ
Beyt-i mezārında melekler refīḳ

547. Maḳberesi ẓulmet-i ġamdan emīn
Rūz u şebi sünbülile yāsemin

548. Yatdıġı yir ʿayn-ı ʿadūya ġubār
Fitne-i devrāne mezār-ı ḥiṣār

549. Ḫāṭırı dünyā elemi(n)den emīn
Dār-ı selāmetde mükīm ü mekīn

550. Saḳlet-i eşbāḥdan āsūde dil
Vaḥdetile pādişeh-i müstaḳil

---

541. maġlūb-ı ....: bī-dīni C

551.Muḫtelif ervāḥ-ı tebeyyün ile
Muʿtekif aṣḥāb-ı Ḫudābīn ile

552.Muntaẓar-ı vuṣlat-ı Rabb-ül-Raḥīm
ʿĀşıḳ-ı dīdār-ı Ḫudā-i Kerīm

553.Ḳabr-i aña ṣavmaʿa-i iʿtikāf
Tīġ-i celāline niyām ü ġılāf

554.Mihr-i münevver gibi cismi laṭīf
Ayile günden daḫi ṣanı şerīf

555.Āyine-i dilde tecellīsi var
Levḥ-ı vücūdunda tesellīsi var

556.Kimini ḳabrinde görür pāyimāl
Cehlile maġlūb-ı cevāb ü suʾāl

557.Nār aña nārenci libās eylemiş
Göñlüñi āhen gibi pās eylemiş

558.Dest-i zebānī ana ḳalmış zebūn
Yumruġı altında anuñ nefs-i dūn

559.Nār gibi kimse kīse-i māl ü menāl
Ayaġına boynuna olmuş ʿiḳāl

560.Şāhi ḳomış ḳulları ~~kullara~~ tenhā vü zār
Nūrile māre anuñ bedeni yār-ı ġār

557.göñlini] yüzini B,C.
558.ikinci mısra B ve C de: bār-ı beladan bedeni ser-nigūn

561.Ẓulmet-i ḳabri aña mātem ṭonı
Rū-yı sebānide yüzinüñ yüni

562.ʿAḳlı ṭağınıḳ niteki berk-i ḫazān
Göñli ṣınıḳ ṣanki gül-i erguvān

563.Ṭopile çevgān gibi baş ü ayaḳ
Şöyle yatur biribirinden ıraḳ

564.Ḳabri ʿaṣābile zelīl ü ḥaḳīr
Kimse ne yār ü ne ẓahīr ü naṣīr

565.Gözi şefāʿatçi arar bulamas
Nālesi derdine devā olamas

566.Merḥamet umduğı deper yüzini
Ḳulağına ḳoymas anuñ sözini

567.Yār-ü muṣāḥibleri gelmez aña
Andan ıraḳ ṭāife-i aḳrabā

568.Gerdeninüñ silsilesi dūd-ı āh
Lāle-i ḥumrā gibi bağrı siyāh

569.Pencere açmış aña nār-ı saḳar
Nāle vü feryādile ḫalḳa baḳar

570.Urselar oddan aña ḳamçıları
Yer gibi yer yer yaralur her yeri

564.ẓahir ü....: şefīʿ ü C
568.bağrı: ḳalbi B,C.
569.feryādile ḫalḳa: efğānile (boıkar) اکر bakar C

571. Beñzemez ādem yüzine ṣūreti
Başmış anı ma'ṣıyet-i ẓulmeti

572. Gün bu temāşāyı görür evliyā
Māil olur cānib-i Ḥaḳdan yeñe

573. Cümlesi aḫlāḳ-ı zemīme kivar
Cānı żarūrī ider andan firār

574. Ḫāṭırı Ḥaḳ cānibine yaḳışur
Göñli gözi ṭā'atine aḳışur

575. Meyl ü muḥabbeti cihāndan gider
Fāidesiz meşġāleyi terk ider

576. Dīde olur āyine-i dilleri
Zāil olur ḥāil-i bāṭılları

577. Genc-i nihān çeşmine mekşūf olur
Sırr-ı ḫafī kendüye ma'rūf olur

578. Ādem olanlarda nedür bu kemāl
Bu şeref ü bu derecāt ü bu ḥāl

ḤİKĀYET

579. Keşf-i ḳubūrile olan şādımān
Genc-i nihānı daḫi eyler 'ayān

580. Var idi bir pīr-i ṭarīḳ-ı Ḫudā
Mürşid-i Mevlā vü delīlü Ḫudā

581. Cümle vilāyetde vaḥid ü ferīd
Va'ẓı mü'essir kelimātı müfīd

582. Ḫāṭırı āyine-i esrār-ı ġayb
Aġzı dili maṭla'-ı envār-ı ġayb

583. ʿİzzet ü ta'ẓīme sezāvār idi
Ḥāl ü dilinden ḫaberi var idi

584. Keşf ü kerāmetile ma'rūf idi
Aḥsen-i ṭā'ātile mevṣūf idi

585. Ṣūfileri bī-ʿaded ü bī-şümār
Mülk-i velāyetde şeh-i tacidār

586. Źikrü ʿibādetleri ḥālet-fezā
Ḥāl-i riyāżetleri ḥād bī-riyā

587. ʿAyn-ı ḳanāʿatleri pür-nūr idi
Sırr-ı ʿibādetleri mestūr idi

588. Faḳru fenā eyledi şeyḫi zebūn
Ḳāf gibi faḳrı ile ser-nigūn

589. Aġlaġıla gördi olur bī-mecāl
Ḳaldı ot otlamaġa ʿazm-i cibāl

590. Gitdi mürīdānile ṭaġdan yana
Şerşerile niteki ebri gitā

---

587. ḳanāʿatleri: ʿibādetleri B

591.Ḳaçları gibi açılup ṣaḥrā
Ḳulaġuna didi bir ehl-i fenā

592.Ey bu sözi yaġlalara āb-ı rūy
Ṭaşda iderilen şu gibi cüst ü cūy

593.Bir dereden şimdi güzer eyledüm
Dīde-i keşfile naẓar eyledüm

594.Ṭopraġun altında yatur āşikār
Māh gibi iki gümüş topı var

595.Gel çıḳaralum alalum ṣatalum
Aḳçesini ḫarcımıza ḳatalum

596.İdelim açlıḳ elemine ʿilāc
Geçmiyelim böyle żaʿīf-ül-mizāc

597.Şeyḫ didi geç bu hevādan hemān
Eyler imiş az ṭamaʿ çoḳ ziyān

598.Bir ṭarafa anı alup gitdi şeyḫ
Bir yire irişdi ḫiṭāb itdi şeyḫ

599.Didi ki gör bunda ne var ey ṣabī
Gördi bir altun ṣini var gün gibi

600.Ṭopraġun altında gömülmiş meẕer
Keşfile gördi o ʿalī naẓar

597.geç: kim B/kim geç C.

601. Didi aña yum ṭama'uñ aynını
'Aynuña alma bu cihān zeynini

602. Sevme ser-i ḫāliṣi yeğdür sükūn
Gel bu ben-i aṣfere olma zebūn

603. Ṣabr ide gör ḳalmaz açık boğaz aç
Eyleme 'arż-ı elem-i iḥtiyāc

604. Cīfe-i dünyāya idince ṭama'
Ḳalbe döner ma'nide ehl-i vera'

605. Mertebe-i keşfi tenezzül ider
Zāil olur şems-i velāyet gider

606. Şevḳa olur şanki soyunmuş çerāğ
Ġuṣṣası dağlarca derūnunda dāğ

607. Yirleri olur ṭabaḳāt-ül-'avām
Kendüyi alçaklığı eyler tamām

608. Dīvelere ḫāne-i zühdin yıḳar
Mühr-i Süleymān elinden çıḳar

609. Eyleyemez levḥ-i 'aẓīme naẓar
Gözlügi olsa dahi şems ü ḳamer

610. Çok sürünür nīl ü aras gibi ol
Baḥr-i kemāline bulunca vuṣūl

---

603. bu beyit B de yok
606. şevḳa.... çerāğ: şevḳa ~~olur~~ gider şanki ~~soyunmuş~~ ṣaḥrada çerāğ C

611.Sebze ki bir yılda güç ile biter
Vaḳt-i ḥasında bir uğurdan yeter

612.Kodılar altun siniyi gitdiler
Açlığun acısına ṣabr itdiler

613.Ġaybdan irişdi ṭaʿām-ı keşīr
Lezzetile bī-bedel ü bī-naẓīr

614.Faḳr ü fenā ile olan imtiḥān
ʿAḳıbet-i kār olur şādımān

ḤİKĀYET

615.Peyk-i Ḫudā bülbül-i ʿarş āşiyān
Oldı Resūlüñ ḥaremine revān

616.Ḥaḳ sözüni söylemege şevḳile
Nūr gibi indi yire şevḳile

617.Didi eyā mālik-i genc-i beḳā
Muẓṭarib eyler seni faḳr u fenā

618.Rāżı isen Taññı yaratsun saña
Bir ṭaġı başdan başa altun ola

619.Ḳanda gidersen bile gitsün o ṭaġ
Faḳr u fenādan saña gelsün ferāġ

620.Oldı muḥaṣṣal bu kelām-ı ḳavī
ʿİzzet-i ṣūri ḍarīr-i maʿnevī

613.Lezzetile: māide-i C
614.Bu beyit C nüshasında aşağıdaki gibidir
Āḫir olur bende-i Ḥaḳ şādmān
Faḳr ü fenā ile ider imtiḥān
615.Oldı: vardı C 620.ʿİzzet-i sūri: himmet-i ṣūri C
~~620.İzzet-i suri:~~

621. Didi o şâh göñlüme virür melâl
Baña olur ḥâil-i şems-i cemâl

622. Ol cebele eylemedi i'tibâr
Ṣubḥ-ı kerâmete olur perdedâr

623. Hîç olamı râh-ı melâle gide
Dîn evine şâh ḥavâle ide

624. Anı murâd itmedi bî-iştibâh
Ol cebel-i ṣa'bı ide sedd-i râh

625. Ṭağ didigün ṭardaşe-i 'aḳl ü hûş
Sevmedi ol şâh mişâl-i vuḥûş

626. Naẓm-ı ilâhî gibi bu intiḥân
'Âlem-i bâlâya olur nerdübân

627. Nâle ṭapar~~amse~~ nice ḫâr-ı bî-vücûd
Yirdeki ḳuş ṭersine eyler sücûd

628. Eylemez ma'ṣiyete irtikâb
Ṭâlibi ol cifenüñ olur kilâb

629. Anı ki sevmezdi Resûl-i emîn
'Aksin ider nice şeḳî vü le'în

630. Kimdeki Ḳârûnuñ ola ṣan'atı
Olmadı Peyġamberüñ ol ümmeti

---

622. ṣubḥ-ı kerâmet: ṣubḥ-ı kemâlât C
623. bu beyit C de yok
625. İkinci mısra C de: Ola gör anuñ gibilerle ḫamûş

631. Olma zer-i zerdile yüzi kara
Gün gibi Ḳārūn geçürdi yire

632. Ey ḫar-ı deccāle uyan nekbeti
Yüri ḳabūl eyleme bu laʿneti

633. Her kişiden itmek içün celb-i māl
Kendüni ḳılma sebeb-i iḫtilāl

634. ~~634.~~ Nite ki feryād ü figān ü enin
Varma der-i ẓālime olma yaḳīn

635. Āhi kemendi gibi maẓlūm olan
Zirüzeber eyler anı nāgehān

636. Madde-i muẓlimedür sim ü zer
Ṣalma olursa daḫi şemsü ḳamer

637. ʿĀdet-i Nemrūda ḳo olma sefīh
Ḫaşletüni eyle Resūle şebīh

638. Sevdüğüni sev ḳoru sevdāya ḳo
Sevmedüği neśnelere ol ʿadū

MERTEBE-İ S̱ĀLİS

639. Mertebe-i s̱āliṣe irse kişi
İẕn-i Ḫudā ile olur her işi

640. Kendüde olmaz ḥareket hemçü kāh
esmez ~~Esmez~~ ise bād-ı nesim-i ilāh

---

632. laʿneti: sanʿatı B   637. B ve C nüshalarındaki beyitlerde mısralar yer değiştirmiş vaziyette.
638. bu beyitten sonra B ve C nüshalarında aşağıdaki beyit yer alıyor.
Dostuna dost olup her zaman
Düşmenine düşmen ola gör her zaman

641.Ḥāl-i ṣalāḥı aña ilhām olur
Ṭāʿatine bāʿiṣ-i iḳdām olur

642.Düşse eger [illegible] kendüyi ehl-i cidāl
Varur elini öper eyler ḥelāl

643.ʿĀlem-i faḳrında ġanīmet ḳopar
Şāhid-i maḳṣūda muḥabbet ḳopar

644.ʿİsmet-i Ḥaḳḳıla ider her zamān
Dīni çerāġını hevādan nihān

645.Rifʿat-i ʿaynı nitekim āfitāb
ʿĀlem-i bālāda olur kāmyāb

646.Cām-ı cihān beyte döner ḫāṭırı
Dīde olur bāṭını vü ẓāhiri

647.Şemʿa gibi Şamdan itse naẓar
Rūmı görür Mıṣrı temāşā ider

648.Münkeşif olur gözüne her zamān
ʿAynı ile ʿālem-i kevn ü beyān

649.Cānına cānileri yād eylemez
Dīde-i keşfini ġubār eylemez

650.Nāle vü feryād u figān gibi ol
Eylemez eyvān-ı ʿavāne duḫūl

641.Ḥāl-i ṣalāḥı: sırr-ı sülūki C
644.dīni çerāġını: dünyā çerāġını B/dīn çerāġını C
646,647 ve 648 nci beyitler C de 637 nci beyitten sonra yer almış.
647.rūmı görür: rū-yı gibi C
648.ʿaynı..... kevn ü beyān: kevkeb-i dürri gibi kevn ü mekān C. 649.bu beyitten sonra C de:
Olmaz aña beyt aña bir maḳām
Dūzeh olur ehl-i cānāna merām

651.Zikrinüñ āvāzı gibi ṣubḥ u şām
Mescid olur kendüye ʿāli maḳām

652.Ẓālime düşmān-ı ġarībān miṡāl
Verse gelür keşfi yüzine zevāl

653.Lezzet-i nefsāniye virmez vücūd
Berd-i günāha yüzin itmez kebūd

654.İstedügi ādemi ol ehl-i ḥāl
Görse ider nāẓır-ı mülk-i miṡāl

655.Ḳādir olur ṭay-yı zemān itmege
Kendüyi cān gibi nihān itmege

656.Zümre-i insānı müretteb görür
Rū-yı ḥaḳīḳatlerini hep görür

657.Kimini ʿünvānile sulṭān görür
Mülk-i ḥaḳīḳatde Süleymān görür

658.Kimisi şeyṭānına olmuş zebūn
Māṣadaḳ-ı ḳadd ḫasir-ül- ḫāsirūn ماصدقیه قد خسر الخاسرون

659.Kimisinüñ maʿni yüzi pür-fütūr
Ṣūret-i meymūnile itmiş ẓuhūr

660.Biber gibi kimisi pür-ḥıdda ıżṭırāb
Kendüsine ḳayd-ı ḥayātı ʿaẕāb

661. Ba'zıları fil gibi fil-nezel
Ba'zı bakar ba'zı har-ı mübtezel

662. Çünki bu ahvâli görür ehl-i râz
Kâr-ı menâhiden ider ihtirâz

663. 'İbret olur nefret ider hâtırı
Hayra döner işlerinüñ her biri

664. 'İzzetile niteki şems-i duhâ
Zühdi terakkîde olur dâ'imâ

665. Muhtelit olmaz aña 'isyân iden
Dâmen-i dînin sakınur cîfeden

666. 'Âlem-i hayret de kalur râh olur
Hâfız u hâmî aña ALLAH olur

667. Gaflete sarf eylemez evkâtını
Sevgülü kullardan ider zâtını

HİKÂYET

668. Şâhid-i Hak eyledi da'vâ-yı dîn
Kînile doldı cesed-i müşrikîn

669. Zâhir ola başladı ser ü cihân
Tutdı hilâfi tarafın âsiyân

670. Bir nice yüzi karalar sâye-vâr
Uydı ulaşdı aña leyl ü nehâr

671. Ḥażret-i Ṣıddīḳ ile Faḫr-i Cihān
Ġāre girüp cān gibi oldı nihān

672. Ḥikmetile gene-i nihān oldılar
Emr-i Ḫudāya nigerān oldılar

673. Seyl-i belā kim aḳa ṭūl ü dirāz
Ehl-i dile lāzım olur iḥtirāz

674. Ġārde Ṣıddīḳıla ẕāt-ı Nebī
Ṭurdı ten-i Ḥūtda Yūnus gibi

675. Seyl gibi aḳdı sipāh-ı ʿadū
Her ṭarafı eylediler cüst ü cū

676. Ḥaṣalı baġlandı baṣīretleri
Görmediler anda o ḥażretleri

677. Ḥażret-i Ṣıddīḳa zamān-ı firār
Geldi o dem ḫāṭıra-i ṣad hezār

678. Ġārun içinde didi yā Muṣṭafā
Göñlümi ḳorḳutdı bu ehl-i cefā

679. Bunda bulurlarsa bizi ẓālimin
Nice olur ḥālimiz ey Şāh-ı dīn

680. Didiki baḳ arduña ey yār-i ġār
Gördiki bir baḥr ṭurur aşikār

---

672. ḥikmetile: ġāre girüp C
677. geldi o dem: geldi meger B,C.

681.Vüsʿat-i mānend-i ~~şehr-i~~ sipihr-i bülend
Bir gemi atmış o kenāre kemend

682.Ṭāir-i ḳudsī gibi var şevketi
Her küreği bāl ü per-i nuṣratı

683.ʿAsker-i islāmile ṭolmış yatur
Şanki ṭurur bunlar içün muntaẓır

684.Didi Ebūbekre Resūl-i güzīn
Ḫavfi gider göñlüñi eyle emīn

685.Virdi tesellīsini anuñ Resūl
Olmadı minbaʿd ḥazīn ü melūl

686.Çarḫ-ı felek gibi o ḫurşīd-i ẕāt
Eyledi ṣıdḳını anuñ ḳat ḳat

687.Ḳaldı bunuñ gibileri enbiyā
Ḳādir olur ister ise evliyā

688.Bu ne temāşā bu ne esrār ~~xx~~ ola
Ġārde deryā yoḳ iken var ola

689.Eyleye bu keşf-i ḳudret ẓuhūr
Ḫāṭır-ı ġamnāki ide pür-sürūr

690.Gizlüdür ādemde bu ḥāl-i bülend
Derdüñe dermān ara ey derdmend

683.ʿasker-i islāmile: leşker-i islāmile B,C

691. Eyleme esrār-ı nihānden su'āl
Ḥall olamaz ḳāl ile eşkāl-i ḥāl

HİKĀYET

692. Şeyḫine yalvardı didi bir mürīd
Ey felek-i rif'at içinde ferīd

693. Bende-i muḥtācuña ḥayrāt ḳıl
Çeşmime iẓhār-ı kerāmāt ḳıl

694. Ġayretimi şevḳime eyle mezīd
Ṭā'atimi şevḳıma eyle şedīd

695. Tā ki sülūkümde teraḳḳī idem
Rāh-ı kemāle 'aḳabiñce gidem

696. Yum gözüni didi o dem şeyḫ aña
Göñli gözin açdı o kān-ı saḫā

697. Gördi bir iḳlīme varur nāgehān
Şeyḫile bir yirde ṭutarlar mekān

698. Eylenür eyler nice evler binā
Nice oġul kız virür ALLAH aña

699. Māl ile emlāki firāvān olur
Göñli gözi gül gibi ḫandān olur

700. vaḳtini bu ḥāletile ḫoş ider
Eyleni göyninix ferāmuş ider

701.Rīş-i siyāhı olur āḫir sefīd
Ẓulmetini nūri ider nā-bedīd

~~702.Āḫir-i kār aña irişür ecel~~
~~Nā-meliki şöyle ḳalur mübtezel~~

702.~~Āḫir~~ Dāl-ı vücūdı ḳocadı ḳaldı ḫem
Oldı aña ḫāk-i bāb-ı ʿadem

703.Āḫir-i kār aña irişür ecel
Nā-meliki şöyle ḳalur mübtezel

704.Ḳabre girer ḳabir ʿaẕābın görür
Maġfirete muntaẓır olur ṭurur

705.Ol kişinüñ şeyḫ-i mübārek o dem
Gözini yumdurdı vü açdırdı hem

706.Düş gibi oldı bu geçen māceri
Ṣūret-i āyine gibi bī-beḳā

707.Sāʿat-i vāḥidde o şeyḫ-i kerīm
Eyledi bu seyr-i sülūke ʿālim

708.Şeyḫe dahi muʿteḳid oldı mürīd
Ṭāʿatini şevḳini ḳıldı mezīd

709.Ādem olan ḥāmil-i esrār olur
Gör bu ṭılsım içre neler olur

710.Çāk ide gör ġafletinüñ perdesin
Ḳadrini bil gör ne ʿaceb yirdesin

703.Āḫir-i kār: āḫiri kār B.

711. ʿAyn-ı ʿibādetde gerekmez niḳāb
Cānib-i envāruña açma ḥicāb

712. Ṭañrı bu cemʿiyyete ṣaldı seni
Mezraʿa-i ṭāʿate ṣaldı seni

713. Ṭāʿatüñ olur sebebi maġfiret
Zād-ı reh-i āḫiret ü ʿāḳıbet

MERTEBE-İ RĀBİʿ

714. Mertebe-i rābiʿe irse ricāl
Āyine-i cānı olur Ẕü'l-celāl

715. Ḳalbi ʿaşḳile ṭoler nāgehān
Mihrile gūyāki v vücūd-ı nihān

716. Ḳılsa bu dördünci sipihre güẕer
Ẕātı olur gün gibi ʿālī naẓar

717. Ẕerre gibi mihrile bulur vücūd
Yaşı olur rūd-ı ceri-ül-vücūd

718. Şevḳi ile ṣanki mürūr ider
Göñli ḳaranuları pür-nūr ider

719. Maʿṣıyeti ʿayni kūr eyler ol
Semt-i selāmetde ḥuẓūr eyler ol

720. Şān-ı şerīfinde keşāfet gider
Kendüyi deryā-yı leṭāfet ider

---

715. ve 716. C de yer değiştirmiş
717. [illegible]-ı....vücūd: dūd-ı.... vedūd C
717, 718 C de yer değiştirmiş
719-720. C de yer değiştirmiş
Mertebe-i Rābiʿ: Mertebe-i rābiʿi merātib-i evliyā B / Mertebe-i rābiʿi evliyā C

721.Manẓara-i çeşmin eger şevḳ-ı yār
Ẓulmet-i ḳaṣr-ı dil olur tārımār

722.Derd-i leẕīẕ olur ana ʿaşḳ-ı pāk
Vaḳt-i seḥer gibi girībān-ı çāk

723.ʿAşḳıle dīvāne-i bī-ḳayd olur
Yāvī ḳalur kendüyi bir gün bulur

724.Ḳāmetüni ʿaşḳ-ı Ḥaḳ itse kemān
Yārine yār olmaġa olur nişān

725.Görse cemāl ıssını ʿāşıḳ eger
Göz naẓar eyler göñül anı sever

726.Gözden ider göñlüne ʿaşḳı duḫūl
Ḫāneye revzenden olur mihre yol

727.Çünki bu gözden dile āteş düşer
ʿAḳlı geçer ḥayreti başdan aşar

728.Zevḳı yeri cā-yı melāmet olur
Rūḥ bu ḥālātile rāḥat olur

729.Ṣāliḥ olur ʿaşḳıle ıṣlāḥ olur
ʿAşḳı kerāmātına miftāḥ olur

730.Āyine-i dil açılur pasdan ẍ
ʿÖmr-i beşer gibi ḳaçar nāşdan

724.yārine: yārile B,C
726.ḫāneye: ḫānene B
728.cā-yı melāmet: cā-yı selāmet C

731.Çünki hilāl-i felek-i bī-karār
Bahr-i felek de gözedür yer konār

732.Ya'ni bu olur garaźı dāimā
'Arż-ı 'ubūdiyyeti mahfī ola

733.Sohbet-i nā-cinse aña yol bulmaya
Māni'-i efkār-ı visāl olmaya

734.Kūh-ı cünūnını hisār eyleye
Cā-yı selāmetde karār eyleye

735.Gerçiki bir bī-bedel abdāl olur
Āhir-i kār aña 'acib hāl olur

736.Bilmedügin bildirür Allah aña
'Arş-ı 'azime açılur rāh aña

737.Okumadan 'ālim-i tahrīr olur
Şekl-ile hurşīd-i cihāngīr olur

738.'Aşk oduna olki yanar yakılur
'Ālim olur kendüyi deryā kalur

739.Kāh varur aşkıla bir 'āleme
Ka'be-i zātında kopar zemzeme

740.Şevk arasında görür bir cemāl
Elsine-i nātıka vasfında lāl

733.visāl: vüşūl C.

741. ʿAşḳı ṣalar cānına bir velvele
Beyt-i vücūdunda ḳopar zelzele

742. Ẕātına müstevlī olur bir cünūn
ʿĀlem-i şevḳine velī rehnümūn

743. Hice cünūn rā-yı ferāsetdür ol
Cevher-i ʿaḳlına ʿalāmetdür ol

744. Şevḳile zevḳiyle içer evvelā
Naẓmile söz söylemeye ibtidā

745. Bāṭını Leylā gibi mevzūn olur
Ẓāhiri dīvāne vü mecnūn olur

746. ʿAşḳıla ṣāhī yenemez kendüyi
Çeşmi gözetmez Żdenemez kendüyi

747. Mihr ü muḥabbetde olur bī-ḳarār
Kendüyi dīvāre urur sāye-vār

748. Meste döner şevḳ-ı rūḥ-ı yārden
Nicesi kendüyi atar yarden

749. Ḳaddini eyler ḳadem-i derde dāl
Toz ṭolanur cismi meh-i nev miṯāl

750. Ḥalḳa gider geldügi yire göçer
Nehr-i ḥayātı bu geçidden geçer

---

741. ḳopar: olur B,C.

747-748 C de yer değiştirmiş

751. Sür'atile 'aşk-ı Ḫudā-yı cihān
Geldügi yire sürer anı hemān

752. 'Āşık olanlar başınuñ tācıdur
Ḫayreti deryāsınuñ emvācıdur

753. Bir nice emvācı bu baḥr-i elem
Ṭoñını kenāre çalup ite 'adem

754. Ḥālet-i esrār-ı dil-i āşıkān
Cān-ı perīşānı ider şādımān

755. Rāh-ı muḥabbetde olan ḫāksār
Rif'ate irişdi misāl-i ġubār

756. Kimi bula nūr ṭurulur şu gibi
Gözi aşıklardan olur -hū- gibi

757. Mürşid olur cānına tedbīr-i ḥāḳ
Mehlikeden kendüyi eyler ḫalāṣ

758. Gel berü ey mevlevī-yi nā-yı-hū-
Ṭoldı cihān zemzeme-i hā-yı hū

759. Ṭālib-i deryā-yı muṣaffā-yı -hū-
Vālih ü dīvāne vü şeydā-yı -hū-

760. Hemdem-i hū maḥremei hū yār-i hū
'Aşk-ı -hū- lāyık-ı gülzār-ı -hū-

---

755. Bu beyit C de yok

761. Sālik-i -hū- maṭla'-ı envār-ı -hū-
Mālik-i genc̆ine-i esrār-ı -hū-

762. Taṣfiyet-ül-ḳalb sebīl-ür-reşād
Ma'rifetu'l-lāh delīl-ül-'ibād

763. قد ظهر الذات ببحر الصفات
سال به الروح كنهر الفرات

764. انقطع العقل و ست الجهات
امتنع الميل الى الممكنات

765. اتصل العشق لنا فاهتدى
انفصل الغفلة زال الهوا

766. عين في العين بكاء الوصال
زين في الذهن ضياء الجمال

767. كلمني كملني بالكمال
علمني فضلني بالجلال

768. Ḳayd-ı cihān māni'-i dīdār imiş
Ḫār-ı rāh-ı gülşen-i envār imiş

769. Sālik olan gökde miṣāl-i melek
Ḥāmil-i esrār-ı Muḥammed imiş

770. Terk-i fenā ḳıl hünerüñ var ise
Ḫalḳı baḳā bil naẓaruñ var ise

---

763. Zāt-ı İlâhi sıfat denizinde zuhur edince ruh ona fırat nehri gibi aktı.
764. Akıl ve altı cihet kesildi, yok oldu. Ve mümkinata meyil imkânsız hale geldi
765. Aşk bize ittisal etti ve hidayete kavuştu. Gaflet bizden ayrıldı ve hevâ ve heves zâil oldu.
766. Göz de visâl göz yaşı belirdi, zihinde cemâl aydınlığı süslendi
767. Bana kemâlile tekellüm etti ve celâliyle de beni tâlim etti ve fazla eriştirdi.

H İ K Â Y E T

771. Böyle idi ʿādet-i ān ḫayr-ül-beşer
Ḥikmet-i Ḥaḳ dan virür idi ḫaber

772. Baḥr-i kemālini idüp āşikār
Ellere olurdu cevāhir nis̱ār

773. Vaʿẓına cemʿ olur idi evliyā
Ḫān-ı Ḫalīle nitekim aṣfiyā

774. Maʿrifeti niʿmeti eyle müdām
Ḫalḳa ḳonuḳlardı o faḫr-ül-enām

775. Ṣoḥbetinüñ ḥālet-i keyfiyyeti
Şevḳe getürürdi o cemʿiyyeti

776. Cūş u ḫurūş itse o deryā-yı şevḳ
Olur idi sāḳi-yi ṣahbā-yı şevḳ

777. Pertev-i mihrile gülūfe mis̱āl
Çāk ider idi yaḳasın ehl-i ḥāl

778. ʿĀşıḳ-ı bīçārelerinüñ biri
Görmese ḳaçan Ḥażret-i Peyġamberi

779. ʿAşḳ-ı nihānını iderdi ʿayān
Göñli gözi anda olurdı hemān

780. Görmege ḳoymazdı mübārek yüzin
~~Ayırmaz~~ irmaz idi Faḫr-i Cihāndan gözin

781.Şöyle ki tenhāsına gitse Resūl
Gözini yumar kalur idi melūl

782.Anı revā görmez idi dāimā
Aña bakar gözlerig ayre baka

783.Ġayrilere söylemez idi kelām
Göñli gözi anda idi şubh u şām

784.Bir gün o bi-tākat ü bi-iktidār
Fahr-i cihāne didi bi-ihtiyār

785.Ey dil ü cān gözine nūr-ı başar
Nice olur hālüm ölürsem eger

786.Tañrı cehennemlik iderse beni
Bulamazın göremezin ben seni

787.Cennet-i firdevs olur ise yerim
Anda dahi ġayetle korkarım

788.Eyn-i mekādir-i emir-ül-kebir
Eyn-i ġulām-ül- habeşiy-ül- fakir

789.Menzilüñ a'lā-yı mu'allādadur
Anda benüm gibiler ednidedur

790.Bir degül ey şāh-ı risālet-penāh
Mertebede bende ile pādişah

783.gönli.....şubh u şām: gönli....olurdı heman
788.bu beyit C de 790 C 1 beyitten sonra yer alıyor.

791. Olur ise seyr-i cemālüñ muḥāl
Cennet olur baña cehennem miŝāl

792. Ölmedin öldürdi beni bu elem
Derd-i firāḳa ne ḳılam neyliyem

793. Öldügime acımaz idim şehā
Ayrılıġun olmasa müşkil belā

794. Virdi ġitābile cevabın Resūl
Didi üşenme yāri olma melūl

795. Her ne ʿamel işler ise ḫayr ü şer
Ṣāliḥ ü ṭāliḥ anuñ ile ḳopar

796. Çāḳ bu ḳadar çünki seversin beni
Benden ayırmaz o muḥabbet seni

797. Ḥācede oḳurca ṣabi kim uyur
Gice ṣayıḳlar sebāḳını oḳur

798. Fāsıḳ u gūyende vü ehl-i hevā
Ġaflet-i nefsine olur mübtelā

799. Ḥālet-i nezʿinde yumulsa gözi
Hep tenedür-nā olur ekşer sözi

800. Māl ü menāliyle şu kim ötegür
Düşde daḫi māli ile çalışur

---

795. işler: eyler C.
798. fāsıḳ u gūyende: fāsıḳ-ı gūyende B
798. bu beyit C de yok

801. Gel berü teslim olalum -hū-yile
Zikrile tesbīḥile ḫoş ḫūyile

802. Ḫoş ʿamel Allaha iletsün bizi
Raḥmetile muḥterem itsün bizi

803. Ġafletinüz uyḫusını ḳoyalum
Göz yaşı ile yüzümüz yuyalum

804. ʿAşḳ-ı Resūlile ṣuḥūr idelim
Yatduġumız yirleri nūr idelum

HİKĀYET

805. ʿĀşıḳ-ı dīdār-ı Resūl-i emīn
Lāyıḳ-ı envār-ı Ḫudā-i muʿīn

806. İllere ʿālemlere sulṭān-ı ʿaşḳ
ʿĀşıḳ-ı dīvāne-i dīvān-ı ʿaşḳ

807. Cümleye Raḥmānun olur himmeti
Yaʿni o Veyseʾl-Ḳarani ḥażreti

808. Fāżıl idi ~~vü ʿilm-i~~ vālīy-i evlā idi
Kāmil idi ʿāli-yi aʿlā idi

809. ʿAşḳ-ı muṣavver ṣıfāt-ı aḥseni
Her hünerün maʿdeni vü maḫzeni

810. Olmış idi ẓāhiri mecnūn miṣāl
Bulmış idi maʿnide ʿaḳlı kemāl

805-835'e kadar olan HİKAYET kısmı C nüshasında yok
8d9. ʿaḳlı kemāl: ʿaḳl u kemāl B

811. Olmaġ içün ḫalḳ ʿāleminden emīn
Ḳaldı cenūbunı ḥiṣār-ı metīn

812. Eylemez idi o ḥabīb-ül-ʿarab
Maʿrifet-i ülfet-i nāse sebeb

813. ʿAşkile mirāt-ı cemāl oldı ol
Menzil-i maḳṣūduna yol buldı ol

814. ʿĀlem-i maʿnide Nebiyy-ül-enām
Kendüyi irşād ider~~di~~ idi müdām

815. Virdin oḳuyup ṭurur idi meger
Virdi aña bir kişi ḳara ḫaber

816. Didi eyā mihr-i münīr-i felek
ʿAşḳa nişān daʿviye maʿni gerek

817. Kaʿbede bir ḥādiṣe oldı ʿaẓīm
Cenk iderken o Resūl-i Kerīm

818. Seng-i cefā ile ʿadū-yı pelīd
İki dişin ḳaldı Nebinin şehīd

819. Ṭaşa naṣīb oldı viṣāl-i Nebi
Ḳaldı o dem laʿl-i bedeḫşān gibi

820. Şemʿ-i cemāline ~~ḥiṣār-ı~~ hacer nāgehān
Şevḳile pervāne gibi itdi cān

---

811. olmaġ içün: olmuş idi B

821. Dişleri lü'lüsini seng-i melāl
Eyledi bu ḥālile mercān miŝāl

822. Muṣliḥ-i ʿālemdür o ḫayr-ül-beşer
Ṭaşa daḫi vuṣlatı sengin ider

823. Sen nice ʿāşıḳsın eyā muḥterem
Sende ṣafā anda cefā vü elem

824. Saña revā mı bu serīr ü sürūr
İki cihān faḫri ṭurur bī-ḥużūr

825. Bu ḫaberi diñledi āh eyledi
Gök yüzini āhı siyāh eyledi

826. Ḥādise-i seng-i cefā-i Resūl
İtdi o dīvāne-i ʿaşḳı melūl

827. Ḳadd-i nihālinden o seng-i melāl
Ḳaldı yaşı meyvelerin pāymāl

828. Tā-serü-pā ṭaşıla ol nātüvān
Dişlerini ḳırdı geçürdi hemān

829. Düşdi yire dişlerinüñ kevkebi
Gözden aḳan ḳaṭre-i eşki gibi

830. Dişlerini ḳaldı serāser heba
Aḳçesini nitekim ehl-i seḫā

---

823. ʿāşıḳsın: ʿāşıḳ B.
~~830. ḳırdı: ḳaldı B.~~

831. Eyledi dendānların pāymāl
Ṣarṣarile berḳ-i şekūfe misāl

832. Anı murād itdiki bī-iḫtiyār
Münkesir-ül- bāl ola leyl ü nehār

833. Nāil-i maḳṣūdu murād olmaya
Gülmeye açılmaya şād olmaya

834. Ḥāl-i ḥayātında ṣafā sürmeye
Kendüye bu ḥāli revā görmeye

835. Böyle ider ādemi ḥālet-i ʿaşḳ
Böyle olur ādeme işbāt-ı ʿaşḳ

H İ K Ā Y E T

836. Var idi bir ḫūbların yigregi
Ḥüsn ü cemāl iline begler begi

837. Şīveleri āfet-i rūḥ-ı revān
Ṣarṣar-ı baḥr-i elem-i ʿāşıḳān

838. Her kimi kim görse ider mübtelā
Çehresi bir sāḳi-yi derd ü belā

839. Yüzi cünūn arturıcı bir buhār
Sözi serā-yı dil-i ʿuşşāḳa nār

840. Gözleri cān ḫirmeninüñ āteşi
Āyine-i rūḥ-ı ruḥ-ı mehveşi

---

838. her kimi kim.....kk her kim....B

841. Cānı dil-i zārile ṣabru ḳarār
    Ḳor yalıñuz ḫalḳı o yāre uyar

842. ʿAşḳı anuñ mürşid-i ehl-i niyāz
    Şevḳi dil-i ʿaşḳa miftāḥ-ı rāz

843. ʿAşḳa iḥsān-ı firāvān ider
    Ġafleti ḫābını perīşān ider

844. Rā-yı serāmed görinen ebrūvān
    Ol elif-i ḳāmetiʿān-ı cihān

845. Şems-i cemāli ḳamer-i ṭalʿatı
    Ḳudret-i Ḫalḳuñ sebeb-i ġayreti

846. Yüzi ṣulu nitekim tīr-i ṣefā
    ʿAşḳa şemşīr-i yed-i merḥabā

847. Zevḳı ʿubūdiyyeti ārām-ı cān
    Ṣoḥbet-i maḳṣūd-ı ḳuyūd-ı cihān

848. Aña göre ḥüsnile ḫūbān-ı rūm
    × عند جمال القمر كالنجوم

849. Sevdi o maḥbūbı bir ehl-i kemāl
    Mihr gibi başına geldi zevāl

850. ʿAşḳ olup sevdi hemān kevkebi
    Gün yüzini ʿayn-ı ṣelnūfe gibi

---

841. cān ü dil-i zār ile....: cān ü dil ü zār ile B,C.
845. şems-i cemāli: şems-i cihānı C.
849. sevdi: gördi C.
841.*. Ayın güzelliği yanında yıldızlar gibi

851. Muẓṭarib-ül-ḥāl dili pür-melāl
Müŋkesir-ül-bāl ġama pāymāl

852. Āteşine ʿaşḳ-ı ḥabīb oldı bād
Ḳaldı sefāsı elemin ıżdiyād

853. Rūḥ gibi yaşı genç idi veli
İrmedi vuṣlat ateşine eli

854. Geçdi beş on yıl uzadı bu firāḳ
Derde yaḳīn oldı devādan ıraḳ

855. Olmadı ʿaşḳı sebeb-i vuṣlatı
Geçmedi cānānile bir ṣoḥbeti

856. Bir gün ider sevdügine ʿaşḳ-kār
Ṭāliʿi mesʿūd olur baḫti-yār

857. Rū-yı Ḥabīb aña teveccüh ider
Ẓāhir olur luṭfı yüzünden eşer

858. ʿAşḳına ḳalmaġ içün iltiyām
Ḫānesine vardı o gāh-ı ḥemān

859. Girdi evinüñ içine ol güneş
Gördi ol üftāde yatur sāye-veş

860. Ġafleti deryālarına ṭalmış ol
Gözüni yummuş uyumuş ḳalmış ol

861.Ṣarṣarı āhından irişmiş żarar
Cismi deraḫtın yire ~~yıkılmaş~~ yıkmış meger

862.Mest gibi ḫābile ḥāli ḫarāb
ʿĀnib-i maḳṣūduna açmış niḳāb

863.Uyḫusuz idi nice gün derdmend
Gerdenine ġafleti oldı kemend

864.Yaḳdı anı āteş-i hicrānına
Yazdı bu mefhūmı kodı yanına

865.Yaʾni revānı buseña ey denī
Görmeye çeşmüñ geleni gideni

866.Devlet ayaġuña gele nāgehān
Bilmeyesin olmayasın ṣādmān

867.Yāri görür görmeyen uyḫu yüzin
Lāle vü nergis gibi yummaz gözin

868.ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳlara kim gelse ḫāb
Ḫābını açmaġa olur yaşı āb

869.Daʿvī-yi bī-maʿniyi terk eyle var
Yār gibi yār olamaz saña yar

870.ʿĀşıḳ-ı Ḥaḳ yatmaz uyumaz ṭurur
Ḫayırlu sāʿatleri bekler ṭurur

868.yaşı āb: gözi āb C.

871. Çünki ṣovuḳ deprene ehl-i ḥicāb
Perde açar cismi ḳapusına ḫāb

872. Gözine uyḫusunı iden ḥarām
Ḳadre irer nitekim māh-ı ṣiyām

873. Ḫābe aḫ-ül-mevt dimişdür Nebī
Sevme aḫ-ül-mevti miṣāl-ı ṣabī

874. Uyḫudan ʿaceba ādem ne umar
Öldürür insānı gözini yumar

875. Aç gözüni ḫūb degüldür bu ḫāb
Açma meʿānī ḳapusına ḥicāb

876. Şemʿa gibi gözi açıḳlardan ol
Ḫalḳ uyusun sen uyanıḳlardan ol

877. Ḫalḳumuzuñ çoğı günehkār olur
Yüz biñi uyur biri bīdār olur

878. ~~Ṣabaḥa~~ Ṣubḥa degin lezzet-i ḫāb-ı ḥużūr
Ḳısmet-i raḥmetden ider ḫalḳı dūr

879. Ṣanki yıḳılmalu cidār-ı ʿatīḳ
Uyḫuya baş egme iñen ey refīḳ

880. Mescide vardukda uyur niçe ḫar
Bād-ı belā ḳadd-i nihālin eger

---

871. çünki ṣovuḳ deprene ....: çünki...ṣovuḳ depremür B,C.
874. ʿaceba ādem: ādem ʿaceba B,C.
875. ikinci mısraʿ C de: Açma velāyet ḳapusına niḳāb
879. iñen: ṣaḳın B,C.

881. Uyḫu eyü ḫū degül anı gider
Ḍoġru dudurken seni egri ider

882. Ḫāb seni māil-i ḫāl itmesün
Ḥāl-i ḥayātüñda helāk itmesün

883. Şevḳa ḳapusı gözidür ādemüñ
Yapmasun ol ḳapuyı ḫāb-ı ġamuñ

884. Şemʿa gibi şevḳuñı eyle cedīd
Ḫalḳa uyanıḳlıġun olsun müfīd

885. Kimki gözin ḫābla memlū ider
Ḫāne-i ḳalbini ḳarañu ider

886. Vāḥid ü Ferd ü ṣamed ü lā-yenām
Yatmaz uyumaz yemez içmez müdām

887. Bī-edeb ölmek ki degüldür sezā
Ḳul uyuya ġāh uyanıḳ ola

888. Mūcib-i ḫāb olana virme amān
Dāl-ı vücudın ʿadem eyle hemān

889. Bāriseherde uyuma seg gibi
Kendüni ġafletde ḳoma seg gibi

890. Cāna beden ḫiffeti olur cemīl
Baḥr-ı ṣafāda yüze gelmez ṣaḳīl

---

886. müdām: ṭaʿām B

891.Bārı beden bārını eyle ḫafīf
Ten ki ḳavī ola olur cān ża'īf

892.Ṭā'ate yār ol dil ü cānı ḳıyar
Ḳalma ḥużūr-ı bedeni iḫtiyār

893.Her ne yola gitdi ise evliyā
Aña sülūk eyle yüri dāimā

894. MERTEBE-İ ḪĀMİS

894.Mertebe-i ḫāmise irse mürīd
Ḫavfı olur ṭā'ati deñlü mezīd

895.Ḳurb-ı Ḫudādur sebeb-i ḫaşyeti
Vaṣlile örter cihet-i ḥayreti

896.Merd-i velī ḫavfden olmaz emīn
Ḳorḫu çeker şāhe olanlar yaḳīn

897.Devleti yanundadur anuñ ḳażā
Tīġ-ı ~~fażā~~ ḳażā oldı ḳafadar aña (1)

898.Vay eger esrārını eylerse fāş
Noḳṭa-i ḫākini iderler tırāş

899.Kişiki ḫāmuş de deryā mişāl
İrmez anuñ ḥāline naḳşu zevāl

900.Ḳuvvet-i taḳvā ile aḳvā olur
ʿAyn-ı ma'ānī ile binā olur

891.ten ki: ten C
893.ikinci mısra C de: aña sülūk eyledi ehl-i ṣafā
895,896 B de yer değiştirmiş
896.korḫu çeker: kor çeker C.
898.noḳṭa-i ḫākini: noḳṭa-ı hā gibi C.
(1) kafadar: arkasından gelmek

901.Mıṣr-ı vücūdunda olur ber-murād
Nīl-i kerāmetı bulur isdiyād

902.Müşkil-i ilhāmile iʿlām olur
Ḥaddi ṣalāḥıyetine lām olur

903.Gönli ṭolu gül gibi esrārile
Gün gibi hemvār olur envārile

904.ʿĀlem-i maʿnide Hudābin olur
Hemdem-i ervāḥ-ı nebiyyīn olur

905.Ḳūt-ı ʿibādet aña ḳuvvet virür
ʿAyn-ı ʿayānında baṣīret virür

906.Gönli Ḫudāda eli tesbīḥde
Rūḥı cenāda dili tesbīḥde

907.Ḥāli olur vāṣıl-ı aṣl-ı uṣūl
Ḳaldırıle gāhī kelimāt eyler ol

908.Bir gün olur aña gelür bir ṣadā
Aydur aya muʿteber-i evliyā

909.Saña bugün mehdilik oldı naṣīb
Zümre-i insāna sen oldun ḥabīb

910.Cümle vilāyet saña oldı ʿaṭā
Var yüri sulṭānluğa sür ṣafā

901.bulur: olur C.
903.esrārile: esrār ile B/envārile: envār ile B.
906.tesbīḥde: tehlīlde B,C
907.ḥāli: cānı C
909.ḥabīb: ṭabīb B,C.
910.bu beyit C de yok

911.ʿĀḳil olan mekr-i ṭarīḳin bilür
Dinlemez ol ḳula ferāġat ḳalur

912.Enfüsi āfāḳını idrāk ider
Āb-ı revān gibi yolın pāk ider

913.Dūd gibi yüksege itmez ṣuʿūd
Māil olur alçaġa mānend-i rūd

914.Baʿżılara fehm idemez ḥikmetin
Ẓāhir ider gün gibi māhiyyetin

915.Nitekim ḳuryād-ı seriʿ-üs-suvāl
Kerim ider anı kerem-i lā-yezāl

916.Mehdi-yi ẓāhir ṣanur eyler ziyān
Daʿvi-yi bi-maʿniye başlar hemān

917.Başına dīvānegibi ḫalḳ üşer
Başı kesilür kişinün kes düşer

918.Ḥaḳ yolına cānını ḳurbān ider
Cisminün eyvānını virān ider

919.Tīġ-i siyāset olur āb-ı ḥayāt
Anlara bir ḫāb-ı ṣafādur memāt

920.ġafletile yerden uçar kişi
Aḥsen-i tedbīr idemez her kişi

911.bilür: ḳalur C
912.āfāḳını : āfāḳı C
920.ikinci mısra Cde: ~~xxxxx~~ aḥsen-i tedbirile itmez işi

921. Diri ḳalur mı yüce yirden düşen
Eşk-i revān gibi naẓardan düşen

922. Ḫāne-i şerʿüñ koparan taşını
Aynı ile ḳor yirine başını

923. Söz ki ola cānib-i Ḥaḳdan beyān
Ṣūreti bir maʿnisi yüzdür hemān

924. Añlayışı ince olan ehl-i ḥāl
İrdi kemāline miŝāl-i hilāl

925. Rifʿat-i ḳurbiyyete eyler naẓar
Kimi çıḳar kimisi sürçer düşer

926. Virmesün Allāh bu düşkünligi
Görmesün insān bu maḥzūnluġı

927. ʿİzzet-i irşāda liyāḳat gerek
Ḳulzüm-i ḥayretde ferāset gerek

928. Kime naṣīb olsa bu ḳadar refiʿ
Yartıcı ḳuşı aña olur muṭiʿ

929. Ẓālime ḫışmından irişmez necāt
Ḫavf ider andan götüri kāʾināt

930. Heybeti olur nitekim ẕülfiḳār
Rū-yı celālini ider āşikār

924-925-926 ncı beyitle C de yok

~~[illegible]~~

931. Heybetile bir naẓar itse hemān
Ṭoprağa düşer esed-i āsümān

H̱ İ K Ā Y E T

932. ما صدقِ محمدتِ هل اتی (Mā-ṣadaḳ-ı maḥmideti hel-atā)
ما حصلِ منقبت لا فتی (Mā-ḥaṣal-ı menḳabet-i lā-fetā)

933. معترفِ معرفت من عرف (Muʿterif-i maʿrifet-i men ʿaref)
اشرفِ اصحاب و امیر النجف (Eşref-i aṣḥāb ü emīr-ün-necef)

934. ~~Melik-i~~ Mülk-i cihānuñ şeref ü zīneti
Bendelerüñ şāhı veliniʿmeti

935. Ḳadri celī mürşid-i kāmil velī
Bende-i Ḥaḳ şāh-ı velāyet ʿAlī

936. Ḳaldı medāyin ṭarafına sefer
Kāfile ḫalḳı ile gördi meğer

937. Yavruleriyle nice şīr-i jiyān
Geldi yola niteki nīl-i revān

938. Yüregi ḳorḳar görenüñ fiʿl-meşel
Her biri bir ṣūrete girmiş ecel

939. Semm-i helāhil gibi ġayet ṣari
Yirde yatur ḳuyruğunuñ ejderi

---

934. İlk mısra C de: ʿĀlime Allahuñ olur raḥmeti

940.Şefkati yok kimseye dünyā gibi
Dişleri ağzında süreyyā gibi

941.Bahr-i belā mevci gibi geldiler
Kāfile halkına akın saldılar

942.Eylediler şir-i Hudāya nazar
Korkularından kodılar kaçdılar

943.Geçdi gelen şirlerün hiddeti
Verdi perişanlığa cem'iyyeti

944.Şirlere geldi o dem ıztırāb
Dağlara dağıldı misāl-i sehāb

945.Kāfile halkı bu işi gördiler
Hazretine hikmetini sordılar

946.Söyledi amma ki şekerler yidi
Ahsen-i vechile o halka didi

947.Kimdeki var havf-i Hudā-i mu'in
Korkar anı görse kaçan zālimin

948.Heybet-i hak aña ki mülhak olur
Mevzilere gālib-i mutlak olur

949.Şenge ki āhenk ide döymez neheng (1)
Nüra döner bebr ü hizeber ü peleng

950.Kalsa görünmez aña hortum-ı fil
Sivri sinekler gibi eyler delil

942.korkularından: korkularından B
946.Ahsen-i vechile: Hüsn-i hulk ile B/o halka: hemenden C
948.aña ki: aña şu C
(1) döymek: mukavemet etmek

951. Doğrı baḳamaz yüzine gec-nihād
İrmez aña bār-ı ġubār-ı fesād

952. Gör nicedür nā-vaḳaʿ-i evliyā
Mertebe-i ʿāliye-i esfiyā

ZİKR-İ EVLİYĀ

953. Menzil-i maḳṣūda iren evliyā
Cezbe ṣalar ḫalḳa ider pür-ṣafā

954. Meyl ider andan yaña pīr ü ṣabī
Mihri cihāntābe şekūfe gibi

955. Ālet-i hengāme olur ʿāleme
Bāʿiṣ-i cemʿiyyet olur ādeme

956. Ṭurmaz ider rāz-ı nihānın ʿayān
Añlayamaz ṭāife-i cāhilān

957. Her gice nāmaḥremile ṣoḥbeti
Lāyıḳ-ı taʿẓīme degül ʿizzeti

958. Söz ḳaçarır ʿālem-i esrārdan
Dūr düşer vuṣlat-ı dīdārdan

959. Ehl-i hevā ḳısmına elṭāf ider
Gene-i ʿubūdiyyeti iʿrāf ider

960. ʿAyn-ı şerīʿat bu günāhın görür
Mey gibi ʿaybını yüzine urur

961. Sehv ü ḫaṭâsın bilemez ṭuyamaz
Salṭanatı ʿizzetine doyamaz

962. Sûr-ı ġururın yaḳar añun ġurûr
Cânib-i Ḥaḳdan oyalar alıḳor

963. Kendüye ~~ider~~ aydur ki şeyḫî ʿizz ü câh
Ancaḳ olur faḍl u kemâl ü ilâh

964. Ṭolda ehibbâmile dehr-i denî
ʿİzzetile şeyḫ idinürler beni

965. Çünki zuhûr eylese andan bu ʿayb
ʿAybını yüzine urur dost-ı ġayb

966. Virür aña ḳûz-ı ḳıyâmet mis̱âl
Uzun uzaḳ bir maraż-ı lâyezâl

967. Şemʿ-i kerâmâtı şoyunur gider
Ḫâne-i ḳalbini ḳaraña ider

968. Ḫâne-i bî-şemʿa döner ḳâlebi
Ḳabri tebâhi vü erâzil gibi

969. Ḫâli olur keşf ü kerâmâtdan
Vecdile ḥâlât-ı muhimmâtdan

970. Sırr-ı velâyet kişide ey civân
Mâl-i emânet gibidür bî-gümân

---

961. sehv ü ḫaṭâsın: sehv-i ḫaṭâsın B,C
965. ikinci mısra C de: ʿâlem-i süflîye çeker dost-ı ġayb C
968. den 975 ya kadar olan beyitler C de yok
970. bî-gümân: ey civân B

971. Çünki emānetde ḫıyānet ola
Vāḳıf olur ṣāḥibi eyler eẕā

972. ʿAḳlunı uğurlamasun nā-maḥal
Müsrifi gencine-i Ḥaḳ olma gel

973. Veh ki nice ṭāife-i ḫırḳa-pūş
Māl-i emānetile olur ḫōd-fürūş

974. Ḥāl-i Ebūbekre yüri ḳıl naẓar
Zīr-i zebānında ḳor idi ḥacer

975. Baḥr-i vücūdında dili dāimā
Tā ki bu tedbīrle ḫāmūş ola

976. Diñle murād eyle bu Ḥaḳ sözleri
Ṣaḳla ṣaḳın ṣaḳlıyacaḳ sözleri

977. Baʿżısınuñ devleti iḳbāl ider
Ḳalbini nār-ı elemi ḳāl ider

978. Yüzi ağarur eser-i tevbeden
Nādim olur baġlar elifden beden

979. Saʿy ider ol mertebe-i ezele
Ḫātem-i maḳṣūdı girince ele

980. Gerçi yaʿvi ḳalduġın arar bulur
Ḳaddi anuñ miḥnetile dāl olur

---

977. elemi: ezeli C

981.Kār-ı siyāhı kiminüñ sāye-vār
Kendü terikine gelür āşikār

982.Ḥadd-i şerīʿat ider anı sebün
Ḫāli olur derdile ḥadden füzūn

983.Micelerinüñ daḫi ol yok bu yok
Sözi olur cismine demrenlü ok

984.Anı çalar ḫāme-i tiġ gibi
Saṭr-ı kitābetdeki yañlış gibi

985.Karmaşa aşgunları ḥükkām-ı dīn
Çoġı asarda nitekim mülḥidīn

986.Mülḥid olan ḥaddini bilmez velī
Beyanı olur ʿamel-i mühmelī

987.Lāyık odur kim ola sedd-i sedīd
Ḥaddini bilmezlere tiġ-i ḥadīd

988. ḤİKĀYET

988.Var idi bir muʿteberi evliyā
Mürşid-i mevlā vü delīl-i Ḫudā

989.Müntehi-yi maʿrifet-i ehl-i ḥāl
Baḥr-i maʿanide reʾis-i ricāl

990.Şemʿ-i felek gibi cihāndide pīr
Ak sakalı pertev-i mihr-i münīr

984.ḫāme-i tiġ gibi: ḫāme-i tiġ-i Nebi: B,C
985.karmaşa: kovmaşa C

991. Gün gibi ʿālī naẓarı kīmyā
ʿĀlim-i ʿālem şeref-i aṣfiyā

992. Maʿrifetu'l-lāh ile ḳalbi ḳavī
Ḳālebi cild-i kütüb-i maʿnevī

993. Zühdile ʿanḳa gibi tenhā-nişīn
Kes̱ret-i nāṣun eleminden emīn

994. Ḥāl-i ṣalāḥıyyetile şöhreti
ʿĀlemüñ olur sebeb-i rifʿati

995. Ḫalḳa iñen itmez idi iltifāt
Ḳaçar idi niteki mürg-i ḥayāt

996. Ṣavmaʿasında ṭurur idi meger
Geldi aña pādişeh-i baḥr ü ber

997. Kes̱retile ṭoldı anuñ vaḥdeti
Gitdi hemān ḫāṭır-ı ḥemʿiyyeti

998. Şāh-ı cihāndārı bu ḫayr-ül-ʿibād
Ṣavmaʿasından çavmaġa itdi murād

999. Didi eyā pādişeh-i muḥterem
Bende yā raḥmānī yā şeyṭānīyem

1000. Sālik-i raḥmānī isem vay baña
Oldı velāyet işi cümle hebā

991,992 B de yer değiştirmiş
996. ṣavmaʿasında: ṣavmaʿada B/ṣavmaʿada C
1000. sālik-i raḥmānī: sālik-i şeyṭānī C

1001. Ḫāṭıra bu oldı şeh-i nāmdār
Geldi benüm ḫāneme bī-iḫtiyār

1002. Aña ki her nāgūn olur raġbeti
Şimdi baña geldi ider ḥürmeti

1003. Virdi ġurūrum baña bir velvele
Ṣaldı velāyet evine zelzele

1004. Ḫalḳa ider ʿayn-ı taʿayyün ḳarār
Naḳd-i kerāmātı elinden çıkar

1005. Kāhin-i şeyṭānī ẓann ey baña
Düşmen-i Mevlādan umarsın duʿā

1006. Ẕilletime oldı ġurūrum sebeb
Bāl ü per-i rifʿatimi ḳırdı hep

1007. Ḫoş gele mi Ḥażret-i Ḥaḳḳa bu kār
Kim idesin düşmenine iʿtibār

1008. Anı ki sevmezdi Resūl-i Ḫudā
Hem sevesin hem olasın āşinā

1009. Böyle idince seve mi Ḥaḳ seni
Bil ki helāk eyleye muṭlaḳ seni

1010. Düşmenüñe dōst olanlar senüñ
Lāzım olur bu ki ola düşmenüñ

1003. ġurūrum: sürūrum B,C
1005. baña: Saña B,C/ kāhin-i şeyṭānī: kāhin-i raḥmānī C
1006. bu beyit C de 1003'den sonra yazılmış

1011. Merd-i velāyet ʿÜmerādan kaçar
Söylemez anuñ gibiye ḫayr u şer

1012. Münʿakis olur aña ehl-i günāh
Āyine-i ḳalbini eyler siyāh

1013. İncinür ikrām iden ādemlere
Yüzine güldükçe düşer yirlere

1014. Kendüyi bilmezlere virmez cevāb
Oḳumayan şahsa açılmaz kitāb

1015. Bilmeyen efvāha düşer mül gibi
Düşmene esrārın açar gül gibi

1016. Dilki her esrāra ola yār-i ġār
Ṭālib-i dünyāyile ne işi var

1017. Ol ki ola maʿrifetüñ gülşeni
Sevmez iñende geleni gideni

1018. Yanına gelmekden ise nā-maḥal
Ḫoş gelür idi aña gelse ecel

1019. Nice ḳaracalar olur āh u vāh
Varur aña biñler ile pādişāh

1020. ʿAmruñ olur māli ḥarāmın ḥarīf
Zeyd-i yarındası ḳonşılar laṭīf

1013. yirlere : şamlara B,C / güldükçe: geldikçe C
1016. ṭālib-i dünyāyile: ṭālib-i dünyā ile B
1017. ol ki ola: dil ki ola C
1017. Bu beyit C de yok

1021. Eller içinde ider ø ol nā-bekār
Kendüyi dīnār gibi nāmdār

1022. Dīnine ol kimse ki ihmāl idir
Şeyhini anuñ gibi deccāl ider

1023. Ādem olan ehl-i başīret gerek
Senden eşitmek hele benden dimek

H İ K Ā Y E T

1024. Mürşid-i āfāķ ü sa'īd ü şehīd
Hādī-yi 'uşşāķ murād-ı mürīd

1025. Cānlara maḥbūb ü cihāne ḥabīb
Kān-ı kerem cān-ı ḥasīb ü nesīb

1026. Ca'fer-i şādıķ şeref-i şādıķīn
Bir köye 'azm eyledi şehre yaķīn

1027. Cümle mürīdān Kerīm-ül-ḥişāl
Yanına cem' oldı şüreyyā mişāl

1028. Māh-ı şiyām idi hem eyyām-ı ḥār
Ṭūl-ı nehār ü elem-i rūzgār

1029. Zaḥmet-i şavmiyle teni bī-mecāl
Miḥneti devrānile aşüfte ḥāl

1030. Suda idi şūfilerüñ gözi
Her birinüñ yanda gılmeşden yüzi

1021. dinar: dīdār C

1023. eşitmek: işitmek B/ üşenmek C

1031. Yolda bu ḥālile iderken mürūr
Nūr gibi bir ʿalev itdi ẓuhūr

1032. Berḳ-i semā gibi siyāde mehīb
Gün gibi bir emr-i ʿacib ü ġarib

1033. Ġeldi bir āvāz o ṭarafdan hemān
قال انا ربكم المتعال

1034. استرحوا فيه كلوا واشربوا
اغنموا واغتنموا واشكروا

1035. Diñledi bu sözleri o şāh-ı dīn
Didi yıḳıl git yoluña ey laʿīn

1036. Saña uyar yok yüri laʿnet saña
Söyleme ey ḫār-ı reh-i aṣfiyā

1037. Ṭañladı şeyṭān-ı laʿīn deni
Didi aña sen nice bildüñ beni

1038. Eyledi bu ḥikmet çünkim suʾāl
Virdi cevābını o baḥr-i kemāl

1039. Didi seni ʿilmile farḳ eyledüm
Cānumı nār-ı ġama ḥarḳ eyledüm

1040. ʿİlm-i fekāhatle itdim ḳıyās
Oldı ʿayān vesvese-i bī-esās

1039. ḥarḳ: ġarḳ B

1040 C nüshasında ikinci misradaki, ~~ekeli~~ ʿayān kelimesi eksik

1033. Dedi, ben sizin kendisinden yardım istenen Rabbinizim

1034. Orada istirahat ediniz, yiyiniz içiniz, başkalarına ganimet veriniz ve ganimet alınız. Ve şükrediniz.

1041.Tañrı bunun gibi sözü söylemez
Ādeme teklīf-i günāh eylemez

1042.ʿIlm-i kelāmile bilindi bu ḥāl
Cāyı muʿayyende degül ẕül-celāl

1043.ʿIlm-i taṣavvuf baña oldı delīl
Nūr-ı tecellā-yı cemāl-i celīl

1044.Münʿadim eyler beşeriyyet yüzin
ʿĀlem-iz vaḥdetde aça cān gözin

1045.Perde-i imkānı ider bī-nişān
Kendü görür kendüyi ancak hemān

1046.Cāhil olan şehvüne vāḳıf degül
Mülk-i vücūdunda münaʿrif degül

1047.Cehl-i hevāsıyla nişāl-i ḥabāb
Kendü evini yakar eyler ḫarāb

1048.

1049.Ḥāṣılı ʿālim gerek imiş kişi
Tā ki nüfūẕ itmeye şeyṭān işi

1050.Maʿrifet āzāde ider ʿālimi
Şehr-i vücūdunuñ olur ḥākimi

1044.aça: açar B,C.
1048,1049: beyitler B,C de yok
1050.ʿālimi: ādemi C

1051.Niceler anuñ gibiye aldanur
Gördügini nūr-ı tecellī sanur

1052.Vesvese-i şeyṭānat eyler ḥulū
Şevke gelür Tañrıyı gördüm deyü

1053.Zulmet-i cehl-i ḳara magbūn ider
Ḥāl-i şalāḥını digergūn ider

1054.Ḳalebi maḥkūm-ı şeyṭān olur
Gafletile cehlile bī-dīn olur

1055.Kendüyi żabṭ eyleyemez hemşü seyl
Yardan uçar o sefīh ü ẕelīl

1056.ʿĀlime şeyṭān idemez şeyṭanat
Cevşen-i maʿnası olur maʿrifet

1057.ʿIlm ider insānı cerī vü ḳavī
Cānına olur siper-i maʿnevī

1058.Çalma yoldan ḥazeret ey refīḳ
Eyle bu tengili delīl-i ṭarīḳ

1059.Baʿżı müselmānlar olur kim azar
Orucın on aḳçe virsen bozar

1060.Kāfir olanlar ki oruç tutsalar
Yaġlu yimez öldürür isen eger

1057.bu beyit C de yok

1061. Hikmetini diñle bu taḥrīrile
Añladayın aḥsen-i taʿbīrile

1062. Kāfiriñ olacağı olmuşdurur
Baḥr-i menāhiye ~~dalmışdurur~~ boğulmışdurur

1063. Kāfire şeyṭāndan irişmez cefā
Ḥāline ḳor uymaz ulaşmaz aña

1064. Cengi müselmāniledür herz zamān
Fırṣatını avlasa virmez emān

1065. Eyle benüm sözlerimile ʿamel
İki evüñ olsa eger fi'l-meşel

1066. Biri cevāhirle ṭolı bī-ḳıyās
Biri necisle ṭolı menfūr-ı nās

1067. Uğrı cevāhirlü eve ḳaṣd ider
Ol birine zerrece ḳılmaz naẓar

1068. Laḳlaḳa-i bedreḳa-i sendeḳa
Bāʿiş olur naʿsiyet-i aḥmaḳa

1069. Nicesi mest-i me-yi ʿişyān olur
Kendüsine kendüsi şayṭān olur

1070. ʿAḳl-ı selīmile müsellem olan
Tutdı selāmet yaḳasında meḳān

1064. avlasa: bulsa B.
1064. bu beyitten sonra B ve C de aşağıdaki beyit yer alıyor.
Görmege şeyṭānı dilersen eger
Bedriḳa-i zındıḳaya ḳıl naẓar
Görmege şeyṭān dilerisen eger
Bedriḳa-i zındıḳaya ḳıl naẓar
1065, 1066, 1067. beyitler C de yok

1071.ʿİlm-i ʿālimile olan ẕū-fünūn
Zühdile şeyṭānını eyler zebūn

1072. MERTEBE-İ SĀDİS

1072.Mertebe-i sādise varsa velī
Gün gibi her semte irigür eli

1073.Kaʿbede şāmm ehline kalsa kelām
Sözini anuñ işidür ehl-i şām

1074.Bahr gibi kalbi ḫubārı gider
Ḫalkı yüz bin dilile ẕikr ider

1075.Ṣūreti deryā gibi dilcū olur
Gevher-i maʿni ile memlū olur

1076.Bahre döner her biri olur muḥīṭ
Cümle velāyetleri olur muḥīṭ

1077.Mihr gibi ṭay-yı mekān eyler ol
Bād gibi seyr-i cihān eyler ol

1078.ʿAvn-i Ḫudā ile gelür iktidār
İstese bir ṭağı ider tārumār

1079.Rūmda sille ṣalarsa eger
Pare begimüñ yüz pere ider ?

1080.ʿAşı ise kendüye faġfūr-ı Çin
Ṣūretin evkār ider ol şāh-ı dīn

1071.ʿilm-i ʿālimile: ʿilm-i Ḫudā ile B,C
1078.den sonra C de:
Ḫāṭırını yıksa eger bir ʿāvān
ʿÖmri bahārına irigür hazān
1079.rūmda sille: rūmda ol sille B,C./yüz: yüzini B,C.
Mertebe-i sādis: Mertebe-i sādis-i evliyā

1081.Keşf ü kerāmātına inṣāf anuñ
    Ḥāili olmaz cebel-i Ḳāf anuñ

1082 Tā-serü-pā cenneti seyrān ider
    Gönlini āyine-i cānān ider

1083.Nāẓır-ı levḥ ü ḳalem olur gözi
    Rāz-ı nihāndur anuñ ekser sözi

1084.Ṣıdḳıle Mevlāya şu kim ḳul olur
    Her ne murād eylese maḳbūl olur

1085.Şeş-i cihetden gelür aña ṣadā
    Kendü sülūkine olur rehnümā

1086.Māl-ı ḥarām aña ider ḫoş ḫiṭāb
    Vāḳıf olur andan ider ictināb

1087.Cebbesi baʿżısına eyler ġulū
    Çaġırur eşḫāṣa ene-l-Ḥaḳ deyü

1088.Vecd arasında dili söyler ḫaṭā
    Başını Ḥaḳ yolına eyler fedā

1089.Salṭanatı kendüyi maġrūr ider
    Mertebesinden düşer dūr ider

1090.Sohvini anlar kimi çalak olur
    Rāh-ı teveccühde yüzi ḫāk olur

1091.Vāḳıf ider ʿaybına ʿayn-ı ḫuşūʿ
    Bāng-i ṣalemına ile eyler rücūʿ

1081. den sonra C de:
    Ḫāṭırı bir meyve dilerse eger
    Bāġ-ı iremden koparur ana yir

1092. Nār içine korlar ise müstemirr
ʿAynı ile āteşe beñzer demir

1093. Āteş içinden çıkar ise eger
ʿAybı yüzi karasını fāş ider

1094. Ne demir āteş ne beşer Ḥaḳ olur
Hazreti Ḥaḳ Ḳādir-i mutlaḳ olur

1095. ʿAriyeti ḳudretine aldanur
Bende iken kendüyi Mevlā sanur

1096. Ḳudret anuñ ḥikmet anuñ ḳulanuñ
Ẕerre ḳadar ne var arada senüñ

1097. Bilmez enel-ḥaḳ sözini Ḥaḳ bilür
Bir ḳurı daʿvayı hevāyda ḳalur

1098. Ḫalvete girer nice ehl-i yaḳīn
Aç u susuz anda çeker erbaʿīn

1099. Rūḥı gider ʿarşa misāl-i sürūş
ʿĀlem-i süflīde ḳalur ʿaḳl u hūş

1100. Ḥayretile nitekim āb-ı revān
Söyledügin bilmez o cān-ı cihān

1101. ʿAşḳına maġlūb olanuñ ʿöẕri var
Mest ider anı ʿadem-i iḫtiyār

1092. ʿaybı ḳarasını: ʿaybını ḳarası C

1102. Eyleyemez rāz-ı derdüni nihān
Hendesi esrārını eyler ʿayān

1103. ʿAybını dīvānelerün gözleme
Ahsen-i vechile dahi yüzleme

1104. Kāf-ı enelhakda idenler hilāf
Kāf gibi tīgle olur şikāf

1105. İrmek içün ol yüce yire eli
Başın ider pāye-i evvel veli

1106. Sohbet-i hazretde şu kim hāş olur
Havfi ile yüregi rakkās olur

1107. İki maʿnā nefyi sivaʾllahdur
ʿĀlem-i tevhīde iki rāhdur

1108. Eyle bu yokluk kapusından duhūl
Var yüri isbātile Mevlāyı bul

1109. Mest-i mey ʿaşka yürünmez hicāb
Kendüyi görse nola ʿālī cenāb

1110. Mest-i Hudā dūr olur idrākden
Bulsa artar kendüyi eflākden

1111. ʿĀrif olur nice şerīf-ül-ʿibād
Hakka varur gelmegi itmez murād

1101. ikinci mısra C de: hendesi kendüsini eyler ʿiyān

1112. Sehvini eyler sebeb-i intiḳāl
Ḥāl-i ḥayātuñdan ider irtiḥāl

1113. Āb-ı ḥayātından elin yur hemān
Rūḥı olur ṭāiri ʿarş-ı āşiyān

1114. Gevher-i ʿaşḳını iden yār-ı ġār
Başı ile yürür ġavvāṣ-vār

1115. Cāhil olanlar ne bilür yeğreği
Bir yaramaz nesne ṣanur ölmeği

1116. Vāsıṭa-i vuṣlat-ı Mevlādur ol
Rābıṭa-i ʿizzeti aʿlādur ol

1117. Ṣūfī olan ṣuyı üfürür içer
Rāyile deryā-yı muḥīṭi geçer

1118. Bilmeze açılma misāl-i kitāb
Eyleme maʿnī yüzini bī-niḳāb

1119. Ṭınma sükūt eyle yāri ebsem ol
Ḥūt gibi aġzunı tut ebkem ol

MERTEBE-İ SĀDİS

1120. Mertebe-i sādise irse veli
Diñle nedür mertebe-i evveli

1121. ʿĀlim olur ṭāʿat-ı eşyāya hem
ʿĀlem-i ṣuġrāyile kübrāya hem

1114. yeğreği: taŋrıyı C

1116. rāyile: rāy ile B/ ṣūfī: ʿāḳil C

1122. Ẕikr-i nebātāta içidür bilür
ʿİbretinüñ ʿaynını bīnā ḳılur

1123. ʿĀlem-i maḫlūḳı görür āşikār
Her birisi ẕākir-i perverdigār

1124. Ṣāib erenler gibi bād-ı ṣabā
Rāh-ı ṭarīḳatde yeler dāimā

1125. İrse nebātāta nesīm-i seḥer
Ṣūfī gibi ẕikrile başın ṣalar

1126. Mürġ-i seḥer ḫōd sebaḳını oḳur
Ġonca gülistān varaḳını oḳur

1127. Her ağacuñ yaprağı olmuş zebān
Ẕikr-i Ḫudā ile şerīʿ-ül-beyān

1128. Şevḫ-i muraḳḳab gibi zerrīn ḳadeḥ
Ẕikr-i ḫafīden gözi gönli feraḥ

1129. Pīr gibi yāsemin ehl-i ḥuẓūr
Ṣāʿati ḳalmış anı ḳandīl-i nūr

1130. Zühdi ṣalāḥında benefşe laṭīf
Zāhid-i murtāẓ-veş olmuş naḥīf

1131. Bülbül-i bāğuñ dili tefsīrde
Serv ü çınaruñ eli taḥrīrde

1132. Sünbül ü gül mürşid-i kāmil mis̱āl
Ṭāʿatile ṭācı rüʾūs-ı ricāl

1133. Zinde ṭutar giceyi şebbūylar
Virdini ezberden oḳur cūylar

1134. Ẕikr idenüm gökde melekler gibi
Ḫayra döner işi felekler gibi

1135. Eyle nebātāt-ı cihāna naẓar
ʿĀlem-i bālāya teveccüh ider

1136. Rū-yı felekden yire mānend-i dūd
Her birisi bulsa iderdi ṣuʿūd

1137. Ẕikre ṭalar māhī-yi baḥr-i revān
Baḥre olur ẕikr idici bir lisān

1138. Ṣāʿati vaḳtini ṣaşırmaz nücūm
Secde yirinden gözin ayırmaz nücūm

1139. ʿAyn ile gök yüzi eyler rükūʿ
Secdede yirler yüzi ehl-i ḫuşūʿ

1140. Nerg-i çemen birligine muʿterif
Hücreleri içre çoğı muʿtekif

1141. Sedd-i ramaḳ niʿmete kim ola ṭūş
Ḥamdile yüzin yire sürer vuḥūş

1136. lisān: zebān C
1138. secdede: secde ile C
1140. ola : olsa C

1141. Ḳarnını dāneyle ṭoyursa ṭuyur
Ṭavr-ı niyāza çaḳar olur ṭurur

1142. Sālik olan günki bu ḥāli görür
ʿİbret olur ʿibretini arturur

1143. Hoş ʿameli kendüye maṭlūb olur
Nūr-ı ʿubūdiyyeti maḥbūb olur

1144. ʿĀlem-i envārı erenler bilür
Şemʿa gibi fānī-yi mutlaḳ olur

1145. Sedd-i belā olur ana ṭāʿati
ʿĀdet idinmez yaramaz ʿādeti

HİKĀYET

1146. Bu ḫaber-i muʿteber-i dür-nisār
ʿAynı ile şerḥi ʿaḳāidde var

1147. Ḥażret-i Fārūḳ ü taḳıyy-ül-ümem
Vālī-yi evlā vü veliyy-ül- ḥarem

1148. Hādī-yi ʿuşşāḳ u refīḳ-i ṭarīḳ
Sānī-yi yārān-ı Resūl-i şefīḳ

1149. Tīġ gibi keskin erenler başı
Faḫr-i cihānuñ o yarar yoldaşı

1150. Düşmene gönderdi bir ulu çeri
Sāriye idi o çerinüñ seri

1142. günki: çünkü B.
1143. maṭlūb: maḥbūb B,C /maḥbūb: maṭlūb B,C.
1144. olur: bulur C /~~Fārūḳ C.~~
1147. Fārūḳ ü: Fārūḳı B /Fārūḳ C.
1148. C nüshasında birinci mısradaki -u- edatı yok

1152. Nice geri cünd-i nebiyy-ül-emîn
ʿÂleme seyl-i maṭar-ı ebr-i dîn

1153. Ehl-i ġazâ kân-ı ṣafâ evliyâ
Seyf-i Ḫudâ rehber-i muṣṭafâ

1154. Erlikile her birinüñ miṣli yoḳ
Cenge çekilmiş ḳılıç atılmış oḳ

1155. Çâbük ü çâlâk ü cihân pehlivân
Serv gibi cümle etek dermiyân

1156. Gün gibi bir ḳavm-i ḥadîd-ün-naẓar
Bir iki aylıḳ yola ḳaldı sefer

1157. Gelmemiş idi ḫaber-i ġâziyân
Ḥayrete varmış idi pîr ü civân

1158. Ehl-i kerem ṭâife-i muḥterem
Ḫayr-ı ḫaberler umar idi o dem

1159. Server-i ʿâlem şeh-i ümmet ʿÖmer
Cumʿa günü câmiʿe gitdi meğer

1160. Cümle ṣalâḥ ehline oldı ṣalâ
Cumʿa namâzı ola tekim edâ

1161. Minbere ṭoġruldı o yâr-i güzîn
ʿArş-ı ʿaẓîme nitekim şâh-ı dîn

1152. ehl-i ġazâ: ehl-i ʿaṭâ
1155. ḥadîd-ün-naẓar: cedîd-ün-naẓar B, C.
1158. şeh-i ümmet: ser-i ümmet C 1158. bu beyit B de yok
1159. ṣalâ: duʿâ B.

1162. Rif'ate irişdi Mesîhâ gibi
Ṭûr-ı temennâdaki Mûsâ gibi

1163. Ḫuṭbe okurken gözine nâgehân
Cümle 'ayân oldı fezâ-yı cihân

1164. Gördi iki leşkeri ol mâh-rû
Bir ṭaġ içinde pusu ḳurmuş 'adû

1165. Bu idi maḳṣûd-ı cünûd-ı ḍalâl
Âlile aṣḥâbı ide pâymâl

1166. Sâriyeye na'ra urup ol maḥall
Didi hemân el-cebel û el-cebel

1167. Şiddeti ṣavt-ı 'Ömer irdi aña
Yel gibi 'azm itdi cebelden yaña

1168. Pusıda olana aḳın ṣaldılar
Aṣlını Fer'ini tamâm aldılar

1169. Kimi ḳırıldı kimi oldı esîr
Cümle yesîr oldı bu emr-i 'asîr

1170. Nûr-ı velâyet kime olsa naṣîb
Bu'd-ı mesâfe aña olur ḳarîb

1171. Şems-i hüdâ idi o şâh-ı ferîd
Bir görinür şemse ḳarîb û ba'îd

1162. fezâ-yı cihân: gözine cihân B.
1164. alile aṣḥâbı: âlile aṣḥâb B.
1170. şemse : şems B.

1172. Ādemiyānuñ ʿabesi vü kemi
Yirde ṣanur ādem olan ādemi

1173. Maʿni-yi insān felek-i iḥtirām
Ḳaldı melek gibi felekde maḳām

1174. Ol yüce yirden naẓar itse kibār
Cümle yer ehlini görür āşikār

1175. Ṣıdḳı ile nūr-ı ṣalāḥiyyeti
Merdün olur bāl ü per-i rifʿati

1176. ʿĀlem-i süflīde olan dūzeḫi
Görmeye bu seyr-i düşünde daḫi

1177. Merd-i Ḥaḳḳuñ çünki felekde melek
Kendüsine himmet-i ʿālā gerek

1178. Ehl-i hevā ādem olayın dimez
Devletini rifʿatini istemez

1179. Pend ile ṣalāḥ olamaz ehl-i nār
Ḳuru nihālüñ gözin açamaz bahār

1180. Oḳı bu temsīli daḫi eyle gūş
Ḳalma yabanlarda miṯāl-i vuḥūş

MERTEBE-İ SĀBİʿ

1181. Mertebe-i sābiʿi iden maḳām
Mühr-i Süleymān gibi olur benām

1171. kemi: kimi B.
1173. görür āşikār: görürse ne var C.
1174. ṣıdḳı ile: ṣıdḳile B.

1182. Virdi anuñ aʿẓam-ı esmā olur
Ḫıżr gibi tārik-i dünyā olur

1183. Ḥaḳ yoluna māʿmelikini virür
Ḫātem-i maḳṣūdı eline girer

1184. Ġonca gibi kendüyi ḫāmūş ider
Gülşen-i dünyā-yı ferāmūş ider

1185. Cīfe-i dünyāyı iletsen hemān
Ṭaşra atar niteki baḥr-i revān

1186. Mertebesi bī-bedel ü bī-miṣāl
Şevḳa veli lemyezel-i lāyezāl

1187. Gelmez aña merd-i ġaḳī vü şehī
Cemʿ olamaz nūrile ẓulmet gibi

1188. Göñli ṭolar nūrile mānend-i ḳāf
ʿAynına gelmez ebedi ḳūh-ı ḳāf

1189. Ḳāf gibi ḫalḳa ḳarışmaz ḳor
Ḥażr-ı vücūdın ider ehl-i ḥużūr

1190. Göñli Sivā'l-laha muṭābıḳ degül
Ġayre żamīri mütaʿallik degül

1191. Ẕātın-hū-ile hüveydā ider
ʿĀlem-i imkānı temāşā ider

1183. bu beyit C de:
Kendüyi dünyā gibi ḫāmūş ider
Cānib-i dünyāyı ferāmūş ider

1192.Maġrib ü maşrıḳda olan mācerā
Gün gibi ʿaynıyla görinür aña

1193.Ḫāṭırı mir'āt-ı muṣaffā olur
Maẓhar-ı envār-ı tecellī olur

1194.Şevketile nitekim şems-i ḍuḥā
Bir adım olmaz idi aḳlın aña

1195.Kevkeb-i dürri gibi rifʿat bulur
Tā-serā-pā çeşm-i cihānbīn olur

1196.Şevḳile gūyāki güneşdür yürür
Altı cihātı bir uġurdan görür

1197.Kendüyi yoḳ olmaġıle var ider
Vuṣlat-ı Mevlāya sezāvār ider

1198.Göñli gözi vāḥid-i mutlaḳdadur
Nūr-ı Ḫudādur naẓarı ḥaḳdadur

1199.Rā-yı riyā ile degül şermsār
Baḥr-ı vücūdına bürünmez ġubār

1200.Hemçü elf-i ʿāli-yi aʿlādadur
Nūr gibi ṭūr-ı temennādadur

1201.Ḳayd-ı cihāniyle degül müttehem
Şuġl-ı Ḫudā olur añuñ hem ehem

1194.dürri gibi: dürrisi çok C / Çeşmi: cismi C
1195. yürür: durur C

1201. Nefsine irḫe-i ʿinān eylemez
Cānına bir derd-i nihān eylemez

1202. Şeyn-i şeyṭān irmez kendüye
Zerrece aġu evire kendüye

1203. Sözde cārī niteki nīlü fırāt
Fāidemend anuñ ile kāināt

1204. Cezbe ṣalar ḫalḳa o deryā-yı şevḳ
Ẕātı ~~[illegible]~~ olur mihr-i müʿellā-yı şevḳ

1205. Sözleri cān baḫş-ı vücūd-ı ricāl
Ṣanki aḳar Ṭūrdan āb-ı zülāl

1206. Kāşif-i aḫbār-ı şerīʿat olur
Vāḳıf-ı esrār-ı ḥaḳīḳat olur

1207. Sālik-i bālāya çeker ʿışḳ-ı ẕāt
Ayaġınuñ altı olur şeş cihāt

1208. ʿArşa ʿurūc eylese cān u dili
Kevn ü mekān olmaz anuñ ḥāili

1209. Ẕāt-ı muʿallāsı velīnüñ ider
ʿArşa ~~yek~~ yuḳarudan aşaġa naẓar

1210. Lezzet alur ṣoḥbet-i Ḥaḳdan müdām
Cāhil ü nādānile itmez kelām

1202. şeyn-i şeyṭān: şerr-i şeyṭān B / evire: eviremez B,C.

1212. Olur aña ṣoḥbet-i ṣaḥe-i pelīd
Nāfi'-i işġāl-i kelām-ı mecīd

1213. Şehr-i ṭarīḳatde olur yol eri
Yola getürür nice yolcuları

1214. Gülmez ilüñ yüzine dünyā gibi
Yok anuñ acı dili deryā gibi

1215. Ülfeti yok ṭālib-i dünyāyile
Dōst degül düşmen-i Mevlā ile

1216. ʿAsi olur ma'na yüzine hicāb
Nitekim ḫurşīd-i semāye seḥāb

1217. Ḳıṣṣa-i eşḫāsı eşit hisse al
Eyle bu aḥvāli yüri ḥasb-i ḥāl

H İ K Â Y E T

1218. Ḥaḳ yolınaser vireniñ serveri
Gün gibi baḥr-i kereminüñ gevheri

1219. Kātib-i dīvān-ı kelām-ı ḳadīm
Ekrem-i yārānı Nebiyyü'l-kerīm

1220. Ḥākim-i ḫoş ḫūy u ṣehāb-ı ḥayā
Şeyḫ-i ḥarem muḥterem-i aṣfiyā

1221. Ḥażret-i Os̱mān u imām-ül-hümām
Cum'a güni ḳıldı namāzın tamām

1213. İkinci mısra B ve C de: (Acı dili yok leb-i deryā gibi)
1213,1214 C de yer değiştirmiş
1216. eşḫāsı: eṭrāfı C
1218. Ekrem-i yārānı: eşref-i yārānı B,C.

1221. Ellerini açdı duʿā eyledi
Ḥaḳḳa niyāz itdi s̱enā eyledi

1222. Cāmiʿ-i Ḳurʾāndur o kānı ṣafā
İki menārı iki dest-i duʿā

1223. Geldi aña bir ʿarab-ı bī-edeb
Söyledi bir söz ʿaceb ender ʿaceb

1224. Didi eyā kātib-i dīvān-ı Ḥaḳ
ʿĀlim-i nihrīr ü sübḥāndān-ı Ḥaḳ

1225. Hīç olamı sūre-i tebbet yedā
Faṣlıla bālāter-i iḫlāṣ ola

1226. Yaza bu tertībile lāyıḳ degül
Dāire-i ʿaḳla muvāfıḳ degül

1227. Merd-i ʿarab eyledi ḫayli ʿinād
Ḥikmetini bilmegi itdi murād

1228. Ol ʿarabuñ virdi tesellīsini
Açdı hemān dīde-i aʿmāsını

1229. Didi aña gel beri benden yaña
Göstereyin levḥ-i ʿaẓīmi saña

1230. Gözlerini sildi didi baḳ hemān
Levḥ-i ʿaẓīm aña göründi ʿayān

1222. ṣafā: vefā B,C.
1224. nihrir : taḥrir B,C.

1231.Levḥine Ḳur'ānını Rabbü'l-enām
Yazmış o tertībile itmiş temām

1232.Ḥarfleri görinür eṭrafdan
Her biri büyük cebel-i ḳāfdan

1233.Sūreleri yerli yerinde mekīn
Bundaġınuñ ʿaynı Kelām-ı Ḳadīm

1234.Aldı cevābını ʿarab ol nefes
Zühd ü ṣalā-ḥayyete ḳaldı heves

1235.Sūre ṣu'ālinden irişdi sürūr
Ṭoldı anuñ ṭavr-ı vücūdına nūr

1236.Añladı ādemde olan ḥikmeti
Bildi vücūdundaki keyfiyyeti

1237.Ben nice ḳul olmayan olservere
Levḥ-i ʿazīmi göre hem göstere

1238.Ḳuline āsān olur emr-i ʿasīr
ʿAynını ʿamālarum eyler baṣīr

1239.Ol ʿarab oldı misāl-i bahār
Gözlerin açdı nitekim çaḥçār

1240.Ṭālib-i dünyādan olan nābekār
Zīrile bālāya ider iʿtibār

1234.zühd ü ṣalāḥayyete: zühd ṣalāḥayyeti C.

1242. Olda beḳā ehline bâṭıl ḫayāl
Ḳā'ide-i ṣadrile ṣaff-ı ni'āl

1243. Şemsüñ olur üsti yanında zuḥal
Nūr-ı kemāline irişmez ḫalel

1244. Ḫūşe-i engūr gibi evliyā
~~[illegible]~~ Müttehid olur bir olur dāimā

1245. Ḥalḳa-ı tesbīḥ gibi sālikān
Ḥalḳa beraber görinür her zamān

1246. ʿÖrf ü iżāfetleri merfūʿ olur
Rū-yı riyāsetleri memnūʿ olur

1247. Gör bu kerāmāt-ı velāyetleri
Gel ṭaleb eyle bu saʿādetleri

1248. Ḳalma aḳar ṣu gibi ʿömrüñ hebā
Geçme yabanlarda miṣāl-ı ṣabā

1249. Mümkin iken salṭanata ~~[illegible]~~ dü cihān
Ġafletile kendüñe itme ziyān

1250. Ẓulmet-i cānını ṣu kim nūr ider
Ġayrilerüñ ẓulmetini dūr ider

1251. Ṣu gibi sen pāk ola gör evvelā
Tā ki saña hemdem olan pāk ola

1251. Her sözi maʿķūle ķul ol bende ol
Bendesine bende-i efgende ol

Ḥ İ K Ā Y E T

1252. Var idi bir rāhib-i ḫalvet-nişīn
Şehr-i Medāyinde muķīm ü mekīn

1253. ʿİlm ü kemāl ü hüneri bī-ķıyās
ʿĀķıl ü dānā vü ḥaķāyiķ-şinās

1254. Mekteb-i ʿirfān idi kāşānesi
ʿİlm-i nücūmuñ atası anası

1255. Cevher-i cān gibi vücudı müfīd
Ẓulmet-i küfr içre velī nābedīd

1256. Çekmiş idi dāmen-i tecrīde pāy
Deyr-i kemāle dili gūyā deray

1257. Her sözinüñ var idi bir ḥikmeti
Ehl-i dile ṣoḥbeti cān ṣoḥbeti

1258. Ehl-i hevā ile yoķ idi sözi
Haftada bir görinür idi gözi

1259. Ḥayder-i kerrār ü imām-ül-hüdā
Dāʿva-yı dīn itmege vardı aña

1260. Rāhibe oldı hibe-i himmeti
Açdı aña rāh-ı refāhiyyeti

1262. Rāhibe taḥsīn ü hezār āferīn
Anuñ ile ḳaldı biraz baḥs-i dīn

1263. Aldı ele bir ḳıl ol nüktedān
Urdı demür örse geçürdi hemān

1264. Didi ki bir sā'at olur yılda bir
Şimdiye dek bekledin anı faḳīr

1265. Āḫir olur şimdi bu sā'at geçer
Geçmez olur ḳıl aña zerre ḳadar

1266. Ba'de zamānın naẓar itdi aña
Geçmedi ḳıl ol demüre vāḳı'ā

1267. Ḥaydere iẓhār-ı kemāl eyledi
Fikr-i daḳīḳ ince ḫayāl eyledi

1268. Kān-ı kerem şāh-ı velāyet 'Alī
Ol demüre aldı geçürdi ḳılı

1269. Didi ki ḥayfā vü dirīgā aña
Ḥikmeti bir sā'ate muḥtāc ola

1270. Olmaya anuñ şeref-i ṭal'atı
Bekleye yıldan yıla bir sā'ati

1271. Kendü vücūdını ider ehl-i ḥāl
Ḳutlu zamān ü şeref-i māh ü sāl

1262 hemān: 'ayān C

1263. bir : bu B /bil C.

1269. ṭal'atı: ḫilḳatı C.

1270. ider: ide B.

1272. Rehber-i dīn eyledi ol rāhibi
Gözleri açıldı anuñ -hū- gibi

1273. Ḳaldı bu tedbīrile irşādını
Doldi ḳalile dil-i pūlādını

1274. Ḳılca şuʿā-ı kerem-i müsteʿān
Daġ gibi ẓulmetleri eyler nihān

1275. Söyler ise dil-i dilinden nāḳili
Ḥayret olur ʿaḳılı lāyaʿḳili

1276. Derdine dermān ara birçāre ḳıl
Ḳorḳulı yolda yürime müsteḳil

1277. Vay aña kim māniʿ ola ġafleti
Olmaya rāhibce anuñ ġayreti

1278. Ḳayıḳ-ı irşād ola gör evvelā
Mürşidüñi gönderür Allah saña

1279. Ol kişi kim yār-ı Resūle uyar
Gevher-i ẕātına yürümez ġubār

1280. Aç ṣadef-i ʿışḳı bu gevherlere
Uyma her aḥvāli mükedderlere

ḪĀTİMET-ÜL- KİTĀB

1281. Çoḳ şükür Allaha o Rabb-ül-enām
Niʿmeti şükrin bize virdi müdām

1280. O Rabb-ül-enām: ki Rabb-ül-ḥabīb C.
virdi müdām: itdi naṣīb C.

1281. Dil dilini kıldı şerī-ül-beyān
Eyledi ḥikmet sözine tercemān

1282. Ḳadre irüp niteki māh-ı ṣıyām
Ḫamsemi noḳsānile itdim tamām

1283. Naẓm olur iken bu kitāb-ı lāṭīf
Olmış idim pīr-ı żaʿīf ü naḥīf

1284. Beñzer idi ~~cesedüm~~ cismime dāl-ı sücūd
Māil-i ḥāl idi nihāl-i vücūd

1285. Ḥayretile niteki ʿayn-ı rükūʿ
Ḳalmış idi aṣlına cismim rücūʿ

1286. Aḳ saḳalım şanki seḥāb-ı bahār
Virdi göñül gülşenine iʿtibār

1287. Dönmiş idim āḫir-i māhe hemīn
Olmış idim şehr-i fenāye yaḳīn

1288. Şaşaʿa-i raḥmetüm itdi ẓuhūr
Ṣūretümi eyledi ḳandīl-i nūr

1289. Pençe-i ḫurşīd-i semā gibi hem
Yazıda ditrerdi elüm dembedem

1290. Kāğıda yazmaḳ dilesem vāridāt
Gözlük olurdı gözime ḳol ḳanāt

1281. sözine : sözini C.
1284. birinci mısra C de: benzerdi cisme dāl-ı sücūd
1286, 1287 B ve C de yer değiştirmiş
1288. raḥmetüm : raḥmeti C.

1292. Nitekim ṭolanmalu mihr-i münīr
Geçmiş idin cümle hevādan faḳīr

1293. Dişlerümi dökdi hevā-yı fenā
Nitekim bādem çiçegini ṣabā

1294. Āḫir-i ʿömründe o Rabb-ül-ġanī
Ölmez oġul atası itdi beni

1295. Naẓm-ı kitāb az gerek öz gerek
Ḫalḳa yarar ḫalḳa yarar söz gerek

1296. Māil idüp ṭālib olan ḳābili
Söyledi bu baḥr-i revānuñ dili

1297. Baḥr-i ʿaden baḥri gibi pür-güher
Dīde gibi muḫtaṣar ü muʿteber

1298. Ḫāme-i ʿaṣāyla miṣāl-i Kelīm
Açdum anuñ baḥrine rāh-ı ʿaẓīm

1299. Çaḳdı beyāża bu saṭr-ı maḳāl
Ḫayli ṭalaşlandı bu baḥr-i kemāl

1300. Nüsḫasınuñ her varaḳı baḥr-i nūr
Yer yer ana oldı cezāʾir-i süṭūr

1301. Ḫalḳı çeker kendüye o baḥr-i dīn
Görse ṭalar ḳalur aña ṭālibīn

1300. Oş bu B,C.

1302. Ādeme her mıṣraʿı ʿibret-nümā
Ḥaddini bilmezlere ʿayn-ı ʿaṣā

1303. Her varaḳı ḳāle gelür ḥāldür
Rifʿat-i insāna per ü bāldür

1304. Eyledi evrāḳ-ı ḫuṭūṭ ittiḥād
Yumdı ḳanadın bu hümā-yı murād

1305. Ṭāir-i ḳudsī gibidür bu kitāb
Bāl ü peri bī-ʿaded ü bī ḥisāb

1306. Aḳ yazı üstünde bu ḳara yazı
Oldı ḳalem ṭūṭīlerinüñ işi

1307. Ādile bir gülşen-i envārdur
Her varaḳı ṭabla-ı ʿaṭṭārdur

1308. Bāġçe-i maʿrifeti dilküşā
Rāyiḥa-i ṭayyibesi cān fezā

1309. Ṣūrete geldi bu maʿānī güli
Ehl-i dilüñ gülşen-i cānı güli

1310. Gülşen-i cennet gibidür her yeri
Cedvelidür ṣanki aḳan kevṣeri

1311. Maʿnileri ḫaṭṭıle mestūrdur
Perde-i ʿiṣmetde ṭurur ḥūrdur

1306. ʿaṭṭārdur: işhārdur C.
1308. geldi: gülidür C
1309. kevṣeri: ṣuları C.
1309. bu beyitten sonra C de:
Cāhil ü nādān olan ehl-i hevā
Duḫūl idemez, aña miṣāl-i ṣabā
1310. bu beyit C de yok.

1312.Cāhil ü nā-maḥremi görse hemān
Gizlenür ol perdede olmaz ʿayān

1313.Bağladum efsūnile cāhil gözin
Görmesün ebkār-ı maʿāni yüzin

1314.Naẓmlarum döndi beni ādeme
Gün gibi yayıldı bütün ʿāleme

1315.Ter dügerin terceme idenlere
Uğrılaruñ yolına gidenlere

1316.Gelse ḥarāmiye nişān-ı sevāl
Müflis olanlardan ~~eyler~~ eder celb-i māl

1317.Ben bu ḥarāmilere hiç uymadum
Cimrilerüñ eskilerin ṣoymadum

1318.Baḥre döner şāir-i ehl-i veraʿ
Gevherine kimsenüñ itmez ṭamaʿ

1319.Baḥr gibi gevheri yağma olur
Dilde nesi var ise peydā olur

1320.Cürmi hüveydā olıcak uğrılar
Yire baḳar nitekim cirm-i ḳamer

1321.Tirkeşindür bu kitāb-ı beyān
Oḳlarıdur sanki ṣütūr-ı ʿayān

1311.olmaz ʿayān: olur nihān C.

1313.yayıldı: dağıldı C.

1319.cürmi hüveydā: meʿḥazı maʿlūm B,C.

1320.beyān: şerīf B,C.

1322. Düzd-i ma'ānī olanı yoḳların
Cānını ol oḳlarile oḳların

1323. Raḥmet o ḫaṭṭāṭaki üstād ola
Anuñile maṣnamuz ābād ola

1324. Ḥüsn-i ḫāṭından ola bu meşnevī
Sünbül-i ṣūrī vü gül-i ma'nevī

1325. Ḫaṭṭ-ı şerīfi ola bī-iştibāh
Şāhid-i ma'niye niḳāb-ı siyāh

1326. Ẕātına vire ḳalemi iştihār
Şīr-i Ḫudāya nitekim ẕü'l-fiḳār

1327. Beytini lüṭfiyle yaza dil-küşā
Şenki ḳanādın aça uçar hümā

1328. Çalması āsān olan ehl-i dile
Sebze gibi pertev-i ḫurşīdile

1329. 'Ālem-i envārda şanki sürūş
Ḥarflerinden gele insāna cūş

1330. Her elifini o ṣıfāt-ı cemīl
Eyleye ḳāndīl-i kemāle fitīl

1331. Dāl-ı sa'idi vire ḳalbe sürūr
Vāv-ı ve cihini ide 'ayn-ı nūr

1322. den 1345'e kadar olan beyitler C nüshasında mevcut değil.
1329. kemāle: cemāle B.
1330. vāv-ı vecihini: vāva şerīfin B.

1332. ʿAynı tevāżuʿda ola dāʾimā
Rāh-ı Ḫudāda nitekim evliyā

1551

1333. Çini cemāl içi gibi her zamān
Müʾmin-i Mevlāya vire tāze cān

~~1333.~~

1334. Hey ne belādur bu ki bir bed-liḳā
Yazıya ölçümlene nādān ola

1335. Yazmaġa başladıġı gibi hemān
Anuñ elinden ḳalemi de fiġān

1336. Yazduġı ḫaṭ baġ-ı ḫarābe döne
Noḳṭaları anda ġurābe döne

1337. Ādeme gūyā ki sevād-ı günāh
Yazıları ola belā-yı siyāh

1338. Yazıda beytinden anuñ bir meʾāl
Çalmaya medyūnile mücrim miṡāl

1339. Ṣarṣar-ı dest-i elem-i bī-gümān
Beyte ola zelzele-i bī-amān

1340. Her kelime nitekim ḫarçeng-i nīl
Görine nāsāz ü ḥaḳīr ü ẕelīl

1337. bu beyit B de yok

1341. Yazduġı eġri elifi fi'l-meşel
Nāme düne vire ḳalāma ḫalel

1342. Yanlıġı çoḳ cāhil-i mutlaḳ gibi
Raġbeti yoḳ sengi-yi aḥmaḳ gibi

1343. Cimi ola cehl ü vücūdına dāl
Mimi ola daḫi ʿayine-i pür melāl

1344. Fetḥasını yaza veli nā-sezā
Her ser-i meşlūma ola bir ʿaṣā

1345. Kesreleri ḳuru ḳırılmış nihāl
Gülşen-i teʿlife virür iḫtilāl

1346. Zinde dil ol ṣoḥbet-i Yaḥyā ile
Gün gibi hünerüñ ṭa ḳim yayıla

1347. Nūr gibi aşluña eyle rücūʿ
Eyleye ta mihr-i kemalüñ ṭuluʿ

1348. Hürşid olup masṭar-ı ḫaṭṭı kitāb
Ḫāmeye gösterdi ṭarīḳ-ı ṣavāb

1349. Oldı elümde ḳalemim şāhbaz
Ṣayd-ı nühām ʿālem-i iḳlīm-i rāz

~~1349~~ 1350. Gülşen-i taṣnife zülāl-i beyān
Oldı bu mīzāb-ı ḳalemden revān

1342. raġbeti: ḥāleti B.

1348. masṭar-ı : nitehi B.

1349. ~~[struck-out typing]~~ gülşen-i taṣnife: gülşen-i nemūna

1351. Geldi muḥaṣṣal kaleme bir fenā
Eyledi şūrideliğinden ibā

1352. Her iki mıṣra'dan açup bāl ü per
Eyler idi baḥrile berre güzer

1353. Çekdi ta'allükdan elini kalem
Hünselik-i mu'tekifān oldı hem

1354. Nūr-ı tecellā kaleme saldı bīm
Düşdi yire sanki 'aṣā-yı Kelīm

1355. Gonca gibi ağzını yumdı cemāt
Kadre irüp ṭurdı bevāb-ı ḥayāt

1356. Ẓāhir ü bāṭında nice sır didüm
Lāzım olan sözleri bir bir didüm

1357. Her kim okursa umaram kim baña
Dest-i seḫāsın aça ide du'ā

~~1357~~. Merḥamet-i Ḥak ola ol ṣāliḥa
1358 Rūḥum içün okıya bir fātiḥa

1355. cemāt: devāt B,C.

'A ve B nüshalarında bulunmayan, sadece C nüshasının sonunda bulunan beyitler

Okıyanı diñliyeni yazanı
Raḥmetinle yarlıġaġıl yā Ġani
Her ki diler raḥmeti çok kazana
Fātiḥa okıya bunı yazana

Diriden Mevlā içün olsa du'ā
Vakt ola kabūl ide anı Ḫudā

Not: İlk beyit sehven unutulduğundan numaralanmaya dahil edilmemiştir. Bu beyitle birlikte ikinci kısım 1358 beyte iblâğ olmuştur.